

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARİ TASARIM EĞİTİMİNDE
KÜLTÜREL ŞEMANIN ETKİSİ: SELÇUK
ÜNİVERSİTESİ MİMARLIK BÖLÜMÜ
ÖRNEĞİ

Ahmet Cihat ARI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mimarlık Anabilim Dalını

Eylül-2018
KONYA
Her Hakkı Saklıdır

TEZ KABUL VE ONAYI

Ahmet Cihat Arı tarafından hazırlanan "Mimari tasarım eğitiminde kültürel şemanın etkisi: Selçuk üniversitesi mimarlık bölümü örneği" adlı tez çalışması 28/09/2018 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Anabilim Dalı'nda YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

Başkan

Prof. Dr. Mine ULUSOY

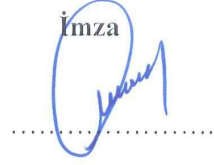
Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Murat ORAL

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Fatih SEMERCİ

İmza

Yukarıdaki sonucu onaylarım.

Prof. Dr. Yakup KARA
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

TEZ BİLDİRİMİ

Bu tezdeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edildiğini ve tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

DECLARATION PAGE

I hereby declare that all information in this document has been obtained and presented in accordance with academic rules and ethical conduct. I also declare that, as required by these rules and conduct, I have fully cited and referenced all material and results that are not original to this work.

Ahmet Cihat ARI

28.09.2018

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MİMARİ TASARIM EĞİTİMİNDE KÜLTÜREL ŞEMANIN ETKİSİ: SELÇUK ÜNİVERSİTESİ MİMARLIK BÖLÜMÜ ÖRNEĞİ

Ahmet Cihat ARI

Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü
Mimarlık Anabilim Dalı

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Murat ORAL

2018, 102 Sayfa

Jüri

Dr. Öğr. Üyesi Murat ORAL

Prof. Dr. Mine ULUSOY

Dr. Öğr. Üyesi Fatih SEMERCİ

Geleceğin mimarları olan mimarlık bölümü öğrencilerini, mimari tasarım sürecinde pek çok faktör etkilemektedir. Bu faktörlerden biri olan kültürlerarası farklılıklar mimari tasarım sürecini etkilemekte ve bu tasarım sürecine yansımaktadır. Yapılan tasarımlar insanların ihtiyaçlarına göre şekillenmiştir. Mimari tasarım eğitimiyle, öğrenciye ait kültürel şema, eğitime başlamadan önce ve sonra tasarım sürecini etkilemektedir. Mimarlık eğitimi almadan önce ve sonra kültürel şeması da eğitim ile birlikte değişmiştir. Bu değişimde öğrenciyle, stüdyo yürütücüsünün arasındaki ilişki büyük bir öneme sahiptir. Öğrenciye ait kültürün tasarıma etkisi yapılan çalışmalarla tespit edilecek ve bu çalışmalar mimari eğitim ile ilgili sorunlara ışık tutacaktır.

Bu çalışma, kültürel şemanın bireyin mimari tasarım eğitimi sürecindeki etkilerinin irdelenmesidir. Ayrıca çalışma kapsamında kültür, mimari tasarım eğitimi ve mimari tasarım süreci araştırılmaktadır. Çalışma dört bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölümde konu açıklamaları yapılmaktadır.

İkinci bölümde, çalışmanın temel kavramları ve kavramsal çerçevesi açıklanmaktadır. Temel kavramlarda mimari tasarımda temel kavram ve yaklaşımlar incelenmekte, kavramsal çerçevede ise kültürün tanımı, mimari kültür kavramı ele alınmaktadır. Ayrıca bu bölümde mimari tasarımın eğitim süreci ve tasarım süreci bileşeni olarak kültürel şema açıklanmaktadır.

Üçüncü bölümde mimari tasarım sürecinde kültürel şemanın etkisini araştırmak için Selçuk üniversitesi mimarlık bölümü birinci sınıf öğrencilerine yapılan anket çalışması anlatılmaktadır. Bu anket çalışmaları şunlardır: birey tanıma formu, fotoğraf tekniği ile çevresel algı değerlendirme uygulaması, mesleki yatkınlık testi ve eskiz çizimi uygulamasıdır.

Dördüncü bölümde ise çalışmaların amaçlarına ne kadar ulaşıldığının sorgulandığı ve sonuçlarının değerlendirildiği bölümdür. İyi bir mimarlık eğitiminin nasıl olması gerektiği üzerine önerilerde bulunulmuştur.

Sonuç olarak bu tezde, mimari tasarım eğitiminde öğrencinin sahip olduğu kültürün tasarıma etkisini Selçuk Üniversitesi mimarlık bölümü örneği üzerinde irdelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kültürel şema, mimari kültür, mimari tasarım eğitimi ve mimari tasarım.

ABSTRACT

MS THESIS

THE EFFECT OF CULTURAL SCHEME IN ARCHITECTURAL DESIGN EDUCATION: SELJUK UNIVERSITY ARCHITECTURE DEPARTMENT EXAMPLE

Ahmet Cihat ARI

THE GRADUATE SCHOOL OF NATURAL AND APPLIED SCIENCE OF SELÇUK UNIVERSITY THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE IN ARCHITECTURAL

Advisor: Asst. Prof. Dr. Murat ORAL

2018, 102 Pages

Jury

Asst. Prof. Dr. Murat ORAL

Prof. Dr. Mine ULUSOY

Asst. Prof. Dr. Fatih SEMERCI

Many factors influence the students of the architecture department who are the future architects in the process of architectural design. One of these factors, intercultural differences, is affecting the architectural design process and reflecting in this design process. The designs made were shaped according to the needs of the people. With architectural design training, the cultural scheme of the student affects the design process before and after the training begins. Before and after receiving architectural education, the cultural scheme has also changed with the education. In this change, the relationship between the student and the studio executive has a great proposition. The culture belonging to the pupil will be determined through studies that are influenced by the design and these studies will shed light on problems related to architectural education.

This study aims to examine the effects of cultural schema on the architectural design education process of the individual. Besides it is aimed to investigate the culture, architectural design education and architectural design process. The study consists of five chapters.

In the first chapter, subject explanations are made.

In the second chapter, the basic concepts and conceptual diagram of the study are explained. In the basic concepts, the basic concepts and approaches in architectural design are examined. In the conceptual diagram, the definition of culture and the concept of architectural culture are discussed. Besides in this section are explained educational process of architectural design and describes the cultural scheme as a component of the design process.

In the third chapter, the survey of the first class students of Seljuk University Faculty of Architecture is described in order to investigate the effect of the cultural scheme on the architectural design process. These questionnaire studies are: individual recognition form, application of environmental perception assessment with photographic technique, application of professional susceptibility test and sketching.

The fourth part is the question of how the objectives of the studies are reached and the results are evaluated. Suggestions were made on how a good architectural education should be.

As a result, in this thesis, the effect of the culture of the student on the design in architectural design education is examined on the example of Selçuk University architecture department.

Keywords: Cultural schema, architectural culture, architectural design education and architectural design.

ÖNSÖZ

Tez çalışmam boyunca değerli yardımlarını esirgemeyen geniş bilgi ve tecrübesiyle destek olan danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Murat Oral'a teşekkür ederim. Beni her konuda destekleyen ve tüm eğitim hayatım boyunca yanımda olan sevgili aileme sevgi ve teşekkürlerimi sunarım.

Ahmet Cihat ARI
KONYA-2018

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iv
ABSTRACT	v
ÖNSÖZ	vi
İÇİNDEKİLER	vii
KISALTMALAR.....	viii
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Çalışmanın Amacı	2
1.2. Çalışmanın Kapsamı	2
1.3. Çalışmanın Yöntemi	3
2. TEMEL KAVRAMLAR VE KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	5
2.1. Temel Kavramlar	5
2.1.1. Mimari Tasarımda Temel Kavram ve Yaklaşımlar	5
2.2. Kavramsal Çerçeve	8
2.2.1. Kültürün Tanımı	8
2.2.2. Mimari Kültür	11
2.2.3. Mimari Tasarımın Eğitim Süreci	17
2.2.4. Tasarım Süreci Bileşeni Olarak Kültürel Şema.....	28
3. ALAN ÇALIŞMASI/ SELÇUK ÜNİVERSİTESİ MİMARLIK BÖLÜMÜ MİMARİ TASARIM STÜDYOLARININ KÜLTÜREL ŞEMA KAVRAMININ ROLÜNÜN TESPİTİ İNCELENMESİ.....	34
3.1. Alan Çalışması.....	34
3.1.1. Birey Tanıma Formu Uygulaması	35
3.1.2. Fotoğraf Tekniği İle Çevresel Algı Değerlendirme Uygulaması	66
3.1.3. Mesleki Yatkınlık Testi.....	70
3.1.4. Eskiz Çizimi Uygulaması.....	71
3.2. Bölüm Sonuçları.....	79
4. SONUÇLAR VE ÖNERİLER	81
KAYNAKLAR	83
EKLER	89
ÖZGEÇMİŞ.....	102

KISALTMALAR

Kısaltmalar

BTF :Birey Tanıma Formu

T.C. :Türkiye Cumhuriyeti

1. GİRİŞ

Mimari tasarım sürecini pek çok faktör etkilemektedir. Bu faktörlerden biri olan kültürlerarası farklılıklar mimari tasarım sürecini etkilemekte ve bu da tasarım sürecine yansımaktadır. Öğrencinin sahip olduğu kültür tasarımı şekillendirmekte olup çalışma bu konu üzerinde değerlendirilmiştir.

Kültür, bireyin düşünce yapısını, davranışını ve dünya görüşünü etkilemektedir. İnsanlar sosyal etkileşimde bulundukça zamanla kültür değişmektedir. Bu değişim okulda, evde, işyerinde v.b her an sürekli olarak şekillenmektedir.

Kültürel farklılıklar mimari tasarıma yansımaktadır. Örneğin Japon mimarisindeki konut ile geleneksel Türk evi mimarisi farklıdır. Geleneksel Türk evindeki pencereler mahremiyet ve dini inancın gereği olarak az sayıda tasarlanmıştır. Ayrıca yapılan tasarımlar insanların ihtiyaçları neticesinde şekillenmiştir (Şekil 1.1 ve Şekil 1.2).

Şekil 1.1. Japon konut mimarisi (URL 1).

Şekil 1.2. Geleneksel Türk konut mimarisi (URL 2).

Geleneksel Türk evinde zemin katta fırın, mutfak gibi bölümler bulunmaktadır. Avluda kuyu, tandır, tuvalet ve çeşme bulunmaktadır. Günümüzde konut tasarımlarında mutfak, tuvalet, oturma odası, misafir odası ve yatak odaları birlikte tasarlanmaktadır.

Mimari tasarımı, yapılacak yerin coğrafyası, iklimi, tarihi, sosyal ve fiziki durumu etkilemektedir. Mimari tasarım sürecinde bu veriler dikkate alınarak tasarım yapılır. Yapılan bu analizler sonucunda tasarım ortaya çıkmaktadır. Böylece yapılan tasarım bölgeye özgü olmaktadır.

Mimari tasarım eğitimiyle, öğrencinin sahip olduğu kültür, eğitime başlamadan önce ve sonra tasarım sürecini etkilemektedir. Örneğin mimarlık eğitimi için Mardin'den Konya'ya gelen bir öğrencinin birinci ve dördüncü sınıftaki mimari tasarımı değişmektedir. Mimarlık eğitimi almadan önce ve sonra kültürel şeması da eğitim ile birlikte değişmiştir. Bu değişimde, öğrenciyle, stüdyo yürütücüsünün arasındaki ilişki büyük bir öneme sahiptir. Değişimde, stüdyo yürütücüsünün bilgisi, deneyimi öğrenciye anlatımı ve öğrencinin bu bilgiyi algılayıp yorumlaması etkilidir. Aynı şekilde mimarlık eğitimi için İstanbul'dan Konya'ya gelen bir öğrencinin eğitimi sürecinde tasarımı Mardin'den gelen öğrenciden farklı olmaktadır. Bu öğrencilerin tasarlayacağı otel, konut, hastane v.b mimari yapıları farklı olacaktır. Çalışma kapsamında öğrenciye ait kültürün tasarıma etkisi yapılan anketlerle tespit edilmeye çalışılacaktır.

Bu nedenle mimari tasarım sürecinde öğrenciye ait kültürel şemanın tasarıma etkisi bu konu kapsamında incelenmiştir.

1.1. Çalışmanın Amacı

Bu çalışma ile kültürel şemanın bireyin mimari tasarım eğitimi sürecindeki etkilerinin irdelenmesi yapılmıştır. Ayrıca çalışma kapsamında kültür, mimari tasarım eğitimini ve mimari tasarım sürecini araştırmaktır. Çalışmada, kültürlerarası farklılıklar, mimari tasarım eğitim sürecindeki etkilerini analiz edilerek proje yürütücüsü açısından yol gösterici olması hedeflenmiştir. Ayrıca çalışmada, iyi bir mimarlık eğitimi için yol gösterici bilgiler ortaya konulmuştur.

Bu çalışma, kültürel şemanın mimari tasarım eğitim sürecindeki etkilerinin değerlendirilmesinde önemli bir kaynak oluşturacaktır.

1.2. Çalışmanın Kapsamı

Çalışma, temelde dört bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde, konu açıklamaları yapılmaktadır. İkinci bölümde, çalışmanın temel kavramlar ve kavramsal çerçevesi açıklanmaktadır. Temel kavramlarda mimari tasarımda temel kavram ve yaklaşımlar incelenmekte, kavramsal çerçevede ise kültürün tanımı, mimari kültür kavramı ele alınmaktadır. Ayrıca bu bölümünde mimari tasarımın eğitim süreci ve tasarım süreci bileşeni olarak kültürel şema açıklanmaktadır.

Üçüncü bölümde, mimari tasarım sürecinde kültürel şemanın etkisini araştırmak için Selçuk üniversitesi mimarlık fakültesi birinci sınıf öğrencilerine yapılan anket çalışması anlatılmaktadır. Bu anket çalışmaları şunlardır: birey tanıma formu, fotoğraf tekniği ile çevresel algı değerlendirme uygulaması, mesleki yatkınlık testi ve eskiz çizimi uygulamasıdır.

Dördüncü bölüm çalışmaların amaçlarına ne kadar ulaşıldığının sorgulandığı ve sonuçlarının değerlendirildiği bölümdür.

1.3. Çalışmanın Yöntemi

Mimari tasarım eğitiminde, öğrencilerin sahip oldukları kültürler tasarım sürecine etki etmektedir. Kültürlerarası farklılıklar öğrencilerin yaptıkları tasarıma başlangıç stüdyolarında yansıtılabilmektedir. Bu nedenle Selçuk üniversitesi mimarlık bölümü 1. sınıf öğrencileri üzerinde anket çalışması yapılmıştır. Yapılan alan çalışmasında mimari tasarım sürecindeki Selçuk üniversitesi mimarlık bölümü 1. sınıf öğrencilerinin sahip olduğu kültürün etkileri araştırılmıştır.

Mimarlık eğitiminde, 1. sınıf öğrencilerinin seçilmesinin nedeni, mimari tasarım eğitiminin kültürel şemalarında ne gibi değişiklikler yapacağını izlemektir. Öğrencilerin gördüğü yerler ve yaşadığı olaylar tasarımlarına yansıtılabilmektedir.

Öğrencilerin sahip olduğu kültürel şemalarındaki değişikliği izleyebilmek için öğrenciyi tanımaya yönelik sorular hazırlanmıştır. Bu tanıma formu:

- Öğrenciye ait genel bilgilerin öğrenilmesi,
- Aile yapıları,
- Hobileri,
- Özel yetenekleri,
- Meslekten beklentileri,
- Şu anda yaşadıkları yer,
- Mimarlığı okumaya başladıktan sonra yaşam tarzlarındaki değişiklikler,
- Daha önce yaşadıkları olayların ve gördükleri yerlerin projelerine olan etkileri,
- Tercih yapmadan önce mimarlık mesleğiyle ilgili araştırma yapıp yapmadıkları,
- Öğrencilerin tanıdıkları mimar ya da mimarlık öğrencisinin olup olmadığı,
- Mimarlık bölümünü tercih ederken bilinçli yapıp yapmadıkları, konularını içermektedir.

Fotoğraflama tekniği ile çevresel algı değerlendirme uygulamasının veri toplama aracı olarak görsel araştırma teknikleri içerisinde yer alan fotoğraf tekniğinin (Ayyıldız Potur çalışmaları; Sanoff, 1991; Zeisel, 1995; Gür, 1996) tercih edilmesinin nedeni; algılamada yapısal çevreye ve mimari niteliği olan yapılara yönelik farkındalık düzeyini ölçmektir. Bu uygulamada Konya, Türkiye ve Dünya'dan çeşitli yapılara ait fotoğraflar gösterilerek bu yapıların isimleri ve bulunduğu yerler sorulmuştur. Her katılımcı için (4-5,5cm ebadında) 20 fotoğraf verilmiştir. Bu fotoğrafların 16'sı Konya, Türkiye ve Dünya'dan mimari yapılar diğer 4'ünde ise meydanların adı, bulunduğu yerler sorulmuş ve yanındaki alana yapının adı ve nerede olduğunun yazılması istenmiştir.

Mimarlık eğitimin başında olan öğrencilerin meslekle ilgili yayınları ne kadar okuduklarını ve incelediklerini belirlemek için sorular sorulmuştur. Bu uygulamada, mimarlıkla ilgili verilen 10 kitaptan okuduklarını, verilen 10 film isimlerinden izlediklerini işaretlemeleri istenmiş ve mimariyle ilgili 10 kavram sorulmuştur.

Son olarak katılımcılara şu anda ailesiyle yaşadığı ev ile hayalindeki evin eskiz çizimi uygulaması yapılmıştır. Bu uygulamanın amacı bireylerin sahip olduğu kültürün tasarım sürecindeki etkisini incelemektir.

2. TEMEL KAVRAMLAR VE KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde çalışmanın temel kavramlar ve kavramsal çerçevesine yönelik araştırmalara yer verilmiştir. Mimari tasarım yapılırken kullanılan temel kavramlar ve yaklaşımlar incelenmiştir. Çalışmanın kavramsal çerçevesinde ise, kültürün tanımı ve mimari kültürle ilgili yapılan araştırmalar ele alınmıştır. Ayrıca bu bölümde, mimari tasarımın eğitim süreci ve tasarım süreci bileşeni olarak kültürel şema açıklanmıştır.

2.1. Temel Kavramlar

Çalışmada, mimari tasarımda temel kavramlar irdelenmiştir. Ayrıca mimari tasarımda önemli etkisi olan kültür ve mimari kültür kavramına değinilmiştir.

Mimari tasarım yapılırken bazı kavramlar kullanılmaktadır. Bunlar: denge, ritim, boşluk, orantı gibi kavramlardır. Ayrıca mimari tasarım sürecinde bağlam kavramında etkisi olmaktadır. Mimari tasarımın yapıldığı bölgenin fiziki, tarihi ve kültürü bağlam kapsamı içinde yer alır. Bu bölümde ayrıca mimari tasarımda yapılan çalışmalar ele alınmıştır.

2.1.1. Mimari Tasarımda Temel Kavram ve Yaklaşımlar

Mimari tasarımla ilgili yapılan çalışmalar 1960'larda başlamıştır. Cross (2007)'un yaptığı çalışmada, tasarım konusu 1962 yılında Londra'da "Tasarım Yöntemleri Konferansı" tarafından önem kazanmış, bu tasarım metodolojisinin başlatan bir durum olmuştur. Bu konferanstan sonra, Tasarım Araştırma Toplumu kurulmuştur. Ayrıca Cross göre, 1960'larda tasarım araştırmasının başlangıcı 2. Dünya Savaşı'nın yarattığı sorunlara karşı geliştirilen yeni ve bilimsel yöntemlerin uygulanmasına bağlanmıştır (Uysal çalışmaları; Cross, 2007, s. 1).

1970'lere gelindiğinde, tasarım için bu metodolojik çalışmalar, tasarım aktivitesini sınırlandırdıkları için uygulayıcılar ve akademisyenler tarafından kabul görmedi. 1980'lerde tasarım dergileri yayınlanmaya başladı. 1980'lerde tasarım, "kendi başına bir çalışma disiplini" olarak tanımlanmıştır (Uysal çalışmaları; Cross, 2007, s. 2, 3).

Tasarım kavramı birçok araştırmacının ilgisini çekmiştir. Asimov (1962)'a göre tasarım; belirsizlikler karşısında hatalarına büyük cezalar ödenen bir karar verme

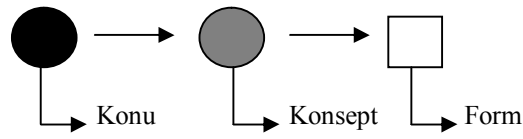
işlemidir. Archer'a göre ise tasarım; bir amaca yönelmiş problem çözme eylemi olarak tanımlanmıştır. Diğer yandan James B., Reswick ise yaratıcı bir eylem olan tasarımı daha önce var olmayan yeni ve kullanışlı bir şey yaratmayı kapsayan olgu olarak açıklamıştır (Önal çalışmaları; Ayıran, 1995).

Edis ve Özkan (2007) tasarımı şu şekilde tanımlamıştır. Tasarımı, bir veri işleme ve dönüştürme eylemi olarak tanımlamaktadır (Edis ve Özkan, 2007, s.33).

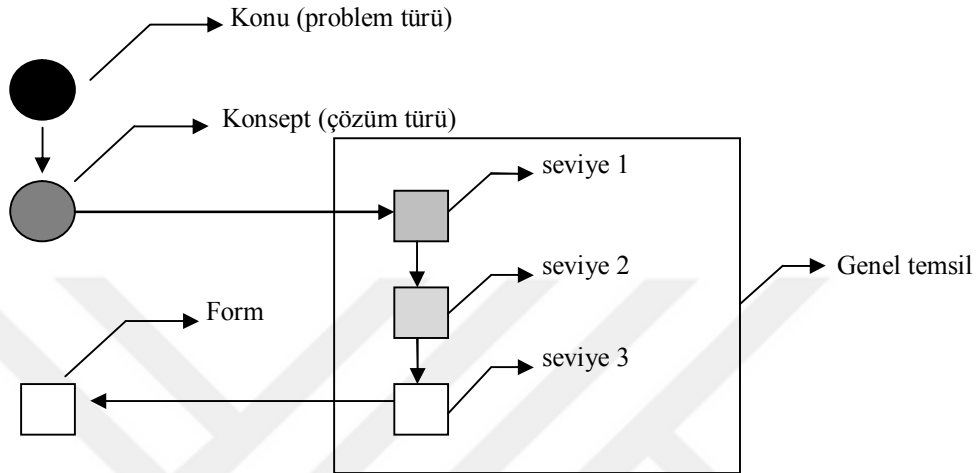
Tasarım, yapım ve üretim aşamasında ayrı uzmanlıklar gerektirir. Tasarımcılar yapısal çözümü oluştururken uzmanlık alanları ile ilgili konuları değerlendirebilmesi ve bunlara ilişkin kararlar alarak çözümü oluşturabilmesi gerekmektedir. Yaptıkları bu değerlendirmeler ve aldıkları kararlar binaların yapısal kalitesi üzerinde doğrudan etkilidir (Edis ve Özkan, 2007, s.35).

Jonas (2001), tasarımı, bilim, sanat ve teknolojilerle ilişkisini şu şekilde açıklamaktadır: Tasarım bilim değildir. Çünkü gerçeklikle ilgili yeni modeller açıklamaz ama gerçekliği az veya çok maksatlı olarak değiştirir ve tasarım yöntemi deneysel araştırma yöntemine benzerdir. Tasarım sanat değildir. Çünkü ayrı ayrı tanımları içermez ama bunun yerine çeşitli tanımlamalar sunar. Buna rağmen yaratıcılık sezgi ve bileşenlerle oluşmuştur. Tasarım teknoloji değildir. Çünkü objektif kritikten çok belirgin olmayan kritikte dağıtılmış olsa bile tasarım birçok fonksiyonel objeyi ayırır (Önal çalışmaları; Jonas, 2001).

Oxman, tasarım düşünme adımlarını üç aşamada açıklamıştır. Bunlar; tasarım konusu, tasarım konsepti ve tasarım formudur. Ayrıntılı olarak, tasarım konusu "tasarımcı tarafından ortaya konan tasarım göreviyle ilgili bir nokta" olarak tanımlanmaktadır. Program veya tasarımcı tarafından tanımlanan sınırlamaları içerir. Tasarım konsepti "bir konuyla ilgili bir tasarım fikrinin formülasyonu" olarak tanımlanmaktadır. Eldeki tasarım görevi için geliştirilen bir "fikir" biçimi olarak tanımlanmaktadır. Tasarım formu ise "çözüm prensibini somutlaştıran özel tasarım ürünü" olarak tanımlanmaktadır (Şekil 2.1) (Uysal çalışmaları; Oxman, 1994, s. 141-146). Oxman için, tasarım süreci önce sınıfını sonra bu sınıfın genel temsilinin ilk biçimini ve daha sonra gerçekleşen çözüm formunu sürdürerek geliştirir (Şekil 2.2) (Uysal çalışmaları; Oxman, 2001, s. 284).

Şekil 2.1. Tasarım düşünme adımlarını gösteren şema (Uysal çalışmaları; Oxman, 2001, s.284).

Şekil 2.2. Genel veya tipolojik tasarımda tasarım düşünme basamaklarını gösteren şema (Uysal çalışmaları; Oxman, 2001, s.285).

Zamanın getirdiği ihtiyaçlara göre mimari tasarım karmaşıklık gösterir. Bu karmaşıklığı ortadan kaldırmak için dönemin yeni çıkan malzemelerin özelliklerinden faydalanılır. Örneğin geleneksel yapı malzemeleri olan taş, toprak ve ahşabın yanında günümüz malzemeler olan beton, demir ve çelik malzemelerin yapıda kullanılmasıdır.

Mimari tasarım sürecinde tasarım, hiyerarşi bir çalışma düzeni ve kişinin öznel bir bakış açısıyla yorumlama sürecidir. İnsanoğlu çevresini kendi gereksinimine göre düzenlemiştir. Bu düzenleme isteği insanın temel bir özelliğidir. Mimari tasarımla yaşam çevremizi şekillendirme, Dünya içinde istenen faaliyetlere yer sağlamak için bir düzen oluşturmaktır.

Mimari tasarım sürecinde, tasarımın çözümünü etkileyen ve yönlendiren öğeler olmaktadır. Bunlar; malzeme, renk, doku gibi öğelerdir. Bu öğeler göz önünde bulundurularak tasarım yapılır ve problemin çözümüne katkı sağlar.

Tasarım sürecinde bağlam tasarımı önemli ölçüde etkileyen bir faktördür. Bu süreçte bulunduğu bölgenin sosyal, kültürel ve tarihsel çevre gibi birçok etken bağlam kapsamı içinde yer alır. Ayrıca bölgenin fiziki, topografik yapısı ve iklimi gibi bir

bağlamıda vardır. Tüm bunlar ile birlikte tasarım sürecinde mimarın katılımı kadar tasarlanacak yapıda yaşayacak olan kullanıcının katılımıda önemlidir. Kullanıcının tasarım sürecine katılımıyla, tasarlanacak olan yapıyı daha çok benimsemesini huzurlu ve mutlu bir şekilde yaşamasını sağlar.

2.2. Kavramsal Çerçeve

Bu bölümde, araştırmanın kavramsal çerçevesi kapsamında kültürün tanımı, özellikleri ve öğeleri ele alınmıştır. Kültürlerarası farklılıkların mimari tasarıma olan etkisi örneklerle açıklanmıştır. Yapıların şekillendirilmesinde, iklimin etkisi ve önemi vurgulanmıştır. Mimari tasarım eğitim süreci ile ilgili yapılan araştırmalara yer verilmiştir. Ayrıca kültürel şema kavramı ve mimari tasarım sürecindeki etkisi açıklanmıştır.

2.2.1. Kültürün Tanımı

Kültürle ilgili bugüne kadar farklı tanımlar yapılmaktadır. Bunlardan bazıları; Rapoport (1980) kültürün tanımını üç ana grupta açıklamıştır;

- a) Bir grubun kendine özgü yaşam şekli,
- b) Simgesel kodlar ile aktarılan bir simge sistemi olarak anlam ve bilişsel şema,
- c) Hayatta kalmak için, ekoloji ve kaynaklarla ilgili bir grup uyumsal stratejiler, (Sağdıç'ın çalışmaları; Rapoport, 1980).

Geçmişten günümüze değin insanoğlunun kullandığı kültürel sembollerde değişiklikler olmuştur. İlk başta mağaralarda ve taşlar üzerinde kültürel semboller resim yazısına, resim yazısı da gelişerek düşünsel yazıyı ortaya çıkarmıştır. Böylelikle semboller yan çağrışımlarıda üstlenmiştir. Binlerce yıl önce mağara duvarlarında başlayan kültürel simgelerin serüveni, zaman içerisinde çok ve çeşitli toplumlarda şekillenerek bugünkü ulusal ve uluslararası simgeleri ortaya çıkarmıştır. Ticarete takas döneminin sonlanması ve ticaretin gelişmesiyle markalaşma kültürüne simgeler basamak oluşturmuştur (Koca, 2010, s.91).

Oswald Schwemmer (1987) kültürü şu şekilde tanımlamıştır: “Bir kültür, algılarımızın ve konuşan davranışlarımızın özellikle de dilsel davranış biçimlerini oluşturan toplumsal uyum tarzı ile anlaşılabilir ve tanımlanabilir. Bu uyum örnekleri geçmişte biçimlenmiş ve bundan dolayı farklı toplum ve tarihlere oranla çok değişik

hale gelmiştir. Bunlar, bağlantısız bir biçimde algılarımıza ve ifade dünyamıza aittirler. Çünkü bunlar hem yapılandırıcı biçimler olarak hem de bağlantısız açıklayıcılar olarak esas itibarıyla davranışlarımızı belirlerler. Herhangi bir toplumun kodlanmış uyumları, ilgili kültürün dünya bakışına yorum getiren bu bağlantısız uyumlar üzerinde yapılırlar” (Ültanır’ın çalışmaları; Schwemmer, 1987). Schwemmer kültürle ilgili yapmış olduğu bu tanımda kültür, bireyin düşünce yapısını, davranışını ve dünyayı algılama biçimini etkiler. Bundan dolayı farklı toplumların kendilerine ait kültürü olmaktadır.

Kültürü, maddi ve manevi kültür olarak iki grupta toplayabiliriz. Yemek ve beslenme şekilleri, konut mimarisi, giyim tarzları, kullandıkları alet ve eşyalar toplumların maddi yaşama düzeni ile ilgili olanlar, maddi kültür; gelenek, görenek, tarih ve ahlak gibi manevi yönü ile ilgili olanları da manevi kültür içinde yer alır.

Mead (1998, s.105), kültürün temel özelliklerini şu şekilde açıklamıştır: “Kültür; belli bir gruba aittir, doğuştan değil sonradan öğrenilir, nesilden nesile aktarılır, değerler sisteminden oluşur ve grup üyelerinin davranışlarını sürekli ve tahmin edilebilir bir şekilde etkiler” (Yeşil’in çalışmaları; Mead, 1998, s.105).

Kültürler, zaman içinde değişikliğe uğrarlar. Teknolojinin gelişmesi, insanın ihtiyaç ve isteklerinin değişmesi, aile yapısındaki değişim, başka kültürlerden etkilenme gibi nedenlerle değişir. Toplumlarda, kültürel değişim hızı birbirinden farklıdır. Kültür, öğrenilerek kazanılır ve kuşaktan kuşağa aktarılır.

Kültür, bilimle yakın ilişki içindedir. Bu nedenle toplumsal çevrenin bilimin gelişmesiyle değişmesi büyük sanayi kentlerinin meydana gelmesine yol açmıştır (Arslantaş, 2008, s.105).

Sorokin’e (1972, s.250-251) göre, belli bir kültürde, kültürün biçim değiştirmesini başlatan yukarı tabaka ve serbest meslek sahibi olan orta tabakadır. Kültür, bir miktar gecikmeyle aşağı tabakalarıda etkiler. Yeni biçimlenen kültür davranışlarının yönü yukarı sınıflardan aşağı sınıflara doğru olur. Aşağı tabakada olanlar yukarı tabakada olanları taklit ederler. Biçimlenen kültürel davranışların yok olma dönemlerinde yukarı tabakadakiler aşağı tabakadakileri taklit etmeye başlarlar (Arslantaş’ın çalışmaları; Sorokin 1972, s.250-251).

Williams’a (1977, s.80) göre, tarihsel süreçte kültür kavramının kullanımı üç farklı şekilde açıklanabilir. Bunlar,

1. Bireyin, toplulukların ya da toplumların düşünsel, dinsel ve estetik gelişimini ifade etmek,
2. Düşünsel ve sanatsal etkinliklere ve bunların ürünlerine (sinema filmi, tiyatro

vb.) sahip çıkmak. (Bu özelliği ile kültür sanat ile eşanlı kullanılmaktadır.)

3. Bireyler, topluluklar ve toplumlar için bir yaşam tarzı, etkinlikler, inançlar ve gelenekler oluşturmak (Oğuz'un çalışmaları; Williams 1977, s.80).

Özlem (2008, s.163-164) kültürün öğelerini şu şekilde anlatmaktadır:

1. Demografik taban: Her kültür, çok çeşitli insan gruplarından, birliklerinden oluşan bir demografik tabana dayanır.

2. Dil: Demografik olarak kümeleşmiş insan grupları arasındaki temel iletişim formu. Dil, demografik kümeleri "toplum" kılan en temel öğedir.

3. Ekonomi: Toplumun yaşaması ve doğal ihtiyaçlarının (gelişmiş toplumlarda manevi ihtiyaçlar da devreye girer) karşılanması için başvurulan araçsal ve ilişkisel düzenlerin tümü.

4. Bilim ve Teknik: Doğal çevreyi insan ve toplumun yararına dönüştürmek üzere başvurulan düşünce, yöntem, üretim tarzları ve organizasyon araçlarının tümü.

5. Tarih: Bir kültürün geleneklerle oluşan formu (ki, bu geniş tanımı ile tarih ve kültürü özdeşleştirenler vardır).

6. Din ve Kült: Bir kültürün gelenekle gelişen, fakat diğer geleneklere göre daha kalıcı ve sürekli olan doğüstü inanç formlarının tümü.

7. Sanat: Bir kültürün dil, ses, renk gibi araçlarla ve mekana biçim verme edimleri (heykel, mimari) gerçekleştirdiği biçim verici ve ifade edici etkinliklerinin tümü.

8. Devlet ve Siyaset: Toplumsal yaşamın, tüm kültür öğelerini gözetten bir tutumla grup ve sınıflar arasındaki güç dengelerine göre dıştan düzenleniş formu.

9. Felsefe: Öbür kültür öğelerinin tümünden beslenen, ama aynı ölçüde bu öğelere göreli olarak en az bağımlı, kuşatıcı ve organize düşünce etkinliklerinin tümü.

Yukarıda da belirtildiği gibi, bu öğelerden bazıları çeşitli felsefi ve bilimsel görüşler altında kültür öğesi sayılırlar veya sayılmazlar. (Özlem, 2008, s.163-164)

Kültür, toplumu egemenliği altına alan bir sistem olduğu için toplumun ortak malıdır. Kültür, milli bir kişilik yapısına sahiptir. Bundan dolayı orijinal ve millidir. Başka kültürlerin eserlerini taklit etmek, yaratıcılık olmadığı için orijinal sayılmaz. Bütün dünya milletlerini içine alan ortak bir kültür yoktur. Kültürü insanlar oluşturur. Hem de insanlar kültürden etkilenirler.

Uygunkan (2005, s.211) kültürün milli yapısına yönelik şu açıklamayı yapmıştır: "Türk kültürünün, yıllardır süre gelen özelliklerinden biri olan, aile içi iletişim, birçok programda varlığını hissettirmektedir. Örneğin, bayramlarda ailenin büyüklerini ziyaret

etme, ne söylerlerse söylesinler büyüklere itaat etme, misafirperverlik, karı-koca ilişkileri, baba-oğul, anne-kız, gelin-kaynana, kardeş; toplumsal grup ilişkileri, sosyal statüler, ahlak, saygı, evlenme ritüelleri, bekaret, çocuk sahibi olma ve yetiştirme, giyiniş, toplumsal gruplarda davranış biçimleri, zaman zaman modernize edilmeye çalışılıyormuş gibi gösterilse de, temelinde toplumumuzun kültüründen gelen ve televizyonla diğer kuşaklara pekiştirilmeye ve aktarılmaya çalışılan kültürlerdir”(Uygunkan, 2005, s.211).

Kültür, insan davranışlarını biçimlendirerek toplumda düzeni sağlar. Birlik, beraberlik ve dayanışma duygusunu verir. Toplumların değerlerini benimsemesini sağlamaktadır.

Kültürün, en önemli ögesi dildir. Kültür, dil aracılığıyla aktarılır ve insanlar düşüncelerini dil aracılığıyla açıklar. Kültürel değerler, sonradan eğitim ve öğretim yoluyla kazanılır. Eğitim ve öğretim ailede başlar ve yaşam boyunca devam eder. Resim, müzik, tiyatro, sinema, edebiyat, mimaride her sanat eserine hayat veren duygu ve düşünceler o kültürün özelliklerini taşır. Sanatta dil ve eğitim gibi kültürün bir parçasıdır, onun nesiller boyu devamını sağlar.

Kültürlerin devamını sağlayan birçok araç vardır. Özellikle kitle iletişim araçları ve eğitim kurumları kültür unsurlarının kişilere öğretilmesinde ve benimsetilmesinde çok etkili rol oynar. Kitle iletişim araçlarının kullanılması dünyada yazılı basının kullanılmasıyla başlamıştır. Hızla gelişen teknoloji yeni iletişim araçlarının (televizyon, bilgisayar, internet vb.) kullanılmasını sağlamıştır. Bu iletişim araçları, en uzak mesafelere kadar ulaşarak, öğrenmeyi herkes için kolaylaştırmış, yeni eğitim, teknolojinin gelişmesine imkân sağlamıştır. Bilim adamları ve araştırmacılar kitle iletişim araçlarını kültür taşıyıcısı ve aktarıcısı olarak kabul etmektedir. Özellikle televizyon kültürün hızlı yayılmasında etkili olmuştur.

Yapılan bu açıklamalara göre, kültür, toplumların düşüncesini, davranışını, alışkanlıklarını, inancını, geleneğini, ahlak ve hukuki değerlerini, ekonomik anlayışını, mimarisini, edebiyatını sonraki nesillere iletmede kullanılan araçlar bütünüdür.

2.2.2. Mimari Kültür

Mimari, bir milletin kültürünü gösterir. Bir mekanın nasıl oluştuğunu milletlerin kültürü belirler. Günümüzde mimari uygulamada çok sayıda yöntem vardır. Örnek olarak mimaride estetik görünüm sağlamak için desenlere, süslemelere tarih boyunca

Türk mimarisinde rastlanmıştır. Ahşap oymacılık ve çini sanatı Selçuklu ve Osmanlı devletinde cami, medrese, türbe, saray duvarlarında kullanılmıştır.

Toplumun yaşama mekanı olan konut, sokak, meydan gibi yerleşim ögeleri bireyin dini inançlarını, sosyal yaşamlarını dünya görüşlerini yansıtırlar. Kültürel çevre, kültürü tam olarak ifade edemez. Fakat topluma ait insanoğlunun yaptığı mimaride kendini gösterir(Timuremre, 2004, s.43). Rapoport (1977, s.12) her topluluğun belirli mekan, zaman, anlam ve iletişim anlayışı oluşunun, farklı çevreleri doğurduğunu ifade etmektedir (Timuremre çalışmaları; Rapoport, 1977, s.12)

Kültür, fiziksel çevreden hem etkilenir hem de çevreyi etkiler. Bu etkileşim bireylerin yaşam şekillerini değiştirir ve mimariyi de etkiler. Her toplum zamanı, mekanı ve araziye kültürel oluşum sürecinde farklı yollarla kullanır. Bu nedenle toplumun kimliği, çevresel tasarımına ve biçimlenmesine yansıtılır. Mimari üzerine yapılan çalışmalar farklı kültürlerin zamanında farklı mimari tarzlar geliştirdiklerini ortaya çıkarmıştır. Bunlar değişik tarzlardaki semboller şeklinde iç karakteristiklerini ortaya koyarlar, bu tarzlar ortak biçimsel özellikleri geleneksel olarak kapsarlar. Bu yolla ev kimliği kendini semboller aracılığıyla ifade eder. Böylelikle değişik ev tarzları oluşturulur. Farklı ülkelerdeki ev biçimleri birbiriyle karşılaştırıldığında değişik sosyal ve kültürel dünyaları ve sosyal yapıları yansıtır. Belirli bir ülkede değişik ev tarzlarının ortaya çıkması da bunun kesin bir göstergesidir (Kırcı, 2003, s.4).

Oliver, kültürlerin bir ev formuna sahip olduğu bu formların toplumların fiziksel, sosyal ve psikolojik ihtiyaçlarına cevap verdiklerini; inanç sistemi, statü sembolü, mahremiyet ve güvenlik, ekonomi, maddesel kaynaklar, teknoloji ve iklim şartları tarafından şekillendiğini belirtmiştir (Kırcı çalışmaları; Oliver, 1987).

İngiliz, Japon, Türk ve İskandinav konutlarının birbirinden kolayca ayırt edilmesi bu nedenledir (Şekil 2.3 ve Şekil 2.4) (Kırcı, 2003, s.4).

Şekil 2.3. Katsura Japon Evi (Kırıcı çalışmaları; Yoshida T. The Japanese Houses and Garden, Praeger Publisher, Germany, 1969).

Şekil 2.4. Danimarka Evi (URL 3).

Rapoport, kültürler arası farklılıklar gösteren yaşam şekilleri ve yapısal çevre arası ilişkileri belirlemede gerekli kültürel öz elemanları 11 başlık altında incelemiştir (Timuremre çalışmaları; Rapoport, Altman, Wohlwill, 1980, s.33).

1. Aile, akrabalık yapıları ve ilişkileri, çocuk yetiştirme yöntemleri
2. Dil, din ve etnik etkiler
3. Konut yerleşim düzenleri, arazi mülkiyet düzenleri
4. Yiyecek alışkanlıkları
5. Sembolik sistemler
6. Mahremiyet, kişisel alan ve yoğunluk, teritoryaliye
7. Statü ve sosyal kimlik tanımlama ve elde etme şekilleri
8. Tutumlar, (vaziyet alış), sözsüz iletişim şekilleri
9. Konut ve yakın çevresi tanımlama ve kullanma şekilleri ve bunların yaygın düzenleri
10. Bireysel çalışma, ortak çalışma, ticaret vb. kurumsal özellikler
11. Bilişsel şema (yaşadıkları birim ve deneyimlerin etkileri)

Bu faktörlerin en önemlisi insanın yaratıcılığı yanında çevresini biçimlendirirken fiziksel ve fiziksel olmayan faktörlerden etkilenmiştir. Rapoport bir binayı; insan (dünya görüşü, yaşam şekli, sosyal, psikolojik ve fiziksel ihtiyaçlar gibi) ile fiziksel çevre (iklim, yerleşim, teknoloji gibi) arasındaki etkileşim olarak görmektedir (Timuremre çalışmaları; Rapoport, 1969, s.13).

Kültür- mekan birbiriyle ilişkilidir. Kültürde meydana gelen değişikliklerden mekan etkilenirken, mekan kavramında meydana gelen değişikliklerden de kültür

etkilenmektedir. Kültür- mekan etkileşimi mekanı algılayan insanın ait olduğu karakteristik özellikleri doğrultusunda çeşitli zihinsel süreçleri yaşamaktadır. Bu süreçlerin anlaşılabilmesi kültür-mekan etkileşiminin kavranması açısından önemlidir (Timuremre, 2004, s.45).

Tabiattan sonra yeryüzünü değiştiren olgu insan eliyle üretilen çevrelerdir. Ülke kültürünün gelişmesi devletin görevlerinden biriye, mimarlığın geliştirilmesi, yüceltilmesi de devletin görevleri arasında olmalıdır (URL 4).

Mimarlığın geliştirilmesinde ve yüceltilmesinde,

1. Mimarlık bir milletin mirasının parçası ve bu mirasa katkıda bulunur.
2. Hükümet, mimarlıkta kültürel bir olgu olduğu için ilgilenmektedir. Mimarlık kültür yaşamın önemli bir manifestosudur ve canlı, sağlıklı bir kültürel yaşam bir ulusun refahı ve başarısı için önemlidir.
3. Mimarlık hükümetin önemli çalışma mekanizmalarındandır. Çünkü inşaat faaliyetleri ulusun yararlandığı hizmetler, sosyal gelişmeyi güçlendirecek politikaların yaşama geçirilmesi açısından önemlidir (URL 4).

Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde mimarlık yasaları şu şekilde belirlenmiştir:

Fransa 3 Ocak 1977'de kabul edilen mimarlık yasası şöyle başlar. "Madde 1: Mimarlık, kültürün bir dışavurumudur." (URL 4).

Fransa, mimarlığı devletin en önemli, işlerinden biri haline getirmiştir. Görevdeki cumhurbaşkanları büyük projeleri desteklemişlerdir. Örnekler: Pompidou Merkezi, Louvre Piramidi, Bastille Operası... Yapı kültürüne yönelik bu girişimler Paris'te mimarlık yoluyla yeni bir turizm çağı yaratmıştır. Mimarlık Yasasını Avrupa'da ilk defa hazırlayan ülke Fransa'dır. Onu 1990'dan itibaren çeşitli Avrupa ülkelerindeki benzer yasalar ya da hükümetlerce kabul edilen Mimarlık Politikaları izlemiştir (URL 4).

Doğu kültürü ve batı kültürü insanların doğaya yaklaşımları ve doğayla ilişkileri arasında belirgin farklılıklar vardır. Doğu uygarlıklarında insan evren ilişkisi kaynağı doğa yasalarına dayalıdır. Dolayısıyla doğu kültüründe bireyin doğaya karşı yaptığı iyi ya da kötü tutumların kendisine aynı şekilde döneceği varsayılarak doğayla mimari çevre arasında bütünlük kurulmaya çalışılmaktadır. Bu tutum Japonya ve Anadolu mimarlığında görülmektedir. Geleneksel Türk mimarisinde görülen cami, kervansaray, han ve evlerde açık-yarı açık ve kapalı mekanlara geçiş kurgusuyla doğayla yapı arasındaki ilişkide derecelendirme olduğu görülmektedir. Batı

kültüründeki yaklaşımda ise insan aklının doğaya karşı düzenleyici gücünü ortaya koyduğu görülmektedir (Timuremre çalışmaları; Çevik, 1999, s.28-30).

Mimarideki kültürel farklılıklar ve mimarlık-kültür ilişkisi araştırma konusu olmuştur. Bu araştırmalarda mimari yapıların şekillendirilmesinde, bazı faktörlerden etkilendiğini ortaya çıkmıştır. Yapıların şekillendirilmesinde, gelenek ve görenekler, yüzey şekilleri ve iklim etkili olmuştur. Örneğin Karadeniz Bölgesinde, ormanlık ve bol yağış almasından dolayı küçük yerleşim yerlerindeki evler ağaçtan yapılmaktadır (Şekil 2.5).

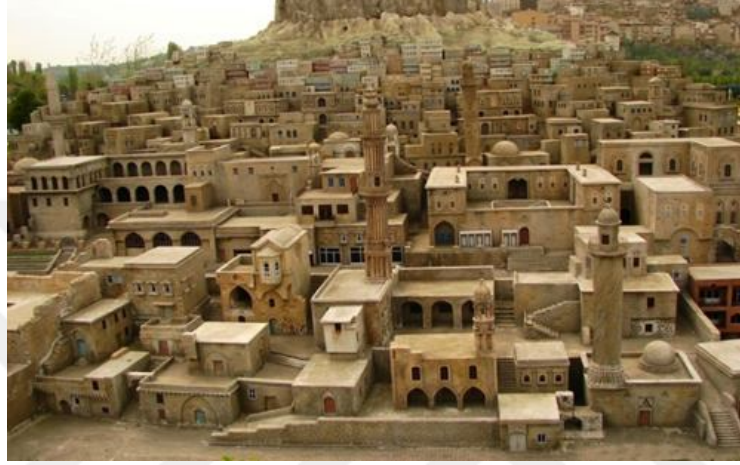
Şekil 2.5. Rize evleri ahşap iskeletli ev mimarisi (URL 5).

İç Anadolu'nun bazı yerlerinde, önceden taş v.s olmadığından dolayı toprak kullanılarak kerpiç kesme yöntemiyle evler yapılmıştır (Şekil 2.6) (Kerpiç: Çamur hazırlandıktan sonra, buğday sapı ve saman gibi lifler çamurun içine karıştırılarak, duvarın kalınlığı 10-15 cm kalınlığında 30-40 cm uzunluğunda kalıplar içine dökülerek, 10-15 gün içinde kuruyarak sertleşmesi beklenir.).

Şekil 2.6. Orta Anadolu Bölgesindeki, kerpiç mimarisi (URL 6).

Ülkemizin Güney Doğu Anadolu bölgesindeki yerleşim yerlerinde en çok kullanılan malzeme taştır ve duvarlar kalın yapılmaktadır. Çünkü Güney Doğu Anadolu bölgesindeki sıcaklıklar yazın 40-45 derece olduğundan odaların duvarları kalın yapılarak serin olmakta kışın ise duvarların kalınlığı nedeniyle odalar sıcak olmaktadır. Böylece bölgeler arası iklim farklılıklarından dolayı mimari kültür değişmektedir (Şekil 2.7).

Şekil 2.7. Mardin evleri taş konut mimarisi (URL 7).

Sanayinin gelişmesiyle üretim artmış ve aile fertleri için yapılacak harcamalar çoğalmıştır. Gelir düzeyini artırmak için kadınlarda çalışmaya başlamıştır. Bu durum, aile içindeki fertlerin görevlerini ve konutların kullanımını etkilemiştir (Sağdıç'ın çalışmaları; Bayazıt, 1976).

Son yıllarda yapılan kompleks konut projeleri (alışveriş, spor ve oyun alanları gibi) hızla artmaktadır.

Yaşam standartlardaki değişiklikler, şehir yaşamı içinde insanların çok farklı ihtiyaçlarını ortaya çıkarmış bu ihtiyaçlarda farklı mekanların yapılmasını gerektirmiştir. Günümüzde kadınında sosyal hayata girmesiyle insanların sosyal yaşantıların değişmiş ve bu ihtiyaçları karşılayacak evlere sahip olmak istemiştir. İnsanlar yaşadıkları evlerin bulunduğu alanlarda alışveriş merkezlerinin, spor alanlarının, restoranların, çocuk bakım evlerinin, sinemaların bulunmasını istemişlerdir. Bundan dolayı tasarlanan projeler insanların gereksinimlerine göre yapılmıştır (Şekil 2.8).

Şekil 2.8. Son yıllarda yapılan kompleks konut projesi örneği (URL 8).

Mimarlık, zihinsel düşünce biçimine göre inşa edilerek ve her bölgenin mimari tarzı ve sistemi, kültürel ortamından etkilenir. Geleneksel mimariyi bölgenin farklı kültür yapısı, inancı, dini, iklimi, coğrafyası, ekonomisi ve yaşam tarzı etkiler. Mimari kültür insanların gereksinimleri, çevre şartları, gelenekleri, inançları ve sosyal yapılarıyla ilişkilidir.

2.2.3. Mimari Tasarımın Eğitim Süreci

Mimari tasarımın eğitim sürecini açıklamadan önce süreç kavramını açıklamak gerekirse: Süreç, “aralarında birlik olan veya belli bir düzen veya zaman içinde tekrarlanan, ilerleyen, gelişen olay ve hareketler dizisi” olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2005). Bu tanımdan yola çıkarak tasarım süreci ise tasarım probleminin ortaya çıkışından problemin giderilmesine kadar olan çalışmaların tümünü içermektedir (Kızılırmak, 2010, s.21).

İlk çağlardan günümüze gördüğümüz her şey bir tasarım ürünüdür, tasarım süreci sonucunda oluşmuştur. Tasarlanan ürünler günümüze dek benzer özellikler taşıdığı kabul edilerek, tasarım sürecinin modellenmesine yönelik çok sayıda çalışmalar yapılmıştır (Lang, 1987).

Tasarım araştırmalarının ilk dönemlerinde, tasarım süreci bilimsel yöntemlere dayandırılarak açıklanmıştır. 1960-1980 yılları arasındaki bu ilk dönemde tasarım araştırmalarının bilimsel yöneme dayandırılmasının amacı, tasarım problemi çözmede kullanılacak matematiksel ifadelerle benzer şekilde kurallar oluşturmaktır (Türkyılmaz çalışmaları; Beheshti, 2000).

Kahvecioğlu (2001, s.53), tasarım süreci hedeflere ulaştıran amaçlardır şeklinde tanımlamıştır (Kahvecioğlu, 2001, s.53).

Lawson (2005), tasarım sürecini özellikleri hakkında şu tespitleri yapmıştır: Tasarım süreci sınırsızdır, hatasız bir tasarım süreci yoktur; tasarım süreci problemleri çözmenin yanında çözüm bulmayı da gerektirir; tasarım fikri kişiye özgüdür; tasarım kuralları olan çalışmalardır; tasarım süreci gereksinimleri karşılamak amacıyla yapılan çalışmalardır (Kızıllırmak çalışmaları; Lawson, 2005).

Bridges'e (1995) göre tasarım süreci, belirli gereksinimleri karşılayacak nesnelerin oluşturulabilmesi için gerekli belirlemenin yapılmasıdır. Bu durumda tasarım süreci, bir düşüncenin dönüşümler dizisi olarak açıklanabilir. Bu da, genellikle aşağıdaki bileşenler tarafından ayırıcı özelliklerini ortaya koyan, genel problem çözme süreçlerini özel durumu olarak düşünülmektedir.

- Bilinen bir şeyin durumu, iyi tanımlanmış tek bir alan içindedir.
- Bu alan içinde yürütülen yöntemlerin bilgisi, verilen bir durum tarafından değiştirilebilir.
- Belirli kavramlarla ifade edilen bir hedef, çözüme ulaştıracak şartları içeren bazı yeni durumlar ve mevcut durumu değiştirmek için seçilen yöntemlerin hatlarını belirler (Kahvecioğlu çalışmaları; Bridges, 1995).

Tasarım sürecinde problem çözme yöntemleri, dikkatli bir analiz süreci ve planlı işleyen bir prosedür aracılığıyla uygun çözümler ulaşılabileceği varsaymaktadır. Tasarımın sadece ilham ile ilerleyen bir içsel süreçle değil belirli enformasyonların birbirini izleyerek kullanıldığı adım adım gelişen zihinsel bir süreçtir. Problem çözme eyleminin gerçekleştirilebilmesi için iki unsur gerekli olmaktadır. İlki problemin açık ve net bir şekilde tanımlanmasıdır. Diğerisi ise problem çözme eyleminin entegrasyonudur (Türkyılmaz, 2010, s.42).

Sağlamer (1982), tasarım sürecini bir problem çözme sürecine sokan özellikleri şu şekilde sıralamıştır:

- Mimari tasarım problem çözme sürecidir.
- Çok değişkenli problemin olması nedeniyle çözüm alanında büyüktür.
- Mimari tasarım problemleri iyi tanımlanmamış problemlerdir.
- Zaman içerisinde şartlar değişebileceğinden mimari tasarım probleminin çözümü geçerliliğini kaybedebilir (Kahvecioğlu çalışmaları; Sağlamer, 1982).

Anderson (1980), problem çözüme eyleminin gerçekleşmesi için üç temel ölçütün olduğunu söylemiştir. Bunlar;

- Birey, belirli bir amacını geliştirmek için çalışmalıdır.
- Belirlenen amacın elde edilmesi, birden fazla sayıda olan ve bir dizi oluşturacak şekilde gerçekleşen zihinsel bir süreci içermelidir.
- Bu zihinsel süreç, bilişsel bir süreçtir (Türkyılmaz çalışmaları; Anderson, 1980).

Rowe (1987) ise, problem çözüme eylemini üç kategoride incelemektedir:

- Problem çözüme: Deneme yanılma yoluyla yapılmaktadır. Yap-boz oyunları bu kategoriye örnek olarak verilebilir. Tasarım alanında binanın kat planlarını oluşturmak veya bir odanın tefrişini yapmak örnek olarak verilebilir.
- Problem çözüme: Üretim test ederek de yapılmaktadır. Pek çok mimar ve tasarımcı bu metodları kullanarak problem çözmektedir.
- Yöntem ve sonuç ilişkisini kullanarak problem çözümede ise önce yöntemler, daha sonra da elde edilmesi beklenen sonuçlar belirlenir. Yöntemler ve sonuçlar mantıksal bir biçimde birbirleriyle ilişkilendirilir (Türkyılmaz çalışmaları; Rowe, 1987)

Mayer'de (1983) problem çözüme eylemine başka bir bakış açısı getirmiştir. Mayer, bir problemin özelliklerini verilenler, hedefler ve engeller olarak sınıflandırmaktadır. Verilenler, problem üzerinde çalışmanın başlangıcını oluşturur. Hedefler, verilenlerden yola çıkarak hedeflere doğru ilerlemek için düşünme eyleminin gerçekleşmesi için gereklidir. Engeller ise, verilenlerin veya hedeflerin değişmesi durumunu anlatmaktadır. O ana kadar yapılan çalışmaların tamamen geçersiz kalması olabilmektedir (Türkyılmaz çalışmaları; Mayer, 1983).

Mimarlık eğitiminde tasarım stüdyosu önemlidir. Stüdyolar tasarım eğitiminin bir yürütücü başkanlığında yapıldığı ortamlardır. Stüdyolarda öğrenciye mimari tasarım eğitiminin deneyim yaşatılarak öğretildiği yer olarak eğitimin temelini oluşturmaktadır. Stüdyo bilginin öğretildiği değil bilginin çözüldüğü yerdir (Ciravoğlu çalışmaları; Yıldırım 1999; Aydın 1999, s.216).

Mimari tasarım sürecinde, proje yürütücüsü ve öğrenci birbiriyle etkileşim halindedir. Stüdyolarda proje yürütücüsü ile öğrenci karşılıklı olarak düşüncelerini ifade ederler.

Uluoğlu (1990)'na göre, proje yürütücüsünün bilgi yapısının ve bilgiyi aktarış biçiminin incelenmesi gerektiğini belirtmiştir. Uluoğlu (1990) ayrıca stüdyo derslerinde yapılan eleştirileri üç aşamada incelenmiştir:

- Öğrencinin yapmış olduğu tasarımı proje yürütücüsüne sunması,
- Proje yürütücüsünün eleştirisi,
- Öğrencinin eleştiriler neticesinde bir diğer aşamaya geçişi (Ciravoğlu çalışmaları; Uluoğlu, 1990).

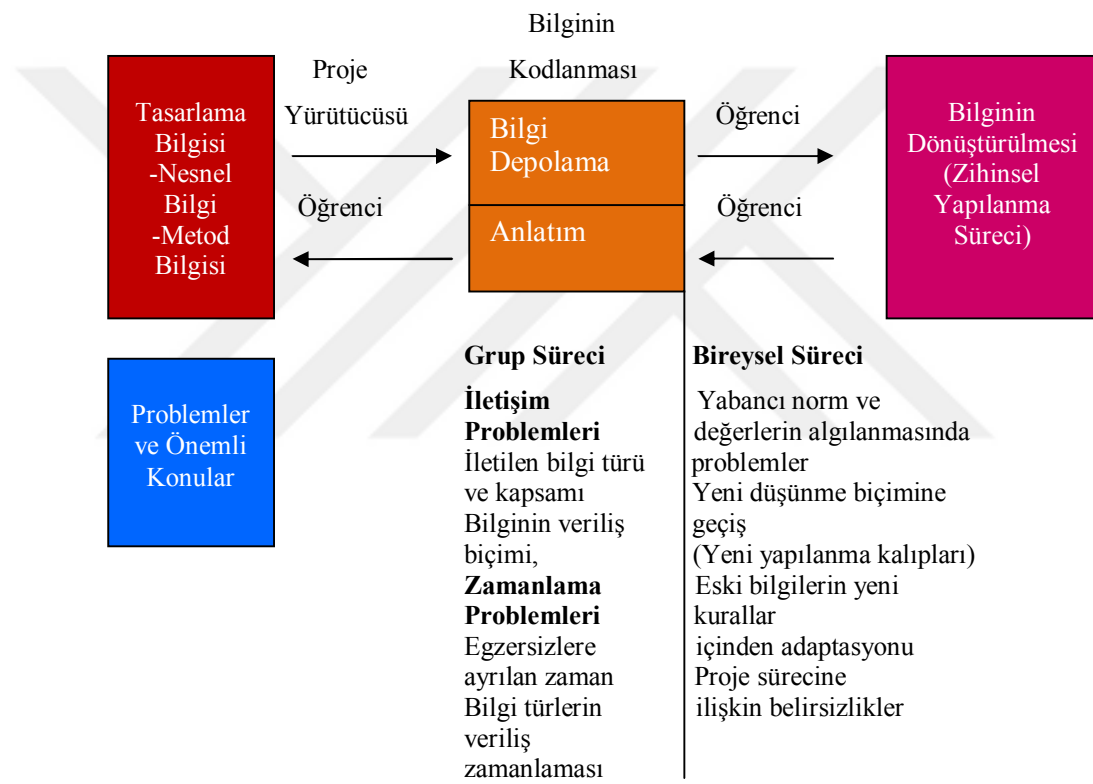
Stüdyoda bilgi aktarma yönteminin sadece eleştiri ile olmadığı birçok bilim adamları tarafından ifade edilmektedir. Stüdyonun başka etkinliklerle beslenmesi çağdaş bir uygulama olup, öğretim elemanları tarafından uygulanmaması kişisel tercihlerin yanında, enformel çalışmaları bünyesinde barındırmayan müfredat içeriğiyle de ilgilidir. Stüdyoya katılımcı bir ortam getirmek, öğrencilerin yeni fikirlere açık olmalarını ve konulara eleştirel yaklaşımlarını sağlamak için düzenlenebilecek etkinlikleri şöyle sıralanabilir:

- Bilgi birikimini artıran, o an içinde bulunulan tasarım problemine yaklaşımlar konusunda yol gösteren seminerler,
- Hayal gücünün gelişmesine neden olan, öğrencilerin deneyimlerine birkaç alan daha ekleyen kısa süreli tasarım çalışmaları olan workshoplar,
- Bilgi, görgü ve deneyimleri artıran geziler ve alan çalışmaları (yapı, sergi, fuar, bienal gezmek, kültürel ve sanatsal etkinliklere eleştirel bakışla katılmak...) ve bu çalışmalarla ilgili değerlendirmeler (yazarak, tartışarak...),
- Entelektüel bir birey olarak yetiştirilmesi için temel oluşturan, bilgi düzeylerini geliştiren okuma ve yazma çalışmaları,
- Yaratıcılık, hayal gücü ve tasarım kavramlarını birleştiren, malzemelerin doğasını keşfetmeyi ve kişinin gerçekleştirdiği tasarımı bütün duyularıyla algılamasını sağlayan yapım eylemleri (küçük bir barınak inşa etmek, bir sergi mekanını düzenlemek...) (Ciravoğlu, 2001, s.39).

Tasarım stüdyosunda bugün içerik, proje yürütücüleri, stüdyo düzenleri gibi pek çok şey değişse de, bir tasarım stüdyosunda bugüne kadar değişmeyen öğrenci ile yapılan görüşmelerin önemi ve proje yürütücüsü-öğrenci etkileşimidir (Düzgün, 2004, s.70).

Stüdyo çalışmasında, hızlandırılmış bilgi işleme süreci problemleri olarak isimlendirilen düşünce modelinde proje yürütücüsü ile öğrencisi arasındaki bilginin aktarımı ve algılanmasındaki sürecini açıklamaktadır. Bu çalışmada stüdyoyu iki sürece ayırmaktadır. İlki grup sürecidir. Grup sürecini, iletilen bilgi türü ve kapsamı, bilginin veriliş biçimi, egzersizlere ayrılan zaman, bilgi türlerin veriliş zamanlaması bu süreçteki önemli konulardır. İkincisi ise, bireysel süreçtir. Bireysel süreçte, yabancı norm ve değerlerin algılanmasında problemler, yeni düşünme biçimine geçiş, eski bilgilerin yeni kurallar içinde adaptasyonu, proje sürecine ilişkin belirsizlikler bu süreçteki önemli konulardır (Şekil 2.9) (Düzgün çalışmaları; Esin ve Thijssen, 1991).

Şekil 2.9. Stüdyo çalışmasında hızlandırılmış bilgi işleme süreci ve problemleri (Düzgün çalışmaları; Esin ve Thijssen 1991).

Dikmen (2011) mimarlık eğitiminde stüdyo derslerinin önemini şu şekilde belirtmektedir: Tasarım ve yaratıcılık içeren diğer disiplinlerin eğitim programlarında olduğu gibi mimarlık eğitim programlarında da öğrenciye tasarım ve yaratıcılık becerisi kazandırmaya yönelik teorik ve uygulamalı stüdyo (tasarım) derslerinin ağırlığı oldukça fazladır. Bu eğitim sürecinde öğrenciyi mesleğe hazırlayan ve tasarım sürecine

odaklanmasını sağlayan en önemli olgu temel tasarım ve mekân kavramlarının verildiği temel eğitim stüdyolarıdır. (Dikmen , 2011).

Schön (1985), stüdyolarda proje yürütücüsünün öğrenciye iki şekilde bilgi aktarabileceğini belirtmektedir. İlki, proje yürütücünün anlatmak istediklerini öğrenciye çizerek göstermesidir. Böylece öğrenci, proje yürütücünün çizdiğine benzer şekilde çizmeye çalışır. Buradaki yaklaşımda stüdyo yürütücüsünün öğretici olarak bilgisini öğrenciye aktarmaktadır. Diğerisi ise proje yürütücüsü, öğrencinin yaptığı tasarımda eleştiri bulunarak ve onun projesi hakkında çeşitli çözümler önermektedir. Bu ikinci yaklaşımda proje yürütücüsü yol gösterici olarak öğrenciye bilgisini aktarmaktadır (Türkyılmaz çalışmaları; Schön, 1985).

Wender ve Roger (1995), mimarlık eğitiminde tasarım stüdyosunun en önemli öğelerinin kullanıcıları (öğrenci-öğrenci, öğrenci-proje yürütücüsü) arasındaki söze dayalı olduğunu belirtmekte, tasarımın zihinsel aktivite ile sosyal aktivite arasında bir aracı olarak görmektedir (Potur çalışmaları; Ruedi, 1996). Mimari tasarım stüdyosunda kullanılan iletişim araçları, sadece sözel ve sayısal semboller ile sınırlı olmama yönüyle diğer bölümlerden ayrılmakta, çizim, diyagram, eskiz, üç boyutlu model gibi araçların kullanıldığı görsel iletişim dili önem kazanmaktadır (Potur çalışmaları; Ayıran, 2001).

Tasarım stüdyolarında öğrenci ve proje yürütücüsünde mimari tasarım problemine ilişkin çözümler üretilir. Bu problemlerde tek bir çözüm yöntemi yoktur. Farklı çözüm ve alternatifler geliştirilerek tasarımda farklı yaklaşımların olduğu gösterilir.

Mimarlık eğitimi ile öğrencinin üç boyut algısı, el becerisi, kendini topluluk ortamında ifade etme, görsel hafıza artırma, yapısal çevreye olan farkındalık kazandırma, yaratıcı düşünme yeteneğini geliştirmektir. Mimarlık eğitimiyle öğrenci sorgulayıcı ve eleştirel düşünmeyi öğrenir. Tasarımda sürekli geri dönüş yapılmaktadır. Bu sayede tasarım problemini çözme yöntemine ilişkin farklı bakış açıları geliştirilir.

Duman (Düzgün, 2004)'nın belirttiğine göre eğitimde artık öğrenci "öğrenen" olmuştur, öğretmen ise, "kolaylaştırıcıdır". Öğretmen merkezli bir anlayıştan öğrenci merkezli bir anlayışa geçilmiştir. Yeni eğitim sisteminde edilgen, öğretilmeyi bekleyen bireyler yerine etkin, öğrenme sorumluluğu alan bireyler vardır. Eski eğitim sisteminde ders kitabı ana kaynakken artık çok çeşitli kaynaklara ulaşılabilir. Ürünü temel alan anlayışın yerini, süreci temel alan anlayış almıştır. Salt nicel değerlendirmeye dayalı görüş, nitel ve nicel değerlendirmeye dayalı görüşe, okulla sınırlı eğitim, yaşam boyu eğitime, klasik üniversite, sanal üniversiteye, öğrenme, öğrenmeyi öğrenmeye ve okuryazar, bilgi okuryazarına dönüşmüştür (Ciravoğlu, 2001).

Mimarlık eğitiminde grup ve bireysel çalışmalar yapılmaktadır. Grup çalışmasındaki amaç; meslek yaşamında diğer meslek grupları arasında birlikte çalışma, işbölümü ve düşünce paylaşımı gibi konularda yardımcı olmayı sağlamaktır. Bireysel çalışmada ise; öğrenci aktif rol alarak yaparak öğrenir.

Mimarlık eğitiminde yapılan tasarımın sunumu, ifade ve tekniği önemlidir. Meslek yaşamında toplumun önünde konuşma ve düşüncelerini aktarma, sunum ile yapılmaktadır. Sunum tekniğinde; diyagram, üç boyut modellerinin hazırlanması, maket, eskiz ve çizim yöntemleri kullanılmaktadır. Mimarlık eğitimi sürecinde öğrencinin sınıf ortamında sunum yapma yetenekleri geliştirilmektedir. Meslek hayatında topluluk önünde konuşmayı ve fikirlerini en iyi şekilde anlatmayı sağlamaktır. Yapılan sözlü iletişim kadar sözsüz iletişimde önemlidir. Beden dili, jest ve mimik ifadeleri sözsüz iletişim biçimidir. Sözsüz iletişimde düşüncenin ve davranışın algılanması daha hızlı olmaktadır.

Mimari tasarım sürecinde eskiz yaparak soyut düşünce somutlaştırılır. Eskizle tasarım düşüncesi geliştirilir.

İnceoğlu (1995), tasarım sürecinde problemlere yönelik çözümler hemen olmamakta, hayal edilen düşüncenin ortaya çıkımı çizimle yani eskiz kullanarak olduğunu belirtir. Eskizler düşüncenin ilk ürünü ve kalıcı olmadığını geliştirmeye uygun olduğunu açıklamaktadır (Kızılırmak çalışmaları; İnceoğlu, 1995).

Yakın (2015, s.121-122), eskiz çizimlerinin, zihin-göz-el-imge ilişkisi sonucu dışı vurumu olduğunu, yeni tasarım bilgisi ve tasarım düşüncesi türetme eylemlerinin gerçekleşmesinde bir aktarım aracından daha fazla işlevinin olduğunu ve tasarlama sürecinde, tasarımcının düşünme, aktarma ve bilgi türetme eylemlerini zihinde planlandığından daha öteye taşıdığını ifade etmektedir. (Yakın, 2015, s.121-122).

Goldschmidt (1992), eskizlerin iki işlevi olduğunu söyler. İlki eskizlerin zihinde mevcut olan imajları anlatması, diğeri zihinde imaj üretilmesine yardım etmektir. Bu tür eskiz yapma öğrenilen bir yetenektir ve yeni biçim üretmeye çalışan herkes tarafından yapılır. Eskiz yapma bir süreklilik içermektedir. Düşüncenin ve imajların gelişmesi, olgunlaşması gibi, bunların anlatımı olan eskiz çizimleri gelişmektedir (Kızılırmak çalışmaları; Goldschmidt, 1992).

Pallasmaa (2009, s.37) zihinde tasarlanan şeylerin, zihinde ve elin ürettiği eskizlerde eş zamanlı oluştuğunu ifade etmiştir. Zihindeki düşüncenin mi yoksa kağıttaki çizimin mi önce oluştuğunu bilmenin imkansız olduğunu anlatır (Yakın çalışmaları; Pallasmaa 2009, s.37).

Suwa (1998), eskizin tasarım sürecinde iki önemli faydası olduğunu söyler. Bunlardan birincisi, eskizler tasarımda ihtiyaca yönelik gereksinimleri veya anlamları kavramsal ve soyutlamalarla ilişkilendirirler. İkincisi ise, kağıt üzerinde yapılan somutlaştırmaların yeni tasarım fikirlerinin ve beklenmeyen durumların ortaya çıkmasına da neden olacağını belirtir (Kızılırmak çalışmaları; Suwa ve ark.1998).

Mimarlık eğitiminde diğer alanların aksine tasarım problemini çözme ve proje yani tasarım ürünü ortaya çıkarmaktır. Bu eğitimde her öğrenci kendi düşünce ve özgünlüğünü yansıtan tasarım yapımları şeklinde yönlendirilmektedir. Böylelikle öğrenciye yaratıcı düşünme yeteneği kazandırılmaktadır.

Mimari tasarım eğitim sürecinde bireyin daha önce elde ettiği deneyimlerin etkisi vardır. Mimari tasarım eğitimiyle bireyin mevcut olan bilgisi ile yaratıcılık süreci birleştirilerek tasarım ürünü ortaya çıkarmaktır. Aslan (2001) yaratıcılığı şöyle tanımlamıştır: Yeni özgün ve beceriye dayalı bir ürün olarak ortaya çıkmış veya henüz ürüne dönüşmemiş, kendine özgü bir problem çözme sürecini içeren, kişinin zekâ unsurlarını özgün ve üretime dönük olarak kullandığı bilişsel bir yetenektir (Aslan, 2001).

Yaratıcılık yeteneği kalıtsal olduğu kadar öğretilir ve eğitimle geliştirebilir. Yaratıcılık bilgi birikimi, beceri, araştırmalar ve eğitim süreci boyunca gelişmektedir. Eğitim ile verilen yaratıcılık, öğrenciye hayat boyu her alanda yararlanacağı bir düşünme tarzı ve farklı bakış açısı kazandırmaktadır. Her bireyin yaratıcılık gelişimi farklı olmaktadır. Aynı eğitimi alan öğrenciler bile yaratıcılık düzeyi bir diğerinden farklı olmaktadır. Bu nedenle öğretim elemanı her öğrenciyi ayrı bir kişilik olarak değerlendirmeli, onlara uygun birden fazla yöntemi bir arada kullanabilmelidir. Yaratıcılığın gelişme süreci ve hızı öğrencinin ilgisi, bilgi düzeyi, araştırma ve sorgulama becerisine göre belirlenmektedir (Dikmen, 2011).

Tasarlama yaparken yaratıcılığın ilk şartı hayal gücü ve fantezi kavramlarıdır. Antoniades bu iki kavramın yaratıcılık ile etkileşimini şöyle açıklamıştır:

“Bu iki kavram uygulama, eğitim ve disiplin yoluyla bir arada ele alınıp, geliştirilebilir. Hayal gücü, “aklın var olan veya olabilecek olguları görme becerisi” iken, fantezi “var olmayanın düşler ve hayali gösterimler yoluyla imgelemesi”dir. Hayal gücünün fantezi birleşmesinden yeni bir yaratı ortaya çıkar (Şekil 2.10) (Özdemir çalışmaları; Antoniades, 1990).

Şekil 2.10. Yaratıcılık sürecinde fantezi ve hayal gücünün etkileşimi (Antonides, 1990).

Salama (1995) ise yaratıcı sürecin üç özelliğini şöyle tanımlar:

1. Yaratıcılık süreci analiz edilemeyen tek yönlü bir konu değildir; deneye dayalı olarak kontrol edilebilir.

2. Yaratıcılık süreci insan beyninde oluşan bir dizi bilimsel süreci içerir; algılama, düşünme, imgeleme, analiz ve sentez.

3. Bireydeki yaratıcı özellikler geliştirilmiştir, tek bir kişiye indirgenemez. Bu herkesin yaratıcı olması gerektiği anlamına gelmez, ancak yaratıcılığın en gelişmiş düzeyine bazı bireyler ulaşabilir (Özdemir çalışmaları; Salama, 1995).

Salama (1995) tasarım problemi çözmeye yaratıcı yöntemleri şöyle ifade etmiştir (Çizelge 2.1) :

Çizelge 2.1. Tasarım problemi çözmeye yaratıcı yöntemler (Özdemir çalışmaları; Salama, 1995).

Yaratıcılık Yöntemleri	Açıklamalar
Beyin Fırtınası (Brain Storming)	Kısa bir zaman aralığında, farklı geçmişe sahip bir grup bireyden çok sayıda fikir alabilmenin bir şeklidir.
Synecitics	Problem tanımlama ve çözüme durumlarında yaratıcı süreci bilişsel bir aktivite olarak kabul etme şeklidir. Bu teknikte iki yaklaşım önemlidir. Birincisi hayal gücü kurgusunu sağlayan yöntemler, ikincisi ise, kurgusunun yok olmayıp değer kazandığı disiplinler yollar.
Canlandırma (Role Playing)	Tasarımcılar tarafından müşteri ve kullanıcı grup durumlarını göstermek üzere kullanılan bir stratejidir. Tasarımcıların seçilmiş grubun davranışlarına daha iyi bakmasını sağlayan, belirli durumlara yaratıcı cevaplar verme biçimidir.
Sesli Oturum (Buzz Session)	Çeşitli disiplinler ve kullanıcı gruplar tarafından farklı düşünceler ve bakış açıları üzerinde fikir birliği sağlama şeklidir. Temel kaygı, konu ile ilgili fikirleri ifade etme ve eleştirel analizdir.
Grup Tartışması (Group Discussion)	Yeni yaklaşımların gelişimini ve kararların dikkate alınma biçimini göstermek üzere küçük bir grup tarafından uygulanan fikir alışverişi şeklidir.

Denel (1981), beyin fırtınası ve synectics şöyle açıklamaktadır:

Beyin fırtınası, mimarlık eğitiminde kısa sürede orijinal fikirler üretebilmek, uygulama programı hazırlamak ve ortaya çıkan sorunlara farklı bakış açılarıyla bakabilmeyi sağlamaktır. Synectics ise bir yapının fiziksel planlamasına yararı olmaz iken, aynı yapının soyut düzeydeki ana fikrini oluşturmada kullanılmaktadır (Özdemir çalışmaları; Denel, 1981).

Cooper ve Press (1995) ise, tasarımda yaratıcı problem çözüme sürecini beş aşamada incelemektedir. Bunlar;

1. problemin formülasyonu,
2. problemin anlaşılması,
3. bilinç altındaki düşüncenin açığa çıkmasına izin verilmesi,
4. yaratıcı fikrin su yüzüne çıkışı ve
5. fikri geliştirme, test etme olarak açıklamaktadır.

Buna göre “problemin formülasyonunda” sadece analitik olmadığını ve aynı zamanda özgün bir bakış açısında olmasına ihtiyaç vardır. Tasarımcının problemi çözmek için çeşitli çözümler sunması için bilgiye sahip olması gerekir. Bu noktada tasarımda geri dönüşler yaşanabilir ve problemin yeniden tanımlanması gerekebilir. Tasarımcı problemin çözümün zihinde ve hayal gücünde ortaya çıkan bilinçaltı düşüncelerin tanımlı hale gelmesiyle çözümler ortaya çıkmaktadır (Kahvecioğlu çalışmaları; Cooper ve Press, 1995).

Mimari tasarımda yaratıcılık kadar tasarım ürünün yaratıcı niteliğinde önemlidir. Wilson, Guiford ve Christensen (1953), bir yaratıcı ürünün niteliği ilgili üç değer belirlemişlerdir;

1. Bir yanıt ilgili halk nezdinde ne kadar ender olursa o kadar özgündür.
2. Bir yanıt, ne kadar verimli olursa o kadar özgündür.
3. Bir yanıt, ne kadar farklı bilgi ve deneyim unsurlarını barındırırsa o kadar özgündür (Özdemir, 2013).

Özdemir (2013) göre, tasarım problemi sonucu elde edilen ürünlerin “daha yaratıcı” ürün kriterlerini şu şekilde sıralamıştır:

- Düşünce zenginliğinin oluşturulduğuna ilişkin ipuçlarının yakalanması,
- ‘ilginç’lik ve ‘alışılmadık’lık kavramlarının sorgulanması,
- Orijinal fikir ve fonksiyonel işlerliğin biraradalığı, fikrin hem ikinci hem üçüncü boyutta-uyum içinde- ifade edilebilmiş olması,
- Çevresel verilerle ilgili olarak alınan kararların, konut tasarımında (mekan organizasyonu veya mekânsal ilişkilendirmelerde kullanımı) uyum içinde ele alınmış olması,
- Tasarımın ilk anda okunabilirliği (netlik/sadelik),
- Farklı alanlardan bilgileri tasarıma katabilen alternatifler sunma (yapı sistemi, malzeme, çevresel olarak farklı yer seçimi vb.)
- Esneklikler sağlayabilen çözüm arayışı,
- Teknoloji kullanımı ve ileriye dönük fikirler sunma potansiyeli taşıma (Özdemir, 2013).

Teknolojinin baş döndürücü bir hızla ilerlemesiyle mimari tasarımın eğitim sürecinde hız kazanmıştır. Günümüzde, yaşamımızın her alanında bilgisayarlar veri iletişimini sağlayan şebeke teknolojileri sıklıkla kullanılmaktadır. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin, kullanıldığı alanlarda sağladığı imkanlar ve verimliliği artırması mimarlık mesleğinde de etkisini göstermiştir. Mimari alanda tasarım ve araştırma yaparken bilişim teknolojilerinin kullanılması büyük önem kazanmaktadır. Mimarlık mesleğinde hızla gelişen teknolojilerin sayesinde tasarımsal açıdan mesleki kalite ve hız artmıştır. Tasarlanan yapının gösterimi çizim, maket gibi iki veya üç boyutlu modellerle olabildiği gibi, bilgisayar ortamında modellenmektedir. Bu modellemeler gerçek tasarımlar olmamasına rağmen müşteriye gerçeğine yakın etkisi vermektedir (Eceoğlu, 2012).

Tüm bunların yanında mimari tasarım eğitim sürecini öğrencinin sahip olduğu kültürü etkiler. Öğrencilerin geldiği bölge mimari tasarım sürecinde tasarlayacağı ürününe yansımaktadır. Örneğin öğrenci geniş aile kültüründe yaşamışsa dolayısıyla tasarlayacağı konutu, geniş aile kültürüne göre tasarlamaktadır.

Yapılan tüm bu açıklamaların neticesinde mimari tasarım eğitim sürecinde öğrencinin sahip olduğu kültürü etkileyen faktörler: tasarım ürününün yaratıcı niteliği, tasarlama sürecinde stüdyonun önemi, eskiz çizimi, problem çözme süreci ve teknolojik araçlardır.

2.2.4. Tasarım Süreci Bileşeni Olarak Kültürel Şema

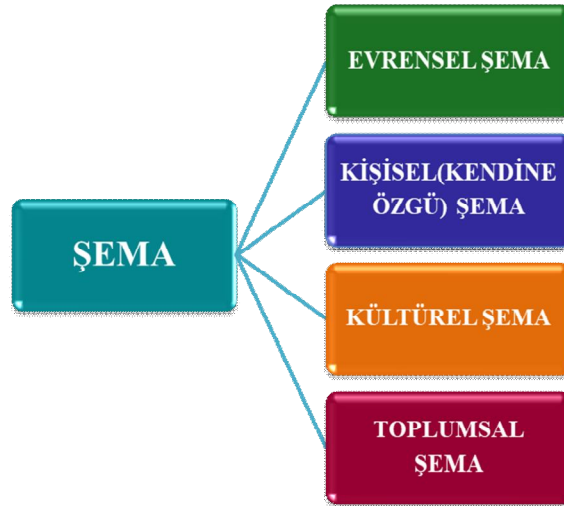
Tasarım süreci bileşeni olarak kültürel şemayı anlatmadan önce şemanın teorisini Augustinos ve Walker (1995) şöyle ifade etmektedir: Şema teorisinin temelinde bireyin anlama ve anlam oluşturma sürecindeki ön bilgisinin rolüne vurgu yapmaktadır. Bireylerin bu gibi zihinsel yapıları yeni deneyimleri anlamak, sosyal ortamlardan gelen bilgileri seçmek ve işlemek için kullandıklarını ileri sürmektedir (Uysal çalışmaları; Augustinos ve Walker, 1995, s. 68).

D'andrade (1992) şemayı şu şekilde tanımlamıştır: “Varlık ve olayların tanımlanmasını mümkün kılan kavramsal bir yapıya işaret eden şema terimi idrak antropolojisi, idrak psikolojisi ve idrak dil biliminde merkezi bir öneme sahiptir”(Karabeyoğlu-Ersoy çalışmaları: D'andrade, 1992).

Şemalar varlık, olay, durum ve eylemler hakkında bize bilgi sunmaktadır. Şemaları bir örnekle somutlaştırabiliriz. Zihnimizde havlayan, tüyleri, kuyruğu olan, dört ayaklı bir köpek zihnimizde canlandırırız bu köpekler hakkında genel bilgidir. Zihnimizde kalıp halde canlandırdığımız bir kavram olarak bulunan bu bilgi bizim için bir köpek şemasıdır (Karabeyoğlu-Ersoy,2012).

Bugün, genel olarak şemaların birey içinde soyutlanmış bir olgu olmadığı, ancak toplumsal ve özel bir sosyal-kültürel sürecin parçası olarak olduğu kabul edilmektedir (Uysal çalışmaları; McVee, Dunsmore ve Gavelek, 2005, s.532, 533). Bu nedenle şemalar, kültür ve zihinsel yapı arasında gerekli bağlantıyı oluşturur (Uysal çalışmaları; McVee, Dunsmore ve Gavelek, 2005, s. 550).

Şekil 2.11. Şemalar (Malcolm ve Sharafian, 2002).

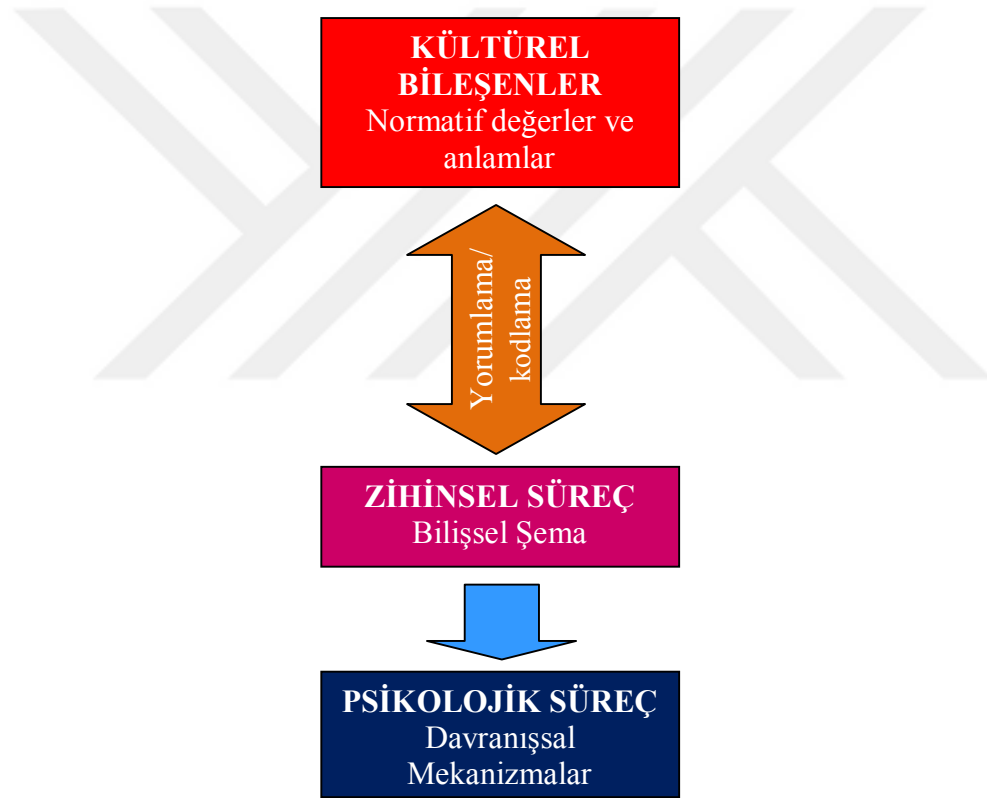
Şemaları Malcolm ve Sharifian (2002) yapmış olduğu çalışmada dört gruba ayırmıştır. Bunlar: evrensel, kendine özgü (kişisel), kültürel ve toplumsal gruptur (Şekil 2.11) (Malcolm ve Sharifian 2002). Örnek olarak havlayan, tüyleri, kuyruğu olan, dört ayaklı bir köpek tasavvuru evrensel olarak paylaşılırken, kişisel şema kişinin içsel bir takım tecrübeleriyle ortaya çıkabilir. Toplumsal bir gruba ait olan grupsal şema ise, örneğin her hangi bir meslek grubuna ait bireyler arasında paylaşılan ortak bir şema olarak tezahür eder. Kültürel şemalar ise bireyin ait olduğu etnik, sosyal yapı, birliktelik vb. içerisinde ortaya çıkan kültürel tecrübe ve anlatımlara yönelik algısal ve kavramsal bilgiyi depolamasına, yorumlamasına imkân veren kavramsal yapılardır” (Karabeyoğlu-Ersoy çalışmaları; Malcolm ve Sharifian, 2002).

Kültürel şemalar D’Andrade (1992, s.34) göre, insanların öğrendikleri şemaların büyük bir alt kümesini oluşturur. Bunlar, “kaşık, sola dönüşler, aşk, başarı, otorite, kirlilik ve benzeri şeyler için üst düzey şemalara kadar çok somut ve özel yapılar” dan farklıdır. D’Andrade’in açıkladığı gibi, bilişsel antropologlar 1970’lerden beri kültürel şemaların tanımlanması için çeşitli yöntemler geliştirdiler (Uysal çalışmaları; D’Andrade, 1992, s. 34).

Nishida (1999) kültürel şemayı şöyle açıklamaktadır: Bireyin kendi kültürü ile benzer bir duruma girmesinde kullandığı benzer ve önceden bildiği bilgilerdir. Aynı kültüre mensup kişilerle etkileşim halindeyken veya belirli bir bilgi hakkında birçok defa görüşüldüğünde kültürel şemalar bireyin zihninde depolanır ve yaratılır (Nishida, 1999). Nishida (1999) ayrıca kültürel şemaları yaratan önemli bir gücünde deneyim

olduğunu, deneyimleri arttıkça insanların kültürel şemalarında daha organize olduğunu belirtmiştir (Önal'ın çalışmaları; Nishida 1999).

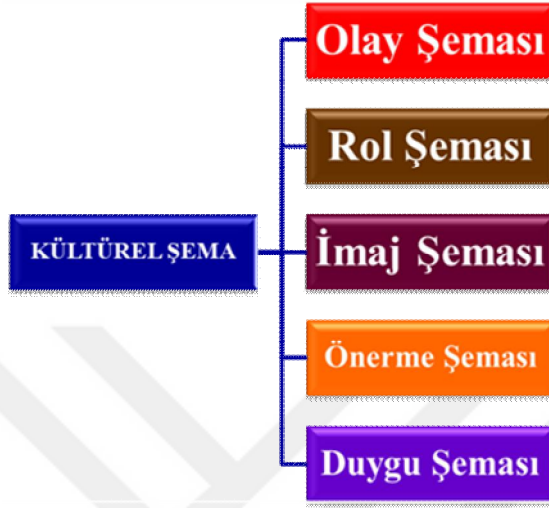
Reese ve diğ. (2000), kültürel şemayı aile, çocuk ve cinsiyet farklılıkları anlamında açıklamıştır. Kültürel şemaların etkileri, fonksiyonları görünmez ve fark edilmezdir. Kültürel şemalar, bir toplumun evdeki, işyerlerindeki ve okullardaki günlük rutin yaşamları ile ortaya çıkar. Etkileşimin kuralları, yapılan aktiviteler, aktivitelerde kimin yer alması gerektiği ve etkileşimin kuralları kültürel şemaların bir parçasıdır (Reese ve diğ., 2000). Ayrıca kültürel şemalar cinsiyet rollerini, çocuk gelişiminin anlaşılmasını ve aile içindeki rolleri de etkilemektedir. (Önal'ın çalışmaları; Reese ve diğ. 2000).

Şekil 2.12. Kültürel Şema Etkileşim Sistemi.(Önal,2010)

Kültürel bileşenler zihinsel süreçlerle değerlendirilir. Bu süreçte kişinin davranışı oluşmaktadır. Bu davranışlar bireyin sahip olduğu kültürle mekansal davranışını da kapsar. Bunlar kültürel şemayı oluşturmaktadır (Şekil 2.12) (Önal, 2010, s.25).

Bütün bu açıklamalar neticesinde bilgi, deneyim ve kültürel pratikler kültürel şemanın bileşenleridir. Kültürel şema kişinin sahip olduğu normatif değerler ve anlamların bir bilişim süreci içerisinde değerlendirmesi ve bu değerlendirme içerisinde bunların davranışlara dönüşme sistemini tanımlamaktadır (Önal, 2010, s.25).

Şekil 2.13. Kültürel Şema (Sharifian, 2011)

Kültürel şemaları, Sharifian (2011), beş grupta incelemiştir. Bunlar;

- Olay şeması, olaylara yönelik tecrübelerin soyutlandığı şemadır. Örneğin cenaze merasimi, düğün töreni vb.
- Rol şeması, bir kültürel grup içerisinde kişilerin sosyal pozisyonlarını bildirir. Örneğin, öğretmen, sekreter vb.
- İmaj şeması, bir varlık veya olayın fizikî veya sosyal tecrübelerle irtibatlı olarak şekil bakımından tasavvur edilen şemadır. Örneğin, düşünce oluşturmaktan bahsederken düşünceyi binaya benzetmek vb.
- Önerme şeması, zihni şemaların bir önermeye, teklife dayalı olarak tasavvur edildiği şemadır. Örneğin evlilik sadakattir vb.
- Duygu şeması, duygusal durumların örneklendiği şemadır. Örneğin mosmor kesilmek vb. (Şekil 2.13) (Karabeyoğlu-Ersoy çalışmaları; Sharifian 2011).

Shore (1996, s.56-65) kültürel modelleri/şemaları şu şekilde sınıflandırır: İlk olarak, yapısal ve fonksiyonel modeller olarak ikiye ayırır. Fonksiyonel modeller; oryantasyon, anlatım/kavramsal ve görev modeller olarak sınıflandırmaktadır. Yapısal

modelleri ise; dilsel ve dilbilimsel olmayan modeller olarak sınıflandırmaktadır (Çizelge 2.2) (Uysal çalışmaları; Shore, 1996, s.56-65).

Çizelge 2.2. Bradd Shore tarafından Kültürel Modellerin/Şemaların Sınıflandırılması (Uysal çalışmaları; Shore, 1996).

Kültürel Model Türleri / Şemalar				
Yapısal Modeller		Fonksiyonel Modeller		
Dilbilgisi Modelleri	Dil Bilimle İlgili Olmayan	Oryantasyon Modeller	Anlatım/ Kavramsal modeller	Görev Modelleri
-Kodlar - Önerme modeller -Ses sembolik modeller -Sözlük modeller -Kurallı modeller -Sözlü formüller -Mecaz modeller	-İmaj şemalar -Eylem kümeleri -Koklama modeller - Ses imaj modeller - Görsel imaj modelleri	-Mekansal modeller -Geçici modeller -Sosyal yönelim modeller - Teşhis modelleri	- Sınıflandırma modelleri -Oynama ile ilgili modeller - Ritüel ve dramatik modeller - Teoriler	-Kodlar -Tarifler -Denetim Listeleri -Hafıza modeller -İkna modeller

Günümüzde bir tasarımcının kullanabileceği sınırlı sayıda bilgi olduğu kabul edilmektedir. Bu sınırlı bilişsel kaynak biçiminde, problem çözme stratejileri daha önce çözülmüş sorunlara ve problem şemalarına dayanmaktadır (Uysal çalışmaları; Hewett, 2005, s. 320). İnsanlar aynı problemlerle defalarca karşılaştıklarında, bu problemi nasıl çözeceklerini öğrenirler. Benzer bir problem olduğunu düşündükleri bir uyarı ile ortaya çıktıklarında, önceden tasarladıklarını problemlerine uygularlar. Problemin çözüm süreci, sorun şemalarına bağlıdır (Uysal, 2012, s.116).

Problem şemaları bilinen sorunların çözümünde doğrudan kullanılırken yeni problemin çözümünde, ilk önce problemlere uyarlanırlar (Uysal çalışmaları; Vanlehn, 1998, s. 545).

İnsanlar yaşamları boyunca önceki tecrübelerine dayanan çok çeşitli problem şemaları elde ederler. Deneysel araştırmalar insanların bilgi edinme, anlama hızını ve şemaların elde edilmesini artırdığını göstermektedir (Uysal çalışmaları; Marshall, 1995, s.57). Problem şemaları, insanların sık karşılaştıkları problemleri daha kolay bir şekilde daha hızlı bir şekilde çözmelerine yardımcı olmaktadır. Bilişsel kaynaklarını verimli bir şekilde kullanırlar (Uysal çalışmaları; Hewett, 2005, s. 320).

Vanlehn göre, bu tür problem çözme, daha çok mimari tasarım gibi alanlarda çalışan uzmanlar tarafından kullanılmaktadır. Uzmanların, akıllarında acemilere göre

daha fazla şema olduğu varsayılır. Bundan dolayı acemilerden daha hızlı, daha doğru, daha iyi stratejiler kullandıkları düşünölmektedir (Uysal çalışmaları; Vanlehn, 1998, s. 556-569).

Mimari eğitim sürecinde kişinin tasarım bilgisi, kültürü, yapacağı tasarıma yansımaktadır. Problem çözme sürecinde daha önce edindikleri bilgilerin ışığında yeni bilgiler toplayıp tasarıma çözümler üretebilmektedir.

3. ALAN ÇALIŞMASI/ SELÇUK ÜNİVERSİTESİ MİMARLIK BÖLÜMÜ MİMARİ TASARIM STÜDYOLARININ KÜLTÜREL ŞEMA KAVRAMININ ROLÜNÜN TESPİTİ İNCELENMESİ

Bu bölümde Selçuk üniversitesi mimarlık bölümü birinci sınıf öğrencilerine anket çalışması yapılmıştır. Kültürel şemanın mimari tasarım sürecine etkisi tespit edilmiştir.

3.1. Alan Çalışması

Araştırmanın amacı kültürel şemanın bireyin mimari tasarım eğitimi sürecindeki etkilerini ve bu çalışma kapsamında kültür, mimari tasarım eğitimi ve mimari tasarım sürecini araştırmaktır. Mimari tasarım sürecinde öğrencilerin geldikleri bölgenin kültürü ve özellikleri tasarıma etkilemektedir. Bu nedenle yapılan çalışmada Selçuk Üniversitesi Mimarlık birinci sınıf öğrencileri üzerine anket çalışma yapılmıştır. Araştırmaya, farklı özellikleri alt sayılarda temsil eden 28 öğrenci seçilmiştir. Araştırmada 45 sorudan oluşan birey tanıma formu (Ayyıldız Potur, 2007: 200-203), fotoğraf tekniği ile çevresel algı değerlendirme uygulaması (Ayyıldız Potur, 2007: 215-216), öğrencinin içinde yaşayacağı ve tüm yaşam biçimini yansıtacağını düşündüğü bir ev tasarımı (Ketizmen Önal, 2010: 207) , ailesiyle oturduğu evin eskiz çizimi ve mesleki yatkınlıkla ilgili sorular sorulmuştur.

Birey tanıma formunda Selçuk üniversitesi birinci sınıf mimarlık bölümü öğrencilerini tanımaya yönelik sorular sorulmuştur. Bu formda, bireyin, yaşı, cinsiyeti, anne ve baba eğitim durumu, uyruğu, yaşadığı yeri, ilgi ve yeteneği, mimarlık bölümünü tercih etmesinin nedenleri, mimarlık bölümünün tercihinde bilinç düzeyi, oturduğu ev ve hayalinde yaşamak istediği ev ile ilgili sorular sorulmuştur. Böylece öğrencilerin sahip olduğu kültürü ve özellikleri hakkında bilgi edinilmiştir.

Fotoğraf tekniği ile çevresel algı değerlendirme uygulamasında 20 adet yapının isimleri, konumları ve ne yapıları olduğuna yönelik katılımcılara sorulmuştur. Bu mimari yapılar Konya, Türkiye ve Dünya'dan mimari yapı örneklerinden esinlenilmiştir. İlgili bireyin çevresindeki mimari yapılara yönelik farkındalık düzeyini ölçmeyi amaçlamaktadır.

Öğrencinin şu anda ailesiyle oturduğu ev ile hayalindeki evin eskiz çizimi yapması istenmiştir. Bu uygulama bireylerin sahip olduğu kültürün tasarım sürecine etkisini incelemek için yapılmıştır.

Mesleki yatkınlık araştırmasında mimarlıkla ilgili verilen 10 kitaptan okuduklarını, verilen 10 film isimlerinden izlediklerini işaretlemeleri istenmiş ve mimariyle ilgili 10 kavram sorulmuştur. Bu araştırmada öğrencilerin mimariyle ilgili yayınları ne kadar okudukları ve incelediklerini mimari kültürel farkındalığı belirlemek için yapılmıştır.

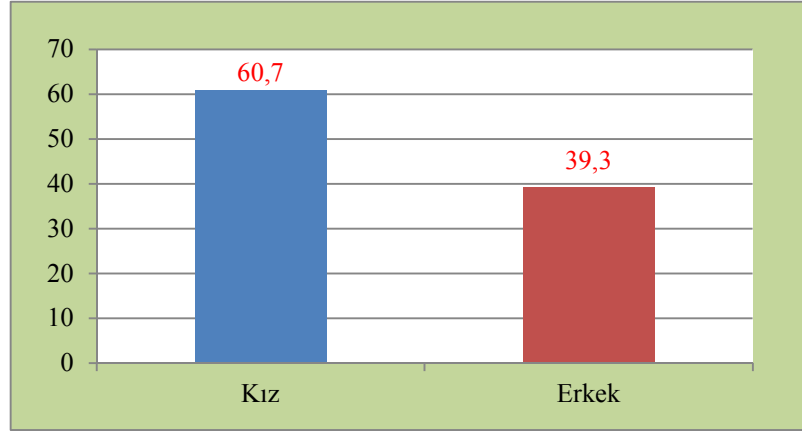
Yapılan bu anket çalışmalarıyla öğrencilere ait kültürün tasarıma etkisi incelenmiştir. Ayrıca bu anket çalışmasıyla, iyi bir mimarlık eğitimi nasıl olmalıdır sorusuna cevap aranmıştır.

3.1.1. Birey Tanıma Formu Uygulaması

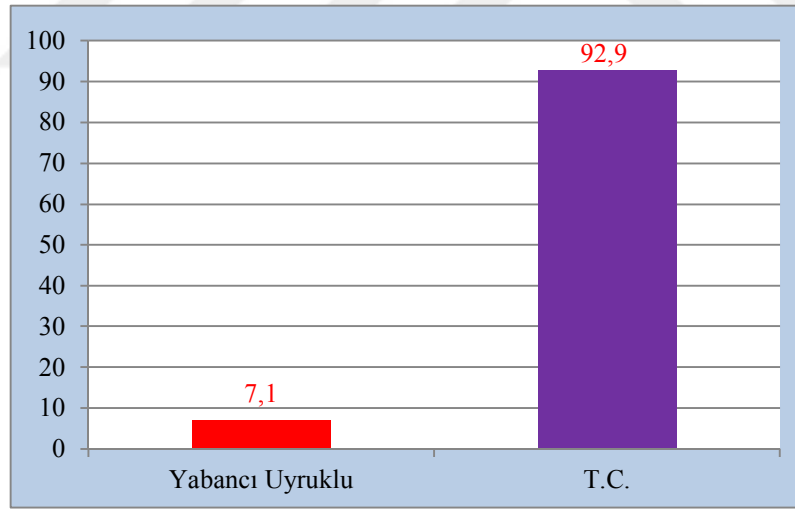
Birey tanıma formu uygulamasında Selçuk Üniversitesi birinci sınıf mimarlık bölümü öğrencileri hakkında ön bilgi sahibi olmak için yapılmıştır. Ayrıca bu uygulamadaki sorular öğrencilerin sahip olduğu kültürü ve özellikleri ile ilgili bilgi vermektedir. Bu uygulamadaki bulguların sonuçları yüzde dağılımı şu şekilde bulunmuştur. Çalışmaya 17 bayan 11 erkek öğrenci katılmıştır (Çizelge 3.1 ve Tablo 3.1). Katılımcıların 26 'sının uyruğunun Türkiye Cumhuriyeti, 2'sinin yabancı uyruklu olduğu belirlenmiştir (Çizelge 3.2 ve Tablo 3.2).

Çizelge 3.1. Birinci sınıf öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre dağılımı

	Sayı	Yüzde Oranı
Kız	17	60,7
Erkek	11	39,3
Toplam	28	100,0

Tablo 3.1. Birinci sınıf öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre dağılımı**Çizelge 3.2.** Birinci sınıf öğrencilerinin uyruk dağılımı

	Sayı	Yüzde Oranı
Yabancı Uyruklu	2	7,1
T.C.	26	92,9
Toplam	28	100,0

Tablo 3.2. Birinci sınıf öğrencilerinin uyruk dağılımı

Bu katılımcıların % 17,9 18 yaşında, % 64,3 19 yaşında, % 10,7 20 yaşında ve % 7,1 ise 21 yaş ve üstü olduğu belirlenmiştir (Çizelge 3.3 ve Tablo 3.3).

Selçuk Üniversitesi Mimarlık Bölümüne katılımcıların % 69,2'sinin İç Anadolu ve % 19,2'sinin Doğu Anadolu, % 7,7 Akdeniz ve % 3,9 Güney Doğu Anadolu bölgesinden geldikleri gözlemlenmiştir (Çizelge 3.4 ve Tablo 3.4).

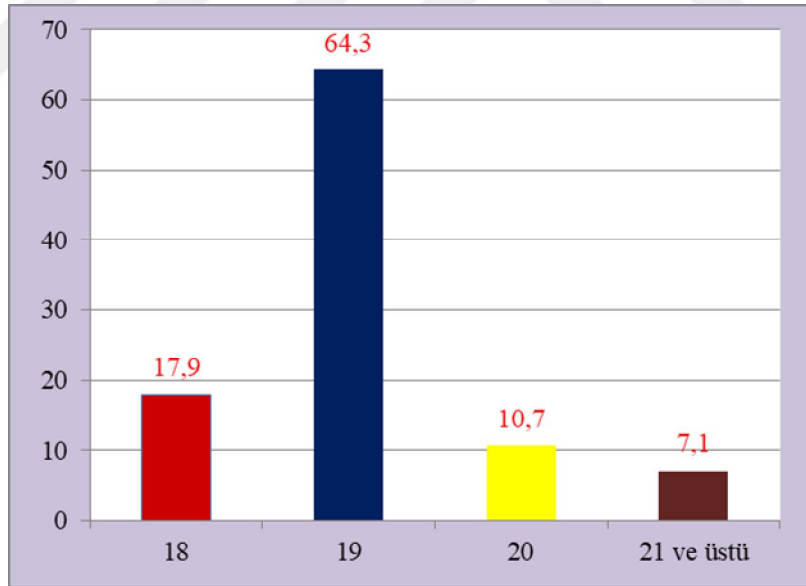
Katılımcıların % 46,5'nin Anadolu Lisesi, % 17,9 Anadolu İmam Hatip Lisesi, % 10,3 Özel Lise, % 7,1 Normal Lise, Fen Lise ve Anadolu Öğretmen Lisesi, % 3,6 Açık Lise çıkışı olduğu görülmektedir (Çizelge 3.5 ve Tablo 3.5).

Bu katılımcıların anne eğitim durumunun % 39,3'nün ilkokul, % 32,1'nin ortaokul düzeyinde, % 14,3 Lise ve Üniversite, (Çizelge 3.6 ve Tablo 3.6) baba eğitim durumunun % 28,6'sının ortaokul, % 25'nin üniversite, % 21,4'ü lise, %17,9'nun ilkokul ve % 7,1 Lisansüstü düzeyinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Çizelge 3.7 ve Tablo 3.7).

Çizelge 3.3. Birinci sınıf öğrencilerinin yaş değişkenine göre dağılımı

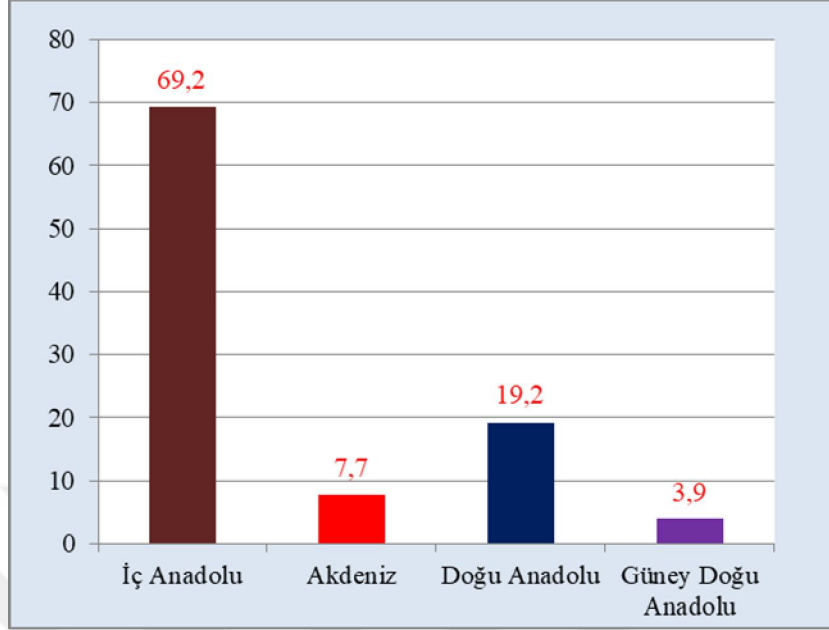
	Sayı	Yüzde Oranı
18	5	17,9
19	18	64,3
20	3	10,7
21 ve üstü	2	7,1
Toplam	28	100,0

Tablo 3.3. Birinci sınıf öğrencilerinin yaş değişkenine göre dağılımı

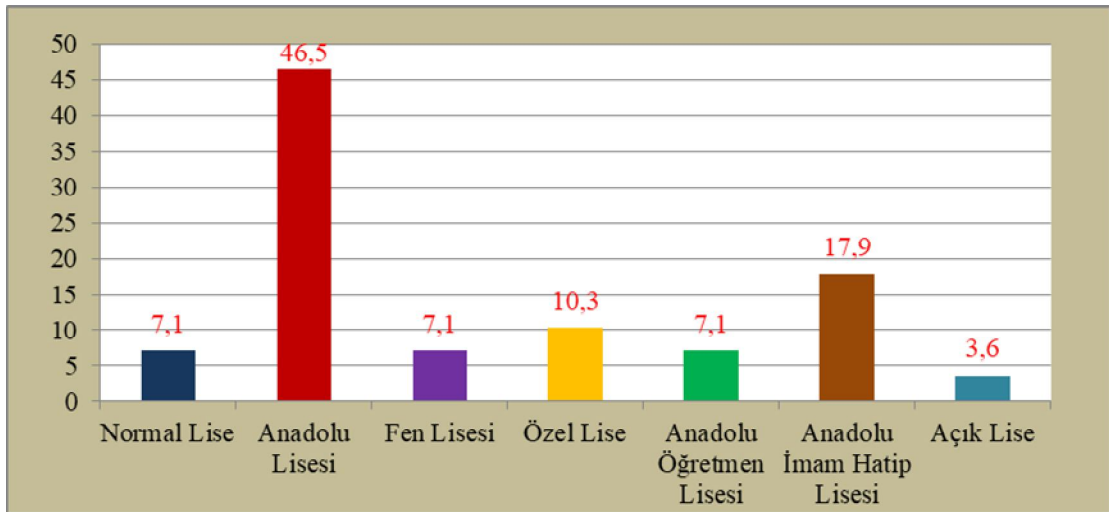

Çizelge 3.4. Birinci sınıf öğrencilerinin memleket dağılımı

	Sayı	Yüzde Oranı
İç Anadolu	18	69,2
Akdeniz	2	7,7
Doğu Anadolu	5	19,2
Güney Doğu Anadolu	1	3,9
Toplam	26	100,0

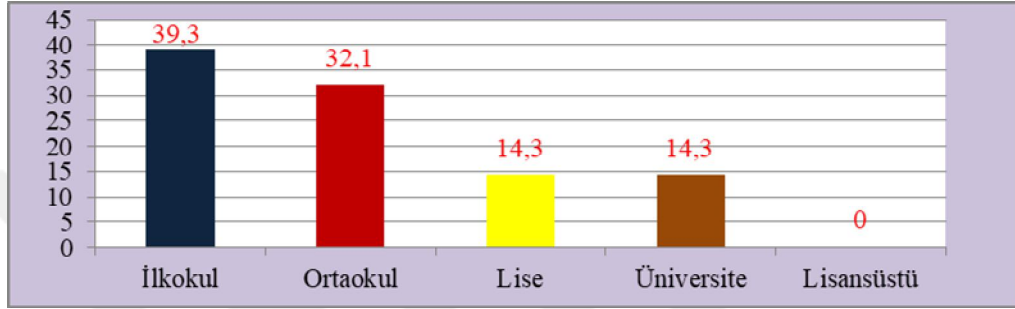
Tablo 3.4. Birinci sınıf öğrencilerinin memleket dağılımı**Çizelge 3.5.** Birinci sınıf öğrencilerinin mezun olunan okul türüne göre dağılımı

	Sayı	Yüzde Oranı
Normal Lise	2	7,1
Anadolu Lisesi	13	46,5
Fen Lisesi	2	7,1
Özel Lise	3	10,3
Anadolu Öğretmen Lisesi	2	7,1
Anadolu İmam Hatip Lisesi	5	17,9
Açık Lise	1	3,6
Toplam	28	100,0

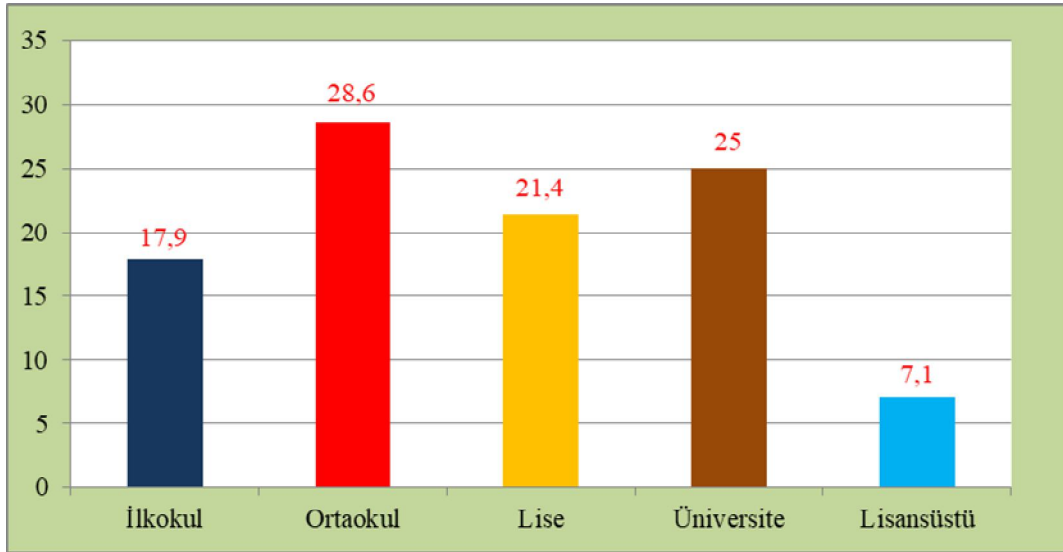
Tablo 3.5. Birinci sınıf öğrencilerinin mezun olunan okul türüne göre dağılımı

Çizelge 3.6. Birinci sınıf öğrencilerinin annelerinin eğitim durumu

	Sayı	Yüzde Oranı
İlkokul	11	39,3
Ortaokul	9	32,1
Lise	4	14,3
Üniversite	4	14,3
Lisansüstü	0	0
Toplam	28	100,0

Tablo 3.6. Birinci sınıf öğrencilerinin annelerinin eğitim durumu**Çizelge 3.7.** Birinci sınıf öğrencilerinin babalarının eğitim durumu

	Sayı	Yüzde Oranı
İlkokul	5	17,9
Ortaokul	8	28,6
Lise	6	21,4
Üniversite	7	25
Lisansüstü	2	7,1
Toplam	28	100,0

Tablo 3.7. Birinci sınıf öğrencilerinin babalarının eğitim durumu

Katılımcılara “üniversiteyi kazanmadan önce Selçuk Üniversitesi Mimarlık Bölümünde buldunuz mu?” sorusuna % 89,2’si “hiç bulunmadıklarını”, % 3,6’sı

“1-4 kere”, % 3,6’sı “5-10 kere” ve % 3,6’sı “daha sık” cevabını vermişlerdir (Çizelge 3.8 ve Tablo 3.8). “Üniversiteyi kazanmadan önce, Konya/Merkezde buldunuz mu?” sorusuna katılımcıların % 50’si “daha sık” bulduklarını, %32,1 “hiç bulunmadıklarını”, % 14,3’ü “1-4 kere” ve % 3,6’sı “5-10 kere” bulduklarını ifade etmişlerdir (Çizelge 3.9 ve Tablo 3.9). Bu iki soru fotoğraf tekniği ile çevresel algı değerlendirme uygulamasında önemli veri oluşturmaktadır. Çünkü verilen fotoğraflarda Konya ve çevresinden mimari yapılar sorulmuştur. Bu yüzden daha önce Konya/Merkezde bulunan katılımcıların bu mimari yapılara doğru cevap vermesi beklenir. Aksi halde bu katılımcıların çevreyi gözlemleme, değerlendirme ve inceleme yapmadıkları ve bu mimari yapıların farkına varmadıkları anlaşılmış olur. Bunun ilgili değerlendirme fotoğraf tekniği ile çevresel algı değerlendirme uygulamasında değinilecektir.

Çizelge 3.8. “Üniversiteye kazanmadan önce Selçuk Üniversitesi Mimarlık Bölümünde buldunuz mu?” (BTF 14) sorusuna verilen yanıtların sayı ve yüzde dağılımı

	Sayı	Yüzde Oranı
hiç bulunmadım	25	89,2
1-4 kere	1	3,6
5-10 kere	1	3,6
daha sık	1	3,6
Toplam	28	100,0

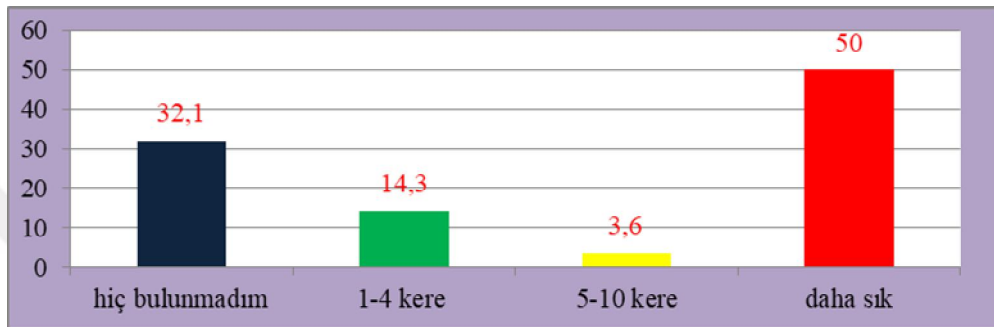
Tablo 3.8. “Üniversiteye kazanmadan önce Selçuk Üniversitesi Mimarlık Bölümünde buldunuz mu?” (BTF 14) sorusuna verilen yanıtların sayı ve yüzde dağılımı

Çizelge 3.9. “Üniversiteye kazanmadan önce, Konya/Merkezde bulundunuz mu?” (BTF 15) sorusuna verilen yanıtların sayı ve yüzde dağılımı

	Sayı	Yüzde Oranı
hiç bulunmadım	9	32,1
1-4 kere	4	14,3
5-10 kere	1	3,6
daha sık	14	50
Toplam	28	100,0

Tablo 3.9. “Üniversiteye kazanmadan önce, Konya/Merkezde bulundunuz mu?” (BTF 15) sorusuna verilen yanıtların sayı ve yüzde dağılımı

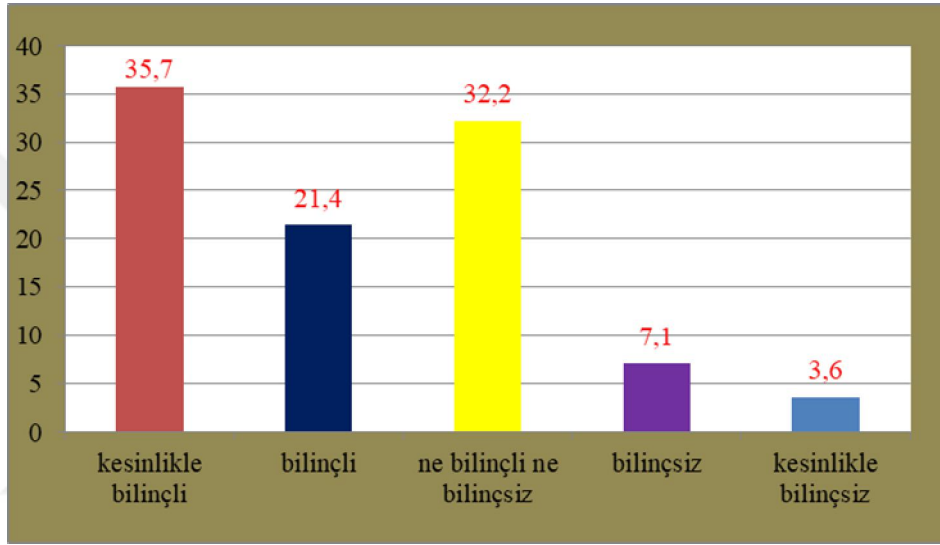

Katılımcılara “Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü tercihini bilinçli yaptığınıza inanıyor musunuz?”(BTF 29) sorusuna verilen % 35,7’si “kesinlikle bilinçli”, % 21,4 ’ü “bilinçli”, % 32,2’si “ne bilinçli ne bilinçsiz”, % 7,1 “bilinçsiz” ve % 3,6’sı “kesinlikle bilinçsiz” yanıtını vermişlerdir. Bu yanıtlardan “kesinlikle bilinçli”, “bilinçli” toplam yüzdeler oranı % 57,1’i mimarlık bölümü tercihini bilinçli yaptığı belirlenmiştir (Çizelge 3.10 ve Tablo 3.10). “Mimarlık alanının yeteneklerinize uygun olduğunu düşünüyor musunuz?”(BTF 31) sorusuna katılımcıların % 3,6 ’sı “kesinlikle uygun”, % 50’si “uygun”, % 42,8’i “ne uygun ne uygun değil”, “ % 3,6 ’sı pek uygun değil cevabını vermişlerdir. Katılımcılar bu yanıtlardan % 53,6’sı tercihlerini yaparken mimarlık alanının yeteneklerine uygun olduğunu düşünmüşlerdir (Çizelge 3.11 ve Tablo 3.11). “Mimarlık alanını yeteri kadar tanıdığınızı düşünüyor musunuz?”(BTF 30) sorusuna katılımcıların % 7,1’i “evet kesinlikle yeteri kadar tanıyorum”, % 14,3’ü evet yeteri kadar tanıdığım söylenebilir”, % 50’si “ne evet ne hayır”, % 25’i “ hayır yeteri kadar tanıdığım söylenilemez” ve % 3,6’sı “hayır kesinlikle yeteri kadar tanımıyorum” yanıtını vermişlerdir. Bu soruda katılımcıların % 21,4’ü “evet” ve “kesinlikle evet” cevabını verirken % 50’si kararsızlık ifadesi olan “ne evet ne hayır” yanıtına göre düşük oranda kalmıştır (Çizelge 3.12 ve Tablo 3.12).

Çizelge 3.10. “Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü tercihini bilinçli yaptığınıza inanıyor musunuz?”(BTF 29) sorusuna verilen yanıtların sayı ve yüzde dağılımı

	Sayı	Yüzde Oranı
kesinlikle bilinçli	10	35,7
bilinçli	6	21,4
ne bilinçli ne bilinçsiz	9	32,2
bilinçsiz	2	7,1
kesinlikle bilinçsiz	1	3,6
Toplam	28	100,0

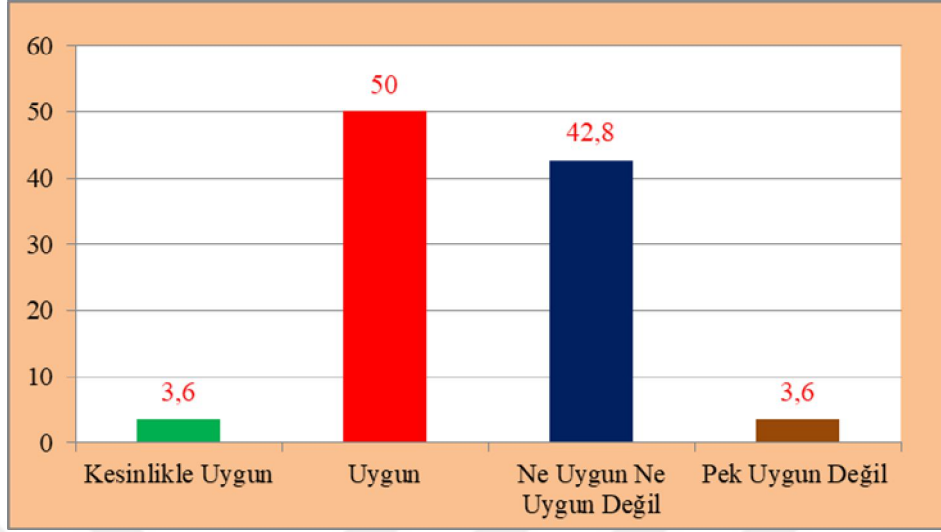
Tablo 3.10. “Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü tercihini bilinçli yaptığınıza inanıyor musunuz?”(BTF 29) sorusuna verilen yanıtların sayı ve yüzde dağılımı

Çizelge 3.11. “Mimarlık alanının yeteneklerinize uygun olduğunu düşünüyor musunuz?”(BTF 31) sorusuna verilen yanıtların sayı ve yüzde dağılımı

	Sayı	Yüzde Oranı
Kesinlikle Uygun	1	3,6
Uygun	14	50
Ne Uygun Ne Uygun Değil	12	42,8
Pek Uygun Değil	1	3,6
Toplam	28	100,0

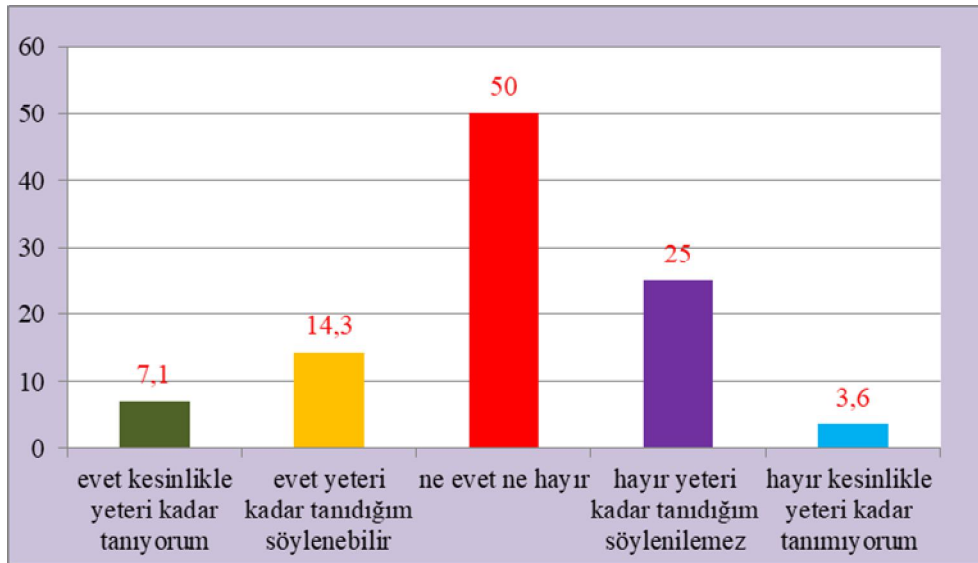
Tablo 3.11. “Mimarlık alanının yeteneklerinize uygun olduğunu düşünüyor musunuz?”(BTF 31) sorusuna verilen yanıtların sayı ve yüzde dağılımı

Çizelge 3.12. “Mimarlık alanını yeteri kadar tanıdığınızı düşünüyor musunuz?”(BTF 30) sorusuna verilen yanıtların sayı ve yüzde dağılımı

	Sayı	Yüzde Oranı
evet kesinlikle yeteri kadar tanıyorum	2	7,1
evet yeteri kadar tanıdığım söylenebilir	4	14,3
ne evet ne hayır	14	50
hayır yeteri kadar tanıdığım söylenilemez	7	25
hayır kesinlikle yeteri kadar tanımıyorum	1	3,6
Toplam	28	100,0

Tablo 3.12. “Mimarlık alanını yeteri kadar tanıdığınızı düşünüyor musunuz?”(BTF 30) sorusuna verilen yanıtların sayı ve yüzde dağılımı

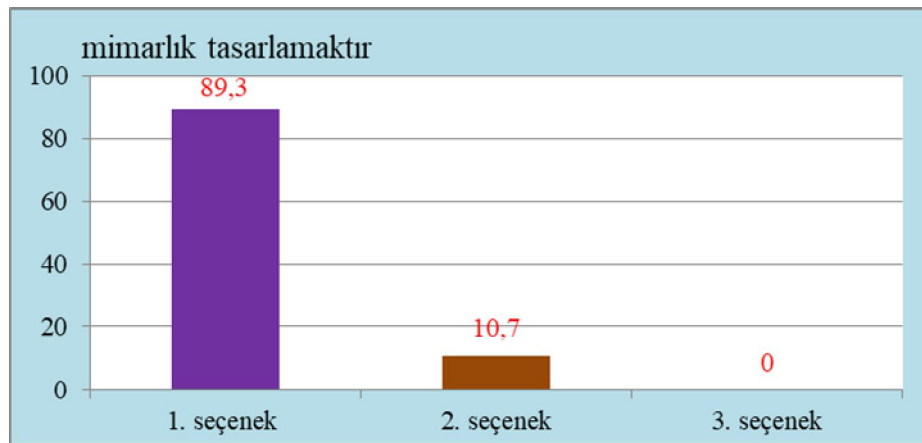

“Mimarlık alanını en iyi tanımlayan nedir?” (BTF 33) sorusuna üç seçenek verilmiş ve bunları sıralaması istenmiştir. Katılımcıların % 89,3’ü birinci seçenek olarak “mimarlık tasarlamaktır”, % 10,7’si ikinci seçenek olarak “mimarlık çizmektir” ve % 0’ü “mimarlık inşa etmektir” ifadesini kullanmışlardır. Bu yanıtlara göre katılımcılar mimarlık alanını tanımlarken tasarlamak ve çizmek üzerinde seçenekleri tercih etmişler inşa etmektir seçeneğini sıralamada sona koymuşlardır. Oysaki bir mimar yaptığı şantiyeden de sorumlu olabilir. Bu bulguya göre, mimarlık mesleğinin giderek uygulama ve inşadan uzaklaştığı görülmektedir. Bunun nedeni mimarlık eğitiminin uygulama ve yapının yerine daha çok tasarıma yer verilmesi etkili olmaktadır. Bu da mimarlık eğitiminin başında olan öğrencilerin, mimarlık mesleğinin tasarlamaya dayalı olduğu algısına yol açmaktadır (Çizelge 3.13, 3.14, 3.15 ;Tablo 3.13, 3.14, 3.15).

Çizelge 3.13. Katılımcıların mimarlık alanını tanımlayan seçeneklerden “mimarlık tasarlamaktır” yanıtların tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı (BTF 33)

	Sayı	Yüzde Oranı
1. seçenek	25	89,3
2. seçenek	3	10,7
3. seçenek	0	0
Toplam	28	100,0

Tablo 3.13. Katılımcıların mimarlık alanını tanımlayan seçeneklerden “mimarlık tasarlamaktır” yanıtların tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı (BTF 33)

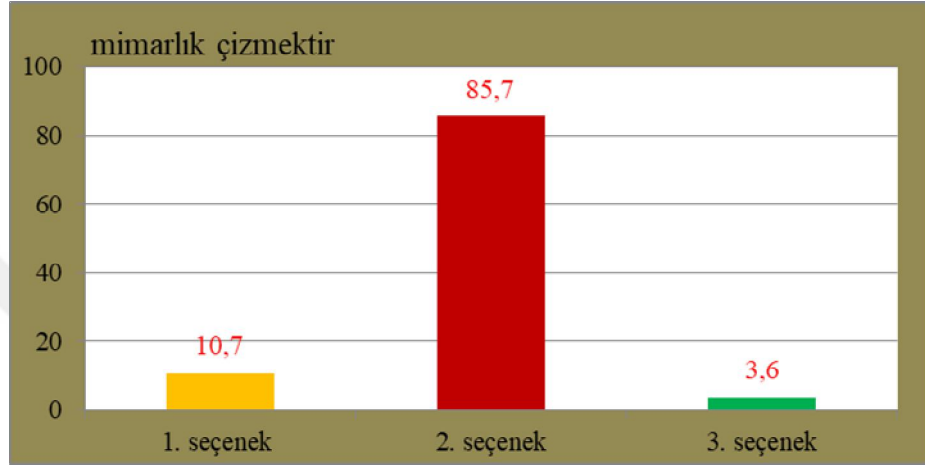

Çizelge 3.14. Katılımcıların mimarlık alanını tanımlayan seçeneklerden “mimarlık çizmektir” yanıtların tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı (BTF 33)

	Sayı	Yüzde Oranı
1. seçenek	3	10,7
2. seçenek	24	85,7
3. seçenek	1	3,6
Toplam	28	100,0

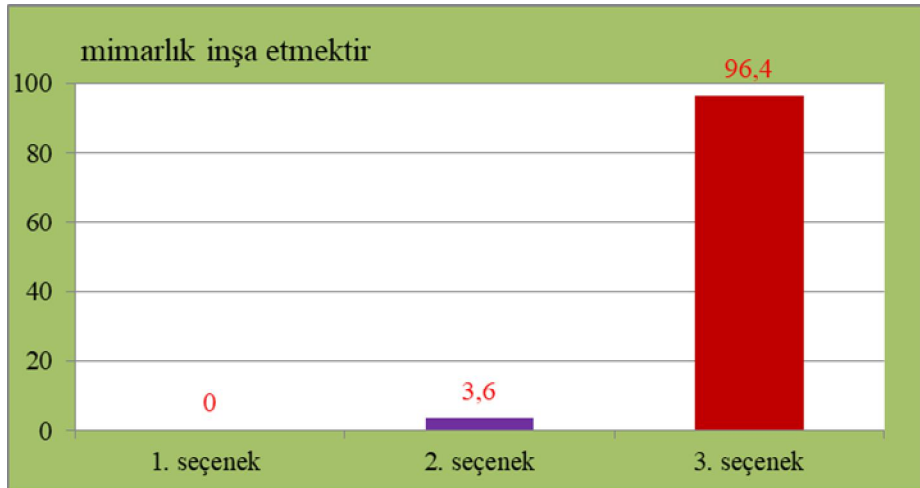
Tablo 3.14. Katılımcıların mimarlık alanını tanımlayan seçeneklerden “mimarlık çizmektir” yanıtların tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı (BTF 33)

Çizelge 3.15. Katılımcıların mimarlık alanını tanımlayan seçeneklerden “mimarlık inşa etmektir” yanıtların tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı (BTF 33)

	Sayı	Yüzde Oranı
1. seçenek	0	0
2. seçenek	1	3,6
3. seçenek	27	96,4
Toplam	28	100,0

Tablo 3.15. Katılımcıların mimarlık alanını tanımlayan seçeneklerden “mimarlık inşa etmektir” yanıtların tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı (BTF 33)

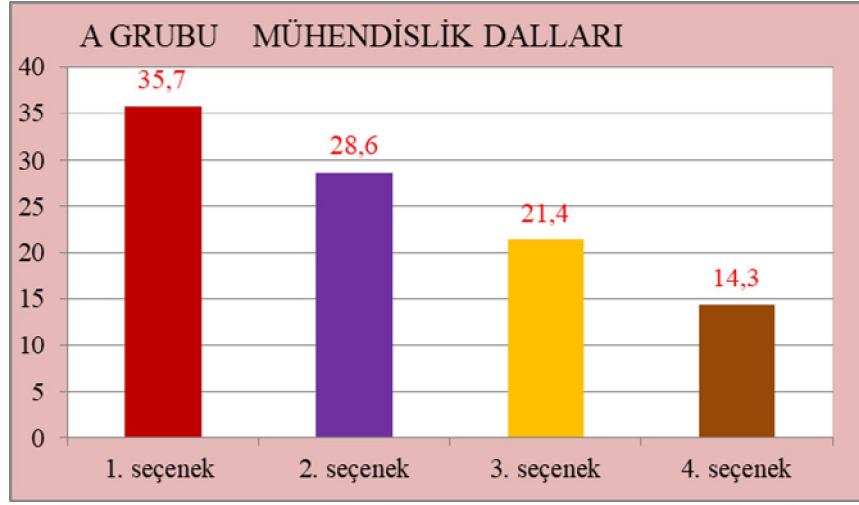

Katılımcılara mimarlık alanı ile ilişkili 4 ayrı meslek grubu arasından sıralama yapmaları istenmiştir. Bu meslek grupları A, B, C ve D'dir. A grubu; İnşaat mühendisliği, elektrik mühendisliği, makine mühendisliği ve matematik dallarını içermektedir. B grubu; Endüstri tasarımı, iç mimarlık, peyzaj mimarlığı ve şehir bölge planlama olan tasarım disiplinlerini içermektedir. C grubu; Ekonomi, işletme, organizasyon ve halkla ilişkiler olan sosyal bilimleri içermektedir. D grubu; Resim, grafik tasarımı, bileşik sanatlar ve sanat yönetimi olan sanat alanlarını içermektedir. Bu soru, katılımcıların, mimarlık bölümü tercihinde bilinç düzeyini ölçmektedir (BTF 34). Bu soruya verilen yanıtlar incelendiğinde katılımcıların % 35,7'sinin mimarlık alanını inşaat mühendisliği, elektrik mühendisliği, makine mühendisliği ve matematik olan mühendislik dallarını birinci seçenek olarak işaretlemişlerdir (Çizelge 3.16 ve Tablo 3.16). Ayrıca bu katılımcılar % 42,8 'i mimarlık alanını endüstri tasarımı, iç mimarlık, peyzaj mimarlığı ve şehir bölge planlama olan tasarım disiplinlerini ikinci seçenek olarak sıralamışlardır (Çizelge 3.17 ve Tablo 3.17). Katılımcıların % 42,9 'u mimarlık alanını resim, grafik tasarımı, bileşik sanatlar ve sanat yönetimi olan sanat alanlarını üçüncü seçenek olarak cevaplamışlardır (Çizelge 3.18 ve Tablo 3.18). Bu katılımcıların %78,6 mimarlık alanını ekonomi, işletme, organizasyon ve halkla ilişkiler olan sosyal bilimler grubunu dördüncü seçenek olarak işaretlemiştir. Katılımcıların bu meslek grubunu diğer meslek gruplarına göre mimarlık mesleğiyle ilişkisi en az olduğu sonucuna varmışlardır (Çizelge 3.19 ve Tablo 3.19).

Çizelge 3.16. Verilen disiplinler içerisinde mimarlık alanını A grupta(İnşaat mühendisliği, Elektrik mühendisliği, Makine mühendisliği, Matematik) tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı (BTF 34)

A grubu(İnşaat mühendisliği, Elektrik mühendisliği, Makine mühendisliği, Matematik)	Sayı	Yüzde Oranı
1. seçenek	10	35,7
2. seçenek	8	28,6
3. seçenek	6	21,4
4. seçenek	4	14,3
Toplam	28	100,0

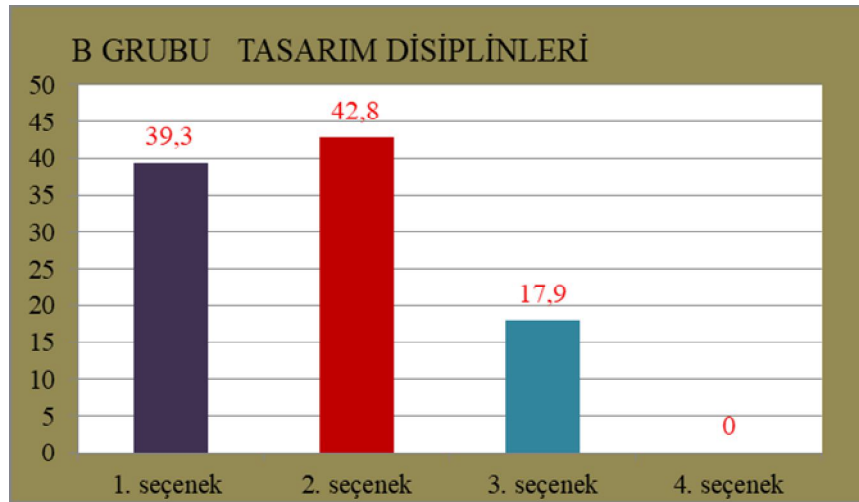
Tablo 3.16. Verilen disiplinler içerisinde mimarlık alanını A grupta (İnşaat mühendisliği, Elektrik mühendisliği, Makine mühendisliği, Matematik) tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı (BTF 34)

Çizelge 3.17. Verilen disiplinler içerisinde mimarlık alanını B grupta (Endüstri Tasarımı, İç Mimarlık, Peyzaj Mimarlığı, Şehir Bölge Planlama) tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı (BTF 34)

B grubu (Endüstri Tasarımı, İç Mimarlık, Peyzaj Mimarlığı, Şehir Bölge Planlama)	Sayı	Yüzde Oranı
1. seçenek	11	39,3
2. seçenek	12	42,8
3. seçenek	5	17,9
4. seçenek	0	0
Toplam	28	100,0

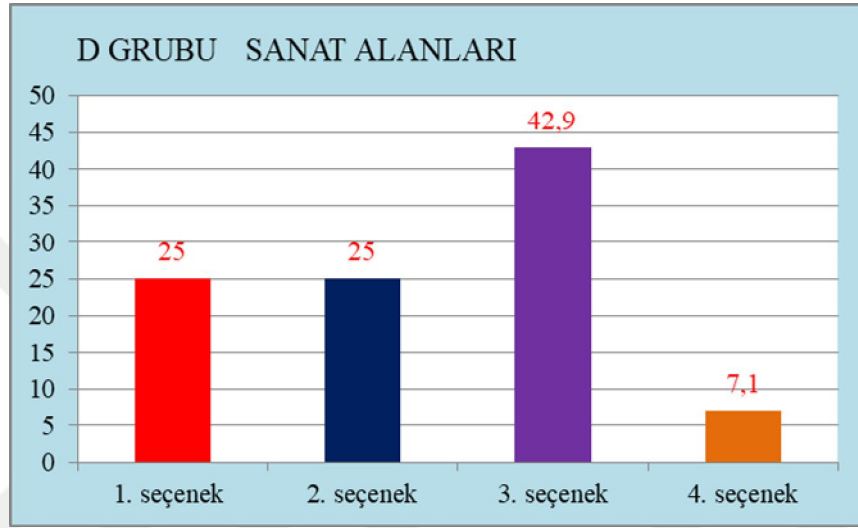
Tablo 3.17. Verilen disiplinler içerisinde mimarlık alanını B grupta (Endüstri Tasarımı, İç Mimarlık, Peyzaj Mimarlığı, Şehir Bölge Planlama) tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı (BTF 34)

Çizelge 3.18. Verilen disiplinler içerisinde mimarlık alanını D grupta (Resim, Grafik Tasarım, Bileşik Sanatlar, Sanat Yönetimi) tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı (BTF 34)

D grubu (Resim, Grafik Tasarım, Bileşik Sanatlar, Sanat Yönetimi)	Sayı	Yüzde Oranı
1. seçenek	7	25
2. seçenek	7	25
3. seçenek	12	42,9
4. seçenek	2	7,1
Toplam	28	100,0

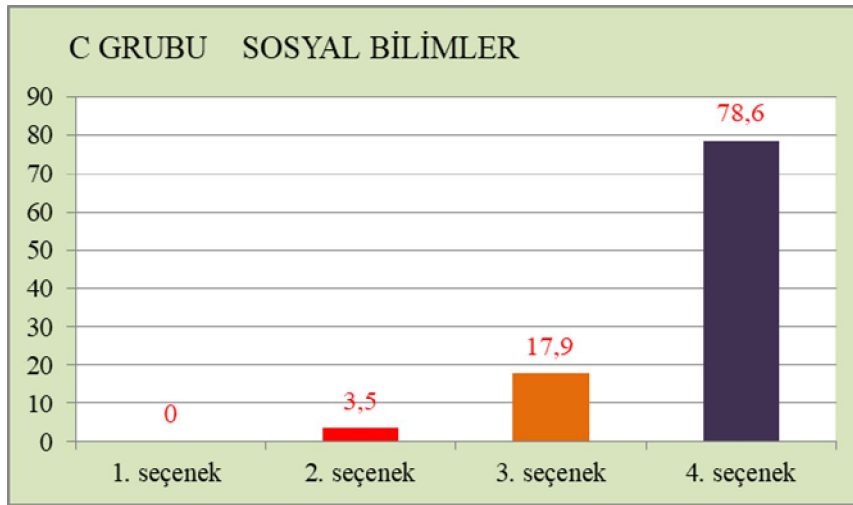
Tablo 3.18. Verilen disiplinler içerisinde mimarlık alanını D grupta (Resim, Grafik Tasarım, Bileşik Sanatlar, Sanat Yönetimi) tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı (BTF 34)

Çizelge 3.19. Verilen disiplinler içerisinde mimarlık alanını C grupta (Ekonomi, İşletme, Organizasyon, Halkla İlişkiler) tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı (BTF 34)

C grubu (Ekonomi, İşletme, Organizasyon, Halkla İlişkiler)	Sayı	Yüzde Oranı
1. seçenek	0	0
2. seçenek	1	3,5
3. seçenek	5	17,9
4. seçenek	22	78,6
Toplam	28	100,0

Tablo 3.19. Verilen disiplinler içerisinde mimarlık alanını C grupta (Ekonomi, İşletme, Organizasyon, Halkla İlişkiler) tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı (BTF 34)

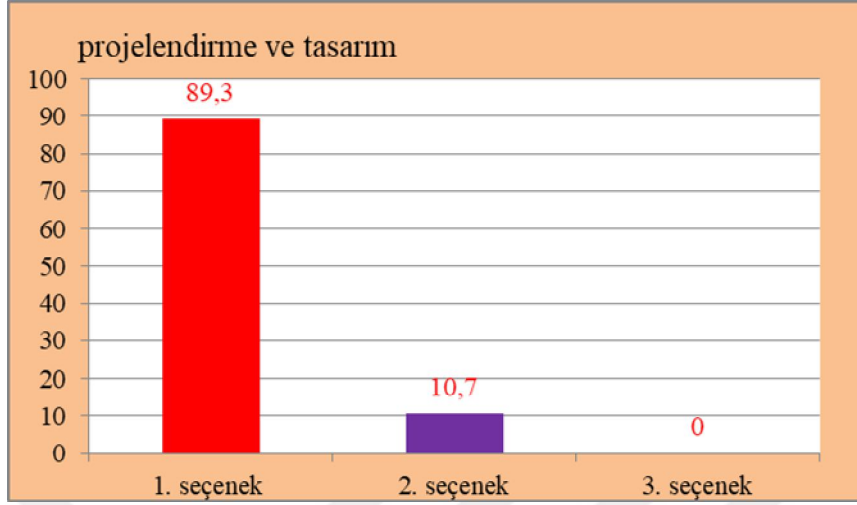

“Mimarlık mesleği için hangisi daha önemlidir?” (BTF 35) sorusuna üç seçenek verilmiş ve bunları sıralaması istenmiştir. Katılımcıların % 89,3 ‘ü birinci seçenek olarak “Projelendirme ve Tasarım”, % 57,1’i ikinci seçenek olarak “Yönetim ve Organizasyon” ve % 67,9’u üçüncü seçenek olarak “Uygulama ve Şantiye” ifadesini kullanmışlardır (Çizelge 3.20, 3.21, 3.22; Tablo 3.20, 3.21, 3.22). Bu yanıtlara göre katılımcılar mimarlık mesleği için önem sıralamasında projelendirme ve tasarım ilk seçenek olarak tercih ederken uygulama ve şantiye seçeneğini son seçenek değerlendirmişlerdir. Bu bulgu, mimarlık alanını tanımlayan seçeneklerden yapılan sıralamayı desteklemektedir. Katılımcıların mimarlık alanını tanımlayan seçeneklerden ilk seçenek olarak tasarım yapmak ifadesi vermeleri bu bulguyu doğrulamaktadır (“Mimarlık alanını en iyi tanımlayan nedir?” sorusuna katılımcıların birinci seçenek olarak “mimarlık tasarlamaktır” ifadesinin yüzdeler oranı % 89,3’tür.).

Çizelge 3.20. Katılımcıların mimarlık mesleği için önem sıralamasında “projelendirme ve tasarım ” yanıtların tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı (BTF 35)

Projelendirme ve tasarım	Sayı	Yüzde Oranı
1. seçenek	25	89,3
2. seçenek	3	10,7
3. seçenek	0	0
Toplam	28	100,0

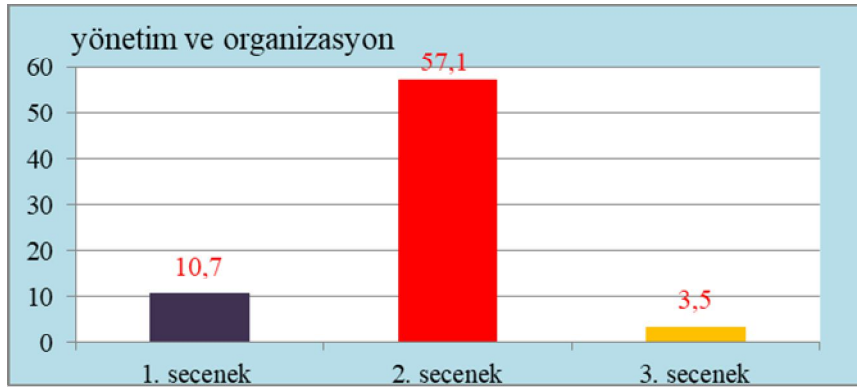
Tablo 3.20. Katılımcıların mimarlık mesleği için önem sıralamasında “projelendirme ve tasarım” yanıtların tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı (BTF 35)

Çizelge 3.21. Katılımcıların mimarlık mesleği için önem sıralamasında “yönetim ve organizasyon” yanıtların tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı (BTF 35)

Yönetim ve organizasyon	Sayı	Yüzde Oranı
1. seçenek	3	10,7
2. seçenek	16	57,1
3. seçenek	9	32,2
Toplam	28	100,0

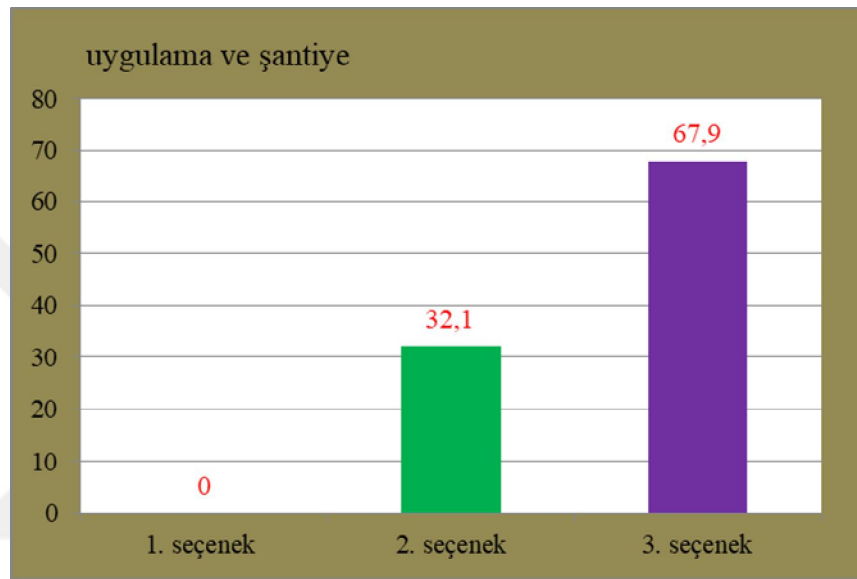
Tablo 3.21. Katılımcıların mimarlık mesleği için önem sıralamasında “yönetim ve organizasyon” yanıtların tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı (BTF 35)

Çizelge 3.22. Katılımcıların mimarlık mesleği için önem sıralamasında “uygulama ve şantiye” yanıtların tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı (BTF 35)

Uygulama ve şantiye	Sayı	Yüzde Oranı
1. seçenek	0	0
2. seçenek	9	32,1
3. seçenek	19	67,9
Toplam	28	100,0

Tablo 3.22. Katılımcıların mimarlık mesleği için önem sıralamasında “uygulama ve şantiye” yanıtların tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı (BTF 35)

Katılımcılara “ilgi, yetenek ve kişilik özelliklerinizi düşündüğünüzde “Projelendirme ve Tasarım”, “Yönetim ve Organizasyon” ve “Uygulama ve Şantiye” alanlarından size göre uygunluk derecesini değerlendirebilir misiniz?”(BTF 36) sorulmuştur. Bu katılımcılardan “Yönetim ve organizasyon” alanını uygunluk derecelendirmesinde % 21,4’ü “çok uygun”, % 50’si “uygun”, % 21,4’ü “ne uygun ne uygun değil” ve % 7,2’si “uygun değil” cevabını vermişlerdir (Çizelge 3.23 ve Tablo 3.23). Katılımcılar, bu yanıtlardan % 71,4’ü “Yönetim ve organizasyon” alanının, ilgi, yetenek ve kişilik özelliklerine uygun olduğunu düşünmüşlerdir. “Projelendirme ve Tasarım” alanının uygunluk derecelendirmesinde katılımcıların % 28,6’sı “çok uygun”, % 35,7’si “uygun” ve % 35,7’si “ne uygun ne uygun değil” cevabını vermişlerdir (Çizelge 3.24 ve Tablo 3.24). Ayrıca “Projelendirme ve Tasarım” alanını uygunluk derecelendirmesinde “uygun değil” ve “hiç uygun değil” yanıtları hiçbir katılımcı tarafından işaretlenmemiştir. Katılımcılar, bu yanıtlardan % 64,3’ü “Projelendirme ve Tasarım” alanının, ilgi, yetenek ve kişilik özelliklerine uygun

olduğunu düşünmüşlerdir. “Uygulama ve Şantiye” alanını uygunluk derecelendirmesinde katılımcıların % 10,7’si “çok uygun”, % 42,9’u “uygun”, % 32,1’i “ne uygun ne uygun değil”, % 3,6’sı “uygun değil” ve % 10,7’si “hiç uygun değil” cevabını vermişlerdir (Çizelge 3.25 ve Tablo 3.25). Katılımcılar, bu yanıtlardan % 53,6’sı “Uygulama ve Şantiye” alanının, ilgi, yetenek ve kişilik özelliklerine uygun olduğunu düşünmüşlerdir. Katılımcılara göre ilgi, yetenek ve kişilik özelliklerine göre uygunluk derecelendirilmesinde “Yönetim ve organizasyon” alanı ilk sırada yer almakta, “Projelendirme ve Tasarım” alanı ikinci sırada ve en son sırada ise “Uygulama ve Şantiye” alanını yer almaktadır. Bu bulguya göre, mimarlık mesleği “Yönetim ve Tasarım” alanı kavramını katılımcılar kendilerine daha uygun bulmuşlardır.

Çizelge 3.23. Katılımcıların ilgi, yetenek ve kişilik özelliklerine göre uygunluk derecelendirmesinde “yönetim ve organizasyon” yanıtların tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı (BTF 36)

Yönetim ve organizasyon	Sayı	Yüzde Oranı
çok uygun	6	21,4
uygun	14	50
ne uygun ne uygun değil	6	21,4
uygun değil	2	7,2
hiç uygun değil	0	0
Toplam	28	100,0

Tablo 3.23. Katılımcıların ilgi, yetenek ve kişilik özelliklerine göre uygunluk derecelendirmesinde “yönetim ve organizasyon” yanıtların tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı (BTF 36)

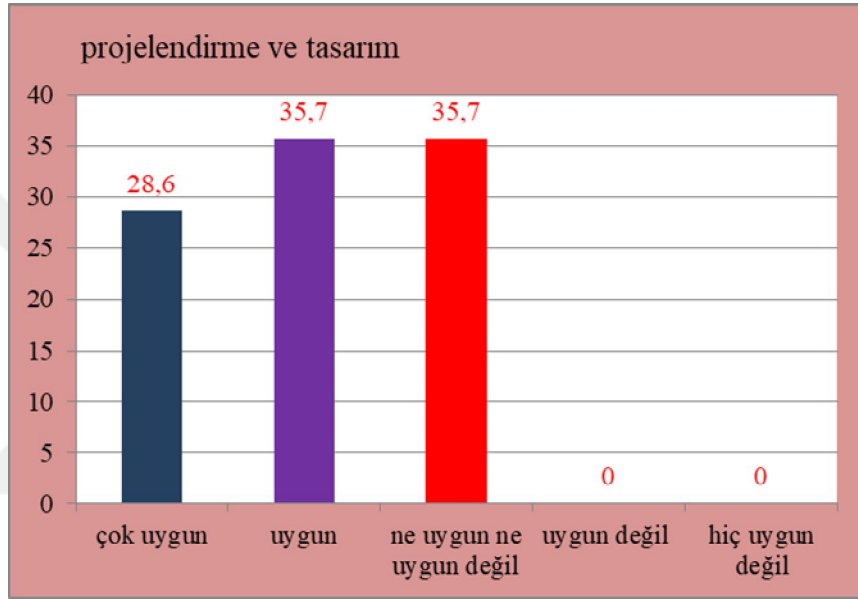

Çizelge 3.24. Katılımcıların ilgi, yetenek ve kişilik özelliklerine göre uygunluk derecelendirmesinde “projelendirme ve tasarım” yanıtların tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı (BTF 36)

Projelendirme ve tasarım	Sayı	Yüzde Oranı
çok uygun	8	28,6
uygun	10	35,7
ne uygun ne uygun değil	10	35,7
uygun değil	0	0
hiç uygun değil	0	0
Toplam	28	100,0

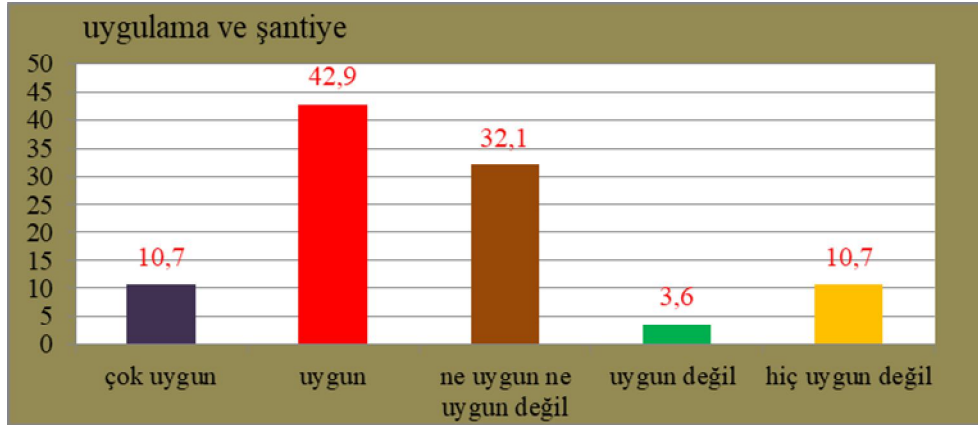
Tablo 3.24. Katılımcıların ilgi, yetenek ve kişilik özelliklerine göre uygunluk derecelendirmesinde “projelendirme ve tasarım” yanıtların tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı (BTF 36)

Çizelge 3.25. Katılımcıların ilgi, yetenek ve kişilik özelliklerine göre uygunluk derecelendirmesinde “uygulama ve şantiye” yanıtların tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı (BTF 36)

Uygulama ve şantiye	Sayı	Yüzde Oranı
çok uygun	3	10,7
uygun	12	42,9
ne uygun ne uygun değil	9	32,1
uygun değil	1	3,6
hiç uygun değil	3	10,7
Toplam	28	100,0

Tablo 3.25. Katılımcıların ilgi, yetenek ve kişilik özelliklerine göre uygunluk derecelendirmesinde “uygulama ve şantiye” yanıtların tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı (BTF 36)

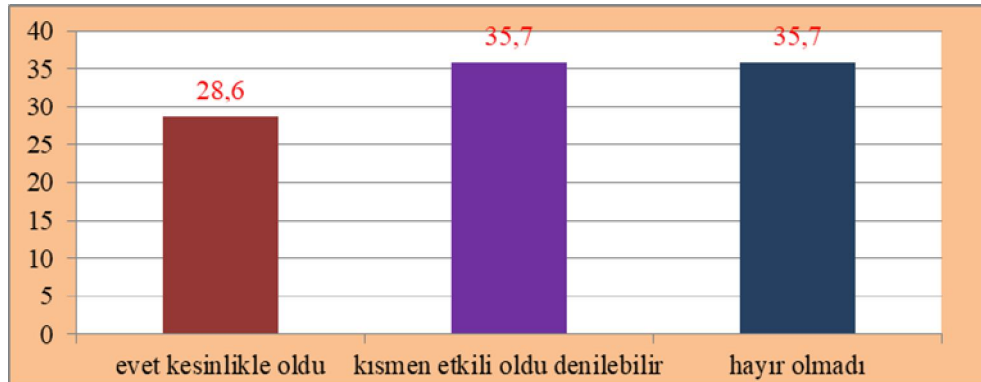

“Tanıdığınız mimar, mimarlık öğrencisi var ise, mimarlık eğitimini ve mesleğini tanımanızda ya da üniversite tercih listesi oluştururken, mimarlık bölümüne yer vermenizdeki etkileri oldu mu?” (BTF 28) sorusuna katılımcıların, % 25’i “evet kesinlikle etkileri oldu”, % 42,9’u “kısmen etkili oldu denilebilir” ve % 32,1’i “hayır olmadı” yanıtını vermişlerdir (Çizelge 3.26 ve Tablo 3.26).

Çizelge 3.26. Katılımcılara “Tanıdığınız mimar, mimarlık öğrencisi var ise, mimarlık eğitimini ve mesleğini tanımanızda ya da üniversite tercih listesi oluştururken, mimarlık bölümüne yer vermenizdeki etkileri oldu mu?” sorusuna verilen yanıtların yüzde dağılımı (BTF 28)

	Sayı	Yüzde Oranı
evet kesinlikle oldu	8	28,6
kısmen etkili oldu denilebilir	10	35,7
hayır olmadı	10	35,7
Toplam	28	100,0

Tablo 3.26. Katılımcılara “Tanıdığınız mimar, mimarlık öğrencisi var ise, mimarlık eğitimini ve mesleğini tanımanızda ya da üniversite tercih listesi oluştururken, mimarlık bölümüne yer vermenizdeki etkileri oldu mu?” sorusuna verilen yanıtların yüzde dağılımı (BTF 28)

Katılımcılara, “Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümüne, Üniversite tercih listesinde yer vermenizin nedenleri nelerdir?”(BTF 25) diye sorulmuştur. Katılımcılardan, verilen 10 seçenek içinden kendileri için en önemli olan ilk 4 seçeneği sıralamaları istenmiştir. Katılımcıların, % 67,9’nun “ilgi alanlarıma, yeteneklerime, kişisel özelliklerime uygun olduğunu düşündüğüm için”(Çizelge 3.27), % 64,3’nün “değerlendirebilecek alternatifler içinde, diğerlerine oranla daha olumlu görüldüğü için”(Çizelge 3.28) ve % 60,7’sinin “severek, isteyerek, zevk alarak yapabileceğim meslekler içinde yer aldığını düşündüğüm için”(Çizelge 3.29) en sık tekrarladıkları seçenekler olmuştur. Bu bulgu, mimarlık alanını bilinçli olarak tercih ettiği ve yeteneklerine uygun olduğu bulgularını desteklemektedir. Bu seçeneklerden ilk 4 seçenek içinden en az tekrarlanan seçenek, katılımcıların % 3,6’sı “ailenin kurduğu iş olanaklarının devamını sağlamak için”(Çizelge 3.36), % 17,9’u “meslek hakkında çok da bilgi sahibi olmadan, tesadüfen tercih listemde yer verdim”(Çizelge 3.35) ve % 25’i “çalışma saatleri ve konfor kriterleri açısından rahat çalışma koşulları sunabileceğini düşündüğüm için”(Çizelge 3.34) ifadeleri olmuştur. Bu bulgular, katılımcıların meslek tercihlerini yaparken meslek hakkında bilgi sahibi olduklarını göstermektedir. Bu soruda 28 katılımcı içinden verilen ifadelerden birinci ve ikinci seçenek tekrarlanma sayısı en fazla olanlar şunlardır: “ilgi alanlarıma, yeteneklerime, kişisel özellikleri uygun olduğunu düşündükleri için”, “değerlendirebilecek alternatifler içinde, diğerlerine oranla daha olumlu görüldüğü için” ve “severek, isteyerek, zevk alarak yapabileceğim meslekler içinde yer aldığını düşündüğüm için” ifadeleridir (Çizelge 3.27-3.29). Bu ifadeler dışında olanlar birinci ve ikinci seçeneklerde gösterilme sayıları daha azdır (Çizelge 3.30-3.36). Bu soruda 28 katılımcı içinden verilen ifadelerden üçüncü ve dördüncü seçenek tekrarlanma sayısı en fazla olan “sosyal güvence-iş bulma güvencesi sağlayabilecek meslek grupları içinde yer aldığı için” ifadesidir (Çizelge 3.30).

Çizelge 3.27. “Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümüne üniversite tercih listesinde yer vermenizin nedenleri nelerdir?” (BTF 25) sorusuna verilen yanıtlardan “ilgi alanlarıma, yeteneklerime, kişisel özellikleri uygun olduğunu düşündükleri için” seçeneğinin tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı

	Sayı	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde Oranı
1. seçenek	8	28,6	42,1
2. seçenek	3	10,7	15,7
3. seçenek	4	14,3	21,1
4. seçenek	4	14,3	21,1
Toplam	19	67,9	100,0
İlk dört seçenek arasında yer almama durumu	9	32,1	
Toplam	28	100,0	

Çizelge 3.28. “Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümüne üniversite tercih listesinde yer vermenizin nedenleri nelerdir?” (BTF 25) sorusuna verilen yanıtlardan “değerlendirebilecek alternatifler içinde, diğerlerine oranla daha olumlu görüldüğü için” seçeneğinin tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı

	Sayı	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde Oranı
1. seçenek	5	17,9	27,8
2. seçenek	8	28,6	44,4
3. seçenek	3	10,7	16,7
4. seçenek	2	7,1	11,1
Toplam	18	64,3	100,0
İlk dört seçenek arasında yer almama durumu	10	35,7	
Toplam	28	100,0	

Çizelge 3.29. “Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümüne üniversite tercih listesinde yer vermenizin nedenleri nelerdir?” (BTF 25) sorusuna verilen yanıtlardan “severek, isteyerek, zevk olarak yapabileceğim meslekler içinde yer aldığımı düşündüğüm için” seçeneğinin tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı

	Sayı	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde Oranı
1. seçenek	8	28,6	47,0
2. seçenek	5	17,9	29,4
3. seçenek	2	7,1	11,8
4. seçenek	2	7,1	11,8
Toplam	17	60,7	100,0
İlk dört seçenek arasında yer almama durumu	11	39,3	
Toplam	28	100,0	

Çizelge 3.30. “Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümüne üniversite tercih listesinde yer vermenizin nedenleri nelerdir?” (BTF 25) sorusuna verilen yanıtlardan “sosyal güvence-iş bulma güvencesi sağlayabilecek meslek grupları içinde yer aldığı için” seçeneğinin tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı

	Sayı	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde Oranı
1. seçenek	3	10,7	17,7
2. seçenek	5	17,9	29,4
3. seçenek	6	21,4	35,2
4. seçenek	3	10,7	17,7
Toplam	17	60,7	100,0
İlk dört seçenek arasında yer almama durumu	11	39,3	
Toplam	28	100,0	

Çizelge 3.31. “Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümüne üniversite tercih listesinde yer vermenizin nedenleri nelerdir?” (BTF 25) sorusuna verilen yanıtlardan “rahat yaşama, ekonomik doyum sağlama gibi olanakları sunabileceğini düşündüğüm için” seçeneğinin tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı

	Sayı	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde Oranı
1. seçenek	0	0	0
2. seçenek	3	10,7	27,3
3. seçenek	5	17,9	45,4
4. seçenek	3	10,7	27,3
Toplam	11	39,3	100,0
İlk dört seçenek arasında yer almama durumu	17	60,7	
Toplam	28	100,0	

Çizelge 3.32. “Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümüne üniversite tercih listesinde yer vermenizin nedenleri nelerdir?” (BTF 25) sorusuna verilen yanıtlardan “toplumda itibar gören meslekler içinde yer aldığı için” seçeneğinin tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı

	Sayı	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde Oranı
1. seçenek	2	7,1	22,2
2. seçenek	1	3,6	11,1
3. seçenek	2	7,1	22,2
4. seçenek	4	14,3	44,5
Toplam	9	32,1	100,0
İlk dört seçenek arasında yer almama durumu	19	67,9	
Toplam	28	100,0	

Çizelge 3.33. “Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümüne üniversite tercih listesinde yer vermenizin nedenleri nelerdir?” (BTF 25) sorusuna verilen yanıtlardan “ailemin ve çevremın isteklerinden ve yönlendirmelerinden etkilendiğim için” seçeneğinin tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı

	Sayı	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde Oranı
1. seçenek	1	3,6	11,1
2. seçenek	2	7,1	22,2
3. seçenek	2	7,1	22,2
4. seçenek	4	14,3	44,5
Toplam	9	32,1	100,0
İlk dört seçenek arasında yer almama durumu	19	67,9	
Toplam	28	100,0	

Çizelge 3.34. “Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümüne üniversite tercih listesinde yer vermenizin nedenleri nelerdir?” (BTF 25) sorusuna verilen yanıtlardan “çalışma saatleri ve konfor kriterleri açısından rahat çalışma koşulları sunabileceğini düşündüğüm için” seçeneğinin tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı

	Sayı	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde Oranı
1. seçenek	1	3,6	14,3
2. seçenek	0	0	0
3. seçenek	4	14,3	57,1
4. seçenek	2	7,1	28,6
Toplam	7	25	100,0
İlk dört seçenek arasında yer almama durumu	21	75	
Toplam	28	100,0	

Çizelge 3.35. “Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümüne üniversite tercih listesinde yer vermenizin nedenleri nelerdir?” (BTF 25) sorusuna verilen yanıtlardan “meslek hakkında çok da bilgi sahibi olmadan, tesadüfen tercih listemde yer verdim.” seçeneğinin tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı

	Sayı	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde Oranı
1. seçenek	1	3,6	20
2. seçenek	1	3,6	20
3. seçenek	0	0	0
4. seçenek	3	10,7	60
Toplam	5	17,9	100,0
İlk dört seçenek arasında yer almama durumu	23	82,1	
Toplam	28	100,0	

Çizelge 3.36. “Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümüne üniversite tercih listesinde yer vermenizin nedenleri nelerdir?” (BTF 25) sorusuna verilen yanıtlardan “ailenin kurduğu iş olanaklarının devamını sağlamak için” seçeneğinin tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı

	Sayı	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde Oranı
1. seçenek	0	0	0
2. seçenek	0	0	0
3. seçenek	0	0	0
4. seçenek	1	3,6	100,0
Toplam	1	3,6	100,0
İlk dört seçenek arasında yer almama durumu	27	96,4	
Toplam	28	100,0	

Katılımcılara “bir meslekten beklentileriniz nelerdir?”(BTF 21) diye sorulmuştur. Bu katılımcılara verilen 10 seçenek içinden kendileri için en önemli olan ilk 4 tane seçeneği sıralamaları istenmiştir. Katılımcıların, % 89,3’nün “mesleği, kişinin severek, isteyerek, zevk alarak yapabilmesi”(Çizelge 3.37), % 75’nin “mesleğin ekonomik doyum sağlayabilmesi”(Çizelge 3.38) ve % 53,6’sının “mesleğin sosyal güvence, iş bulma güvencesi sağlayabilmesi”(Çizelge 3.39) en sık tekrarladıkları seçenekler olmuştur. Bu üç yanıtta göre, “mesleğin kişinin ilgi alanlarına ve yeteneklerine uygun olması”(Çizelge 3.40) ile “mesleğin bireyin kişilik özelliklerine uygun olması”(Çizelge 3.42) ifadelerin tekrarlanma sıklığı daha az olduğu görülmüştür (Çizelge 3.41-3.46). Ayrıca “mesleğin kişinin ilgi alanlarına ve yeteneklerine uygun olması” ifadesi “Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümüne, Üniversite tercih listesinde yer vermenizin nedenleri nelerdir?” sorusunda en fazla tekrarlanan seçenek iken “bir meslekten beklentileriniz nelerdir?” sorusunda en fazla tekrarlanan seçenekler olan mesleği kişinin sevme, ekonomik doyum sağlama ve sosyal güvence iş bulma ifadelerinin gerisinde kalmıştır. Katılımcıların “bir meslekten beklentileriniz nelerdir?” sorusunda ilk 4 seçenek içinden en az tekrarlanan seçenek % 14,3’ü “mesleğin insanlarla iletişim kurma olanağı vermesi”(Çizelge 3.46) ve % 17,9’u “mesleğin

toplumda itibar gören meslekler içinde yer alması”(Çizelge 3.45) ifadeleri olmuştur. Fakat katılımcılar mimarlık bölümünü tercih ederken “mesleğin toplumda itibar gören meslekler içinde yer alması” ifadesi ön sıralarda yer alırken bir meslekten beklentilerinde önemsiz olmakta, “ekonomik doyum” ise bir meslekten beklentide önemli sırada yer alırken mimarlık bölümünü tercihinde geri planda kalmıştır. Bu bulguya göre, mimarlık bölümünün toplumda itibar gören meslekler arasında yer aldığını ve ekonomik açıdan yeterli kazanç sağlayabilecek meslek olduğunu göstermektedir.

Çizelge 3.37. “Bir meslekten beklentileriniz nelerdir?” (BTF 21) sorusuna verilen yanıtlardan “mesleği, kişinin severek, isteyerek, zevk alarak yapabilmesi” seçeneğinin tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı

	Sayı	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde Oranı
1. seçenek	13	46,5	52
2. seçenek	2	7,1	8
3. seçenek	4	14,3	16
4. seçenek	6	21,4	24
Toplam	25	89,3	100,0
İlk dört seçenek arasında yer almama durumu	3	10,7	
Toplam	28	100,0	

Çizelge 3.38. “Bir meslekten beklentileriniz nelerdir?” (BTF 21) sorusuna verilen yanıtlardan “mesleğin ekonomik doyum sağlayabilmesi” seçeneğinin tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı

	Sayı	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde Oranı
1. seçenek	8	28,6	38,1
2. seçenek	3	10,7	14,3
3. seçenek	3	10,7	14,3
4. seçenek	7	25	33,3
Toplam	21	75	100,0
İlk dört seçenek arasında yer almama durumu	7	25	
Toplam	28	100,0	

Çizelge 3.39. “Bir meslekten beklentileriniz nelerdir?” (BTF 21) sorusuna verilen yanıtlardan “mesleğin sosyal güvence, iş bulma güvencesi sağlayabilmesi” seçeneğinin tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı

	Sayı	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde Oranı
1. seçenek	4	14,3	26,7
2. seçenek	8	28,6	53,3
3. seçenek	1	3,6	6,7
4. seçenek	2	7,1	13,3
Toplam	15	53,6	100,0
İlk dört seçenek arasında yer almama durumu	13	46,4	
Toplam	28	100,0	

Çizelge 3.40. “Bir meslekten beklentileriniz nelerdir?” (BTF 21) sorusuna verilen yanıtlardan “mesleğin kişinin ilgi alanlarına ve yeteneklerine uygun olması” seçeneğinin tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı

	Sayı	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde Oranı
1. seçenek	2	7,1	15,4
2. seçenek	5	17,9	38,5
3. seçenek	6	21,4	46,1
4. seçenek	0	0	0
Toplam	13	46,4	100,0
İlk dört seçenek arasında yer almama durumu	15	53,6	
Toplam	28	100,0	

Çizelge 3.41. “Bir meslekten beklentileriniz nelerdir?” (BTF 21) sorusuna verilen yanıtlardan “mesleğin çalışma saatleri ve konfor kriterleri açısından rahat çalışma koşulları sunması” seçeneğinin tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı

	Sayı	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde Oranı
1. seçenek	0	0	0
2. seçenek	4	14,3	36,4
3. seçenek	3	10,7	27,2
4. seçenek	4	14,3	36,4
Toplam	11	39,3	100,0
İlk dört seçenek arasında yer almama durumu	17	60,7	
Toplam	28	100,0	

Çizelge 3.42. “Bir meslekten beklentileriniz nelerdir?” (BTF 21) sorusuna verilen yanıtlardan “mesleğin bireyin kişilik özelliklerine uygun olması” seçeneğinin tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı

	Sayı	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde Oranı
1. seçenek	0	0	0
2. seçenek	4	14,3	50
3. seçenek	3	10,7	37,5
4. seçenek	1	3,6	12,5
Toplam	8	28,6	100,0
İlk dört seçenek arasında yer almama durumu	20	71,4	
Toplam	28	100,0	

Çizelge 3.43. “Bir meslekten beklentileriniz nelerdir?” (BTF 21) sorusuna verilen yanıtlardan “mesleğin kurallara ya da kişilere çok fazla bağımlı olmadan bağımsız çalışabilme olanağı vermesi” seçeneğinin tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı

	Sayı	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde Oranı
1. seçenek	0	0	0
2. seçenek	0	0	0
3. seçenek	3	10,7	60
4. seçenek	2	7,2	40
Toplam	5	17,9	100,0
İlk dört seçenek arasında yer almama durumu	23	82,2	
Toplam	28	100,0	

Çizelge 3.44. “Bir meslekten beklentileriniz nelerdir?” (BTF 21) sorusuna verilen yanıtlardan “mesleğin statü kazandırabilmesi, isim yapabilme imkanı sunması” seçeneğinin tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı

	Sayı	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde Oranı
1. seçenek	0	0	0
2. seçenek	1	3,6	20
3. seçenek	1	3,6	20
4. seçenek	3	10,7	60
Toplam	5	17,9	100,0
İlk dört seçenek arasında yer almama durumu	23	82,1	
Toplam	28	100,0	

Çizelge 3.45. “Bir meslekten beklentileriniz nelerdir?” (BTF 21) sorusuna verilen yanıtlardan “mesleğin toplumda itibar gören meslekler içinde yer alması” seçeneğinin tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı

	Sayı	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde Oranı
1. seçenek	0	0	0
2. seçenek	0	0	0
3. seçenek	2	7,2	40
4. seçenek	3	10,7	60
Toplam	5	17,9	100,0
İlk dört seçenek arasında yer almama durumu	23	82,2	
Toplam	28	100,0	

Çizelge 3.46. “Bir meslekten beklentileriniz nelerdir?” (BTF 21) sorusuna verilen yanıtlardan “mesleğin insanlarla iletişim kurma olanağı vermesi” seçeneğinin tekrarlanma sayısı ve yüzde dağılımı

	Sayı	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde Oranı
1. seçenek	1	3,6	25
2. seçenek	1	3,6	25
3. seçenek	2	7,1	50
4. seçenek	0	0	0
Toplam	4	14,3	100,0
İlk dört seçenek arasında yer almama durumu	24	85,7	
Toplam	28	100,0	

Katılımcılara “Herhangi bir dış etmenin etkisi olmadan, sadece kendi isteğinizle seçim yapabiliseydiniz, hangi alanda eğitim görmeyi, hangi mesleğe sahip olmayı hayal ederdingiz?” (BTF 22) diye sorulmuştur. Bu soruda 5 tercih yapmaları istenmiş bu tercihlerin içinden mimarlık alanını bilinçli yapıp yapmadıkları ve çevrenin etkisi ölçülmektedir. 28 katılımcı içinden tercih listesinde mimarlık alanı “1. tercihinde” olanların sayısı 9, “2. tercihinde” olanların sayısı 2, “3. tercihinde” olanların sayısı ise 3, 4. ve 5. tercihinde ise mimarlık alanını tercih eden olmamıştır. Bu katılımcıların 14’ünün ise mimarlık alanının ilk beş tercih arasında yer almadığı görülmüştür (Çizelge

3.47). Bu bulgu bireylerin mimarlığı tercih ederken bilinçli olduğunu ve çevrenin etkisi olmadığını göstermektedir.

Çizelge 3.47. “Herhangi bir dış etmenin etkisi olmadan, sadece kendi isteğinizle seçim yapabileseydiniz, hangi alanda eğitim görmeyi, hangi mesleğe sahip olmayı hayal ederdiniz?” (BTF 22) sorusuna verilen yanıtlardan mimarlık tercihinin 5 tercih listesinde içinde olan ve olmayanların sayısı ve yüzde dağılımı

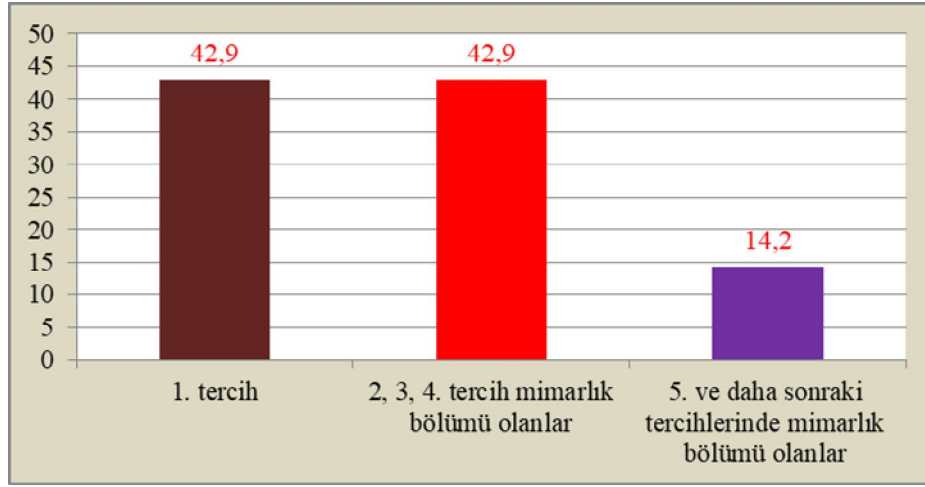
	Sayı	Yüzde Oranı	Geçerli Yüzde Oranı
1. tercih	9	32,2	64,3
2. tercih	2	7,1	14,3
3. tercih	3	10,7	21,4
4. tercih	0	0	0
5.tercih	0	0	0
Toplam	14	50	100,0
İlk beş tercih arasında yer almama durumu	14	50	
Toplam	28	100,0	

Katılımcılara “Üniversite sınav puanınız açıklandıktan sonra, yapmış olduğunuz ilk 5 tercihi sırasıyla yazınız.” (BTF 23) diye sorulmuştur. Bu soruda verilen yanıtlar incelendiğinde katılımcıların % 42,9’u mimarlık bölümünü 1. tercih, % 42,9’u mimarlık bölümünü 2, 3 ve 4. tercih, % 14,2’si mimarlık bölümünü 5. ve daha sonraki tercihlerinde kullanmışlardır (Çizelge 3.48 ve Tablo 3.48). Bu bulgu bireylerin mimarlık alanını tercih ederken bilinç düzeyi yüksek olduğunu göstermektedir.

Çizelge 3.48. “Üniversite sınav puanınız açıklandıktan sonra, yapmış olduğunuz ilk 5 tercihi sırasıyla yazınız.” (BTF 23) sorusuna verilen yanıtlardan mimarlık tercihinin sayı ve yüzde dağılımı

	Sayı	Yüzde Oranı
1. tercih	12	42,9
2, 3, 4. tercih mimarlık bölümü olanlar	12	42,9
5. ve daha sonraki tercihlerinde mimarlık bölümü olanlar	4	14,2
Toplam	28	100,0

Tablo 3.48. “Üniversite sınav puanınız açıklandıktan sonra, yapmış olduğunuz ilk 5 tercihi sırasıyla yazınız.”(BTF 23) sorusuna verilen yanıtlardan mimarlık tercihinin sayı ve yüzde dağılımı

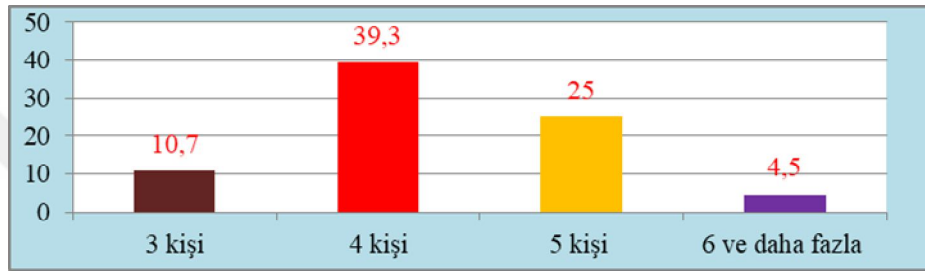
Katılımcılara “ailenizde kaç kişi yaşıyor?”, “oturduğunuz evin kaç odası vardır?”, “oturduğunuz evin türü nedir?” ve “hayalinizdeki oturmak istediğiniz ev nasıldır?” diye sorulmuştur. Bu sorular mimarlık bölümü birinci sınıf öğrencilerinin sahip olduğu kültürü hakkında bilgi edinmek amacıyla sorulmuştur. Ayrıca bireylerin geniş aile kültürüne mi sahip yoksa çekirdek aile kültürüne mi sahip olduğu belirlemek için hazırlanmıştır. Bu sorular aynı zamanda eskiz çizimi uygulamasında öğrenci hakkında ön bilgi sahibi olmak için sorulmuştur. Katılımcıların “Ailenizde kaç kişi yaşıyor?”(BTF 42) sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde % 10,7’si “3 kişi”, % 39,3’ü “4 kişi”, % 25’i “5 kişi”, % 25’i “6 ve daha fazla” kişi olarak yaşamaktadır (Çizelge 3.49 ve Tablo 3.49). Bu bulgu katılımcıların çekirdek aile kültürüne sahip olduğu göstermektedir. Katılımcıların “Oturduğunuz evin kaç odası vardır?” (BTF 43) sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde % 7,2’si “2 odalı”, % 32,1’i “3 odalı”, % 32,1’i “4 odalı”, % 28,6’sı “5 ve daha fazla odalı” evde yaşamaktadır (Çizelge 3.50 ve Tablo 3.50). Katılımcıların “Oturduğunuz evin türü nedir?” (BTF 44) sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde % 25’i “müstakil ev”, % 17,9’u “üç katlı ev”, % 21,4’ü “4 ve daha fazla katlı ev” ve % 35,7’si “site içi” evde oturmaktadır (Çizelge 3.51 ve Tablo 3.51). Katılımcıların “Hayalinizdeki oturmak istediğiniz ev nasıldır?” (BTF 45) sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde % 42,8’i “müstakil ev”, % 53,6’sı “villa”, % 3,6’sı “apartman”da yaşamak istemektedir. Bu soruda hiçbir katılımcı “site içi” yanıtını işaretlememişlerdir. Bu bulgu katılımcıların daha çok “müstakil ev”

veya “villada” yaşamak istemekte olduğunu göstermektedir (Çizelge 3.52 ve Tablo 3.52).

Çizelge 3.49. “Ailenizde kaç kişi yaşıyor”(BTF 42) sorusuna verilen yanıtların sayı ve yüzde dağılımı

	Sayı	Yüzde Oranı
3 kişi	3	10,7
4 kişi	11	39,3
5 kişi	7	25
6 ve daha fazla	7	25
Toplam	28	100,0

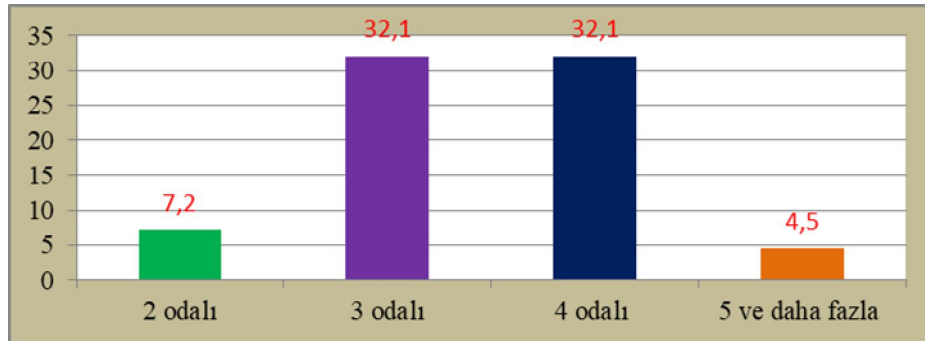
Tablo 3.49. “Ailenizde kaç kişi yaşıyor”(BTF 42) sorusuna verilen yanıtların sayı ve yüzde dağılımı

Çizelge 3.50. “Oturduğunuz evin kaç odası vardır?” (BTF 43) sorusuna verilen yanıtların sayı ve yüzde dağılımı

	Sayı	Yüzde Oranı
2 odalı	2	7,2
3 odalı	9	32,1
4 odalı	9	32,1
5 ve daha fazla	8	28,6
Toplam	28	100,0

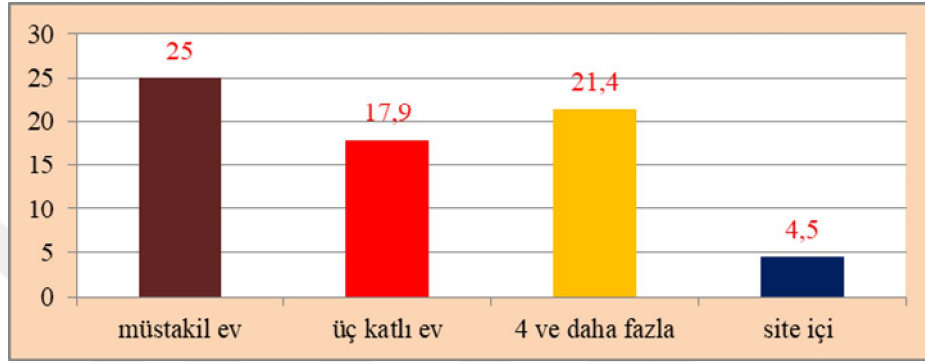
Tablo 3.50. “Oturduğunuz evin kaç odası vardır?” (BTF 43) sorusuna verilen yanıtların sayı ve yüzde dağılımı

Çizelge 3.51. “Oturduğunuz evin türü nedir?” (BTF 44) sorusuna verilen yanıtların sayı ve yüzde dağılımı

	Sayı	Yüzde Oranı
müstakil ev	7	25
üç katlı ev	5	17,9
4 ve daha fazla	6	21,4
site içi	10	35,7
Toplam	28	100,0

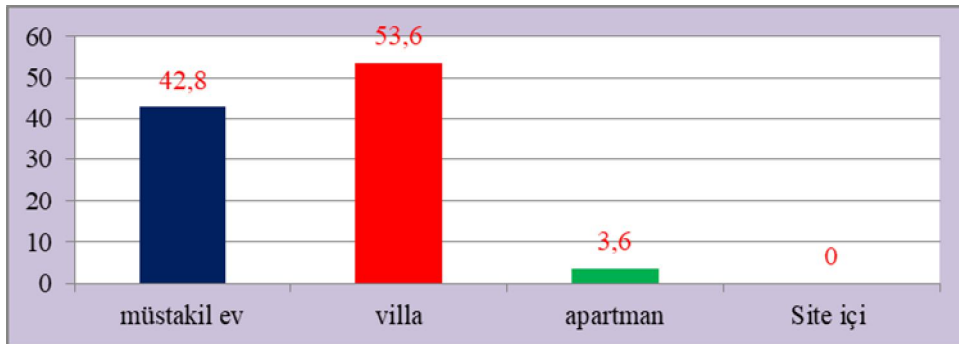
Tablo 3.51. “Oturduğunuz evin türü nedir?” (BTF 44) sorusuna verilen yanıtların sayı ve yüzde dağılımı

Çizelge 3.52. “Hayalinizdeki oturmak istediğiniz ev nasıldır?” (BTF 45) sorusuna verilen yanıtların sayı ve yüzde dağılımı

	Sayı	Yüzde Oranı
müstakil ev	12	42,8
villa	15	53,6
apartman	1	3,6
Site içi	0	0
Toplam	28	100,0

Tablo 3.52. “Hayalinizdeki oturmak istediğiniz ev nasıldır?” (BTF 45) sorusuna verilen yanıtların sayı ve yüzde dağılımı

3.1.2. Fotoğraf Tekniği İle Çevresel Algı Değerlendirme Uygulaması

Bu uygulamada, farklı bölgelerden gelen katılımcıların, çevresindeki mimari yapılara gösterdiği farkındalık düzeyi ölçülmektedir. Bu uygulamada, onaltı mimari yapıların isimleri, konumları ve ne yapıları olduğu katılımcılara sorulmuştur. Bu mimari yapılar Konya, Türkiye ve Dünya'dan seçilmiştir. Ayrıca dört meydanın isimleri ve konumları sorulmuştur. Bu meydanların ikisi Konya'dan diğer ikisinde Dünya'dan sorulmuştur. Bu uygulama mimari eğitimin başında olan öğrencilerin sahip olduğu kültürü hakkında bilgi vermektedir. Çünkü öğrenciler bu mimari yapıları yazılı ve görsel kitle iletişim araçlarında görmekte veya bu mimari yapılardan bazılarıyla yaşadığı yerde sürekli olarak karşılaşmaktadır.

Fotoğraf tekniği ile çevresel algı değerlendirme uygulamasında katılımcı tarafından mimari yapıların hiçbir özelliği bilinmediyse 0, yapının ismi veya konumu bilindiyse 1, yapının hem ismi hem konumu bilindiyse 2 puanla değerlendirilmiştir (Ayyıldız Potur, 2007, s. 128).

Fotoğraf tekniği ile çevresel algı değerlendirme uygulamasında katılımcıların % 92,8'i "Konya-Karatay Medresesini", (Çizelge 3.53) % 89,3'ü "Konya-Selçuk Üniversitesi Mimarlık Fakültesini"(Çizelge 3.54) ve % 85,7'si "Fransa-Eyfel Kulesini" (Çizelge 3.55) gerek ismi gerek konumu ile birlikte doğru olarak cevaplandırmışlardır. "Konya-Sultan Selim Camiini" katılımcıların % 3,6'sı (Çizelge 3.71), "İstanbul Süleymaniye Camiini" % 7,2'si (Çizelge 3.68) ismi ve konumu ile birlikte doğru olarak cevaplayabilmişlerdir. "Konya-Karatay Medresesi" katılımcılar tarafından en yüksek oranda bilinmesine rağmen "Konya-Sultan Selim Camiinin" bilinme oranının düşük kaldığı görülmüştür. Birey tanıma formu uygulamasında katılımcıların Konya'da daha önce bulduklarını ifade edenlerin yüksek bir orana sahip olmasına rağmen fotoğraf tekniği ile çevresel algı değerlendirme uygulamasında Konya'daki mimari yapılarının bilinme oranı düşük olduğu görülmüştür ("Üniversiteyi kazanmadan önce, Konya/Merkezde buldunuz mu?" sorusuna katılımcıların % 50'si "daha sık" bulduklarını ifade etmişlerdir.). Bu bulgu katılımcıların çevrelerindeki mimari yapıların farkına varmadıklarını göstermektedir. "Fransa-Eyfel Kulesini"(Çizelge 3.55) katılımcılar tarafından yüksek oranda bilinmesine rağmen "Dubai-Burj al arab"(Çizelge 3.67) bilinme oranı düşük kaldığı görülmektedir. "Fransa-Eyfel Kulesini" katılımcı tarafından bilinmesinde televizyon ve internet gibi kitle iletişim araçlarının etkisi olmaktadır. Ancak bu katılımcılar "İstanbul-

Ayasofya”(Çizelge 3.61), “Edirne-Selimiye Cami”(Çizelge 3.66) ve “İstanbul-Süleymaniye Cami”(Çizelge 3.68) gibi tarihi camilerin bilinme oranının düşük kaldığı görülmüştür. Katılımcıların bu tarihi camileri yazılı ve görsel kitle iletişim araçlarında görmelerine rağmen tanımamış olması dikkat çekicidir.

Fotoğraf tekniği ile çevresel algı değerlendirme uygulamasında, Konya’dan iki, yurt dışından iki meydan adı sorulmuştur. Bu uygulamada katılımcıların % 57,1’i “Konya -Zafer Meydanı” (Çizelge 3.57), % 50’si “Konya-Anıt Meydanı”(Çizelge 3.58), % 7,1’i “Amerika-Times Meydanı” (Çizelge 3.69) ve % 3,6’sı “İtalya-Aziz Peter Meydanı”(Çizelge 3.70) gerek konumu gerek ismini bilmişlerdir. Bu bulguya göre katılımcılar Konya’daki meydanları, yurt dışı meydanlarına göre daha çok bildiğini göstermektedir.

Çizelge 3.53. Fotoğraf tekniği ile çevresel algı değerlendirme uygulamasında “14. Konya-Karatay Medresesi” yapısının 0, 1, 2 puanlarıyla değerlendirilmesi ve yüzde oranları

puan	Sayı	Yüzde Oranı
0	1	3,6
1	1	3,6
2	26	92,8
Toplam	28	100,0

Çizelge 3.54. Fotoğraf tekniği ile çevresel algı değerlendirme uygulamasında “09. Konya-Selçuk Üniversitesi Mimarlık Fakültesi” yapısının 0, 1, 2 puanlarıyla değerlendirilmesi ve yüzde oranları

puan	Sayı	Yüzde Oranı
0	2	7,1
1	1	3,6
2	25	89,3
Toplam	28	100,0

Çizelge 3.55. Fotoğraf tekniği ile çevresel algı değerlendirme uygulamasında “05. Fransa-Eyfel Kulesi” yapısının 0, 1, 2 puanlarıyla değerlendirilmesi ve yüzde oranları

puan	Sayı	Yüzde Oranı
0	0	0
1	4	14,3
2	24	85,7
Toplam	28	100,0

Çizelge 3.56. Fotoğraf tekniği ile çevresel algı değerlendirme uygulamasında “11. Konya-İnce Minare Medresesi” yapısının 0, 1, 2 puanlarıyla değerlendirilmesi ve yüzde oranları

puan	Sayı	Yüzde Oranı
0	6	21,4
1	4	14,3
2	18	64,3
Toplam	28	100,0

Çizelge 3.57. Fotoğraf tekniği ile çevresel algı değerlendirme uygulamasında “17. Konya-Zafer Meydanı” yapısının 0, 1, 2 puanlarıyla değerlendirilmesi ve yüzde oranları

puan	Sayı	Yüzde Oranı
0	12	42,9
1	0	0
2	16	57,1
Toplam	28	100,0

Çizelge 3.58. Fotoğraf tekniği ile çevresel algı değerlendirme uygulamasında “20. Konya-Anıt Meydanı” yapısının 0, 1, 2 puanlarıyla değerlendirilmesi ve yüzde oranları

puan	Sayı	Yüzde Oranı
0	14	50
1	0	0
2	14	50
Toplam	28	100,0

Çizelge 3.59. Fotoğraf tekniği ile çevresel algı değerlendirme uygulamasında “02. Avustralya-Sidney Opera Binası” yapısının 0, 1, 2 puanlarıyla değerlendirilmesi ve yüzde oranları

puan	Sayı	Yüzde Oranı
0	11	39,3
1	4	14,3
2	13	46,4
Toplam	28	100,0

Çizelge 3.60. Fotoğraf tekniği ile çevresel algı değerlendirme uygulamasında “16. Konya-İplikçi Cami” yapısının 0, 1, 2 puanlarıyla değerlendirilmesi ve yüzde oranları

puan	Sayı	Yüzde Oranı
0	15	53,6
1	1	3,6
2	12	42,8
Toplam	28	100,0

Çizelge 3.61. Fotoğraf tekniği ile çevresel algı değerlendirme uygulamasında “10. İstanbul-Ayasofya” yapısının 0, 1, 2 puanlarıyla değerlendirilmesi ve yüzde oranları

puan	Sayı	Yüzde Oranı
0	14	50
1	6	21,4
2	8	28,6
Toplam	28	100,0

Çizelge 3.62. Fotoğraf tekniği ile çevresel algı değerlendirme uygulamasında “07. Konya-Alaaddin Cami” yapısının 0, 1, 2 puanlarıyla değerlendirilmesi ve yüzde oranları

puan	Sayı	Yüzde Oranı
0	16	57,1
1	4	14,3
2	8	28,6
Toplam	28	100,0

Çizelge 3.63. Fotoğraf tekniği ile çevresel algı değerlendirme uygulamasında “06. Amerika-Beyaz Saray” yapısının 0, 1, 2 puanlarıyla değerlendirilmesi ve yüzde oranları

puan	Sayı	Yüzde Oranı
0	20	71,4
1	1	3,6
2	7	25
Toplam	28	100,0

Çizelge 3.64. Fotoğraf tekniği ile çevresel algı değerlendirme uygulamasında “12. İtalya-Kolezyum” yapısının 0, 1, 2 puanlarıyla değerlendirilmesi ve yüzde oranları

puan	Sayı	Yüzde Oranı
0	15	53,6
1	7	25
2	6	21,4
Toplam	28	100,0

Çizelge 3.65. Fotoğraf tekniği ile çevresel algı değerlendirme uygulamasında “15. Amerika-Guggenheim Müzesi” yapısının 0, 1, 2 puanlarıyla değerlendirilmesi ve yüzde oranları

puan	Sayı	Yüzde Oranı
0	21	75
1	1	3,6
2	6	21,4
Toplam	28	100,0

Çizelge 3.66. Fotoğraf tekniği ile çevresel algı değerlendirme uygulamasında “08. Edirne-Selimiye Cami” yapısının 0, 1, 2 puanlarıyla değerlendirilmesi ve yüzde oranları

puan	Sayı	Yüzde Oranı
0	22	78,6
1	0	0
2	6	21,4
Toplam	28	100,0

Çizelge 3.67. Fotoğraf tekniği ile çevresel algı değerlendirme uygulamasında “04. Dubai-Burj al arab” yapısının 0, 1, 2 puanlarıyla değerlendirilmesi ve yüzde oranları

puan	Sayı	Yüzde Oranı
0	17	60,7
1	6	21,4
2	5	17,9
Toplam	28	100,0

Çizelge 3.68. Fotoğraf tekniği ile çevresel algı değerlendirme uygulamasında “13. İstanbul-Süleymaniye Cami” yapısının 0, 1, 2 puanlarıyla değerlendirilmesi ve yüzde oranları

puan	Sayı	Yüzde Oranı
0	13	46,4
1	13	46,4
2	2	7,2
Toplam	28	100,0

Çizelge 3.69. Fotoğraf tekniği ile çevresel algı değerlendirme uygulamasında ‘19. Amerika-Times Meydanı’ yapısının 0, 1, 2 puanlarıyla değerlendirilmesi ve yüzde oranları

puan	Sayı	Yüzde Oranı
0	18	64,3
1	8	28,6
2	2	7,1
Toplam	28	100,0

Çizelge 3.70. Fotoğraf tekniği ile çevresel algı değerlendirme uygulamasında ‘18. İtalya-Aziz Peter Meydanı’ yapısının 0, 1, 2 puanlarıyla değerlendirilmesi ve yüzde oranları

puan	Sayı	Yüzde Oranı
0	24	85,7
1	3	10,7
2	1	3,6
Toplam	28	100,0

Çizelge 3.71. Fotoğraf tekniği ile çevresel algı değerlendirme uygulamasında ‘03. Konya-Sultan Selim Cami’ yapısının 0, 1, 2 puanlarıyla değerlendirilmesi ve yüzde oranları

puan	Sayı	Yüzde Oranı
0	27	96,4
1	0	0
2	1	3,6
Toplam	28	100,0

3.1.3. Mesleki Yatkınlık Testi

Mesleki yatkınlık testinde, mimarlık eğitiminin başında olan öğrencilerin meslekle ilgili yayınları ne kadar okuduklarını ve incelediklerini belirlemeyi hedeflenmiştir. Bu testte katılımcılara, mimarlıkla ilgili verilen 10 kitaptan okuduklarını, verilen 10 film isimlerinden izlediklerini işaretlemeleri istenmiş ve mimariyle ilgili 10 kavram sorulmuştur.

Katılımcıların verdikleri yanıtlar incelendiğinde mimarlıkla ilgili verilen 10 kitaptan 4 ve daha fazla kitap okuyanlar % 7,2, 1-3 arası okuyanlar % 60,7, hiç okumayanlar % 32,2’sini oluşturduğu belirlenmiştir (Çizelge 3.72). Katılımcılara verilen 10 film isimlerinden 4 ve daha fazla film izleyenler % 42,9, 1-3 arası film izleyenler % 35,7, hiç film izlemeyenlerin ise % 21,4 olduğu tespit edilmiştir (Çizelge 3.73). Katılımcılara mimariyle ilgili 10 kavram sorulmuş % 3,6’sı 9 kavramı, % 7,1’i 8 kavramı, % 10,7’si 7 kavramı, %14,3’ü 4-6 arası kavramı, % 25’i 1-3 arası kavramı doğru olarak cevaplamışlar ve % 39,3’ü ise hiçbir kavrama cevap verememişlerdir

(Çizelge 3.74). Bu bulguya göre katılımcıların mimarlıkla ilgili yayınları takip etmedikleri sonucuna varılmıştır.

Çizelge 3.72. Mesleki yetkinlik araştırmasında mimarlıkla ilgili kitapların okuyanların yüzde oranı

	Sayı	Yüzde Oranı
hiç okumayanlar	9	32,2
1-3 arası okuyanlar	17	60,7
4 ve 4'den fazla okuyanlar	2	7,1
Toplam	28	100,0

Çizelge 3.73. Mesleki yetkinlik araştırmasında verilen filmlerin izlenme yüzde oranı

	Sayı	Yüzde Oranı
hiç film izlemeyenler	6	21,4
1-3 arası film izleyenler	10	35,7
4 ve 4'den fazla film izleyenler	12	42,9
Toplam	28	100,0

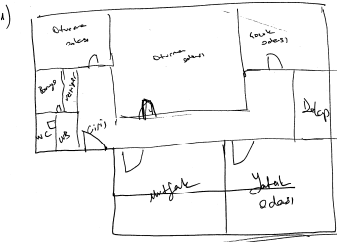
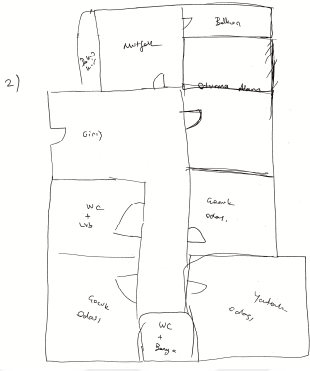
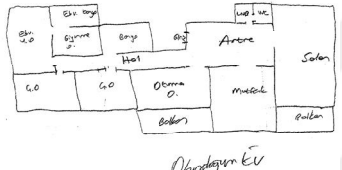
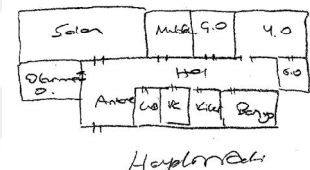
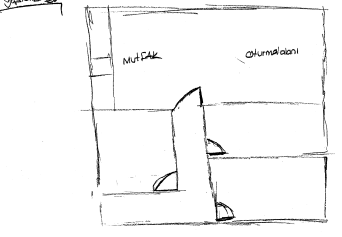

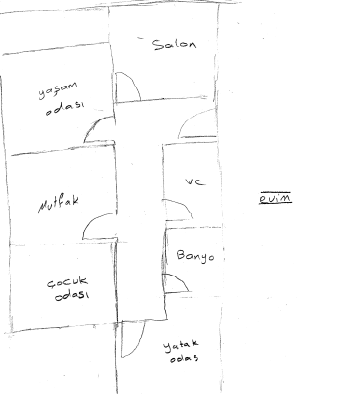
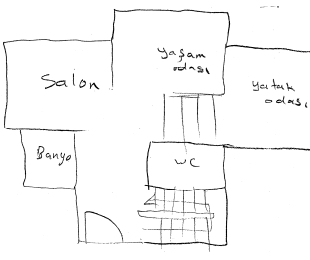
Çizelge 3.74. Mesleki yetkinlik araştırmasında mimariyle ilgili kavramların bilenlerin yüzde oranı

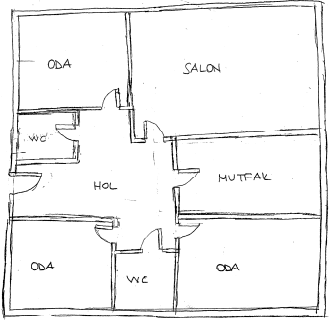
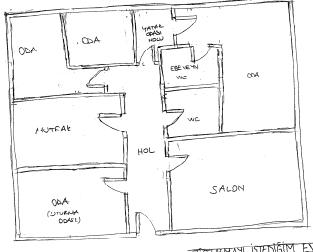
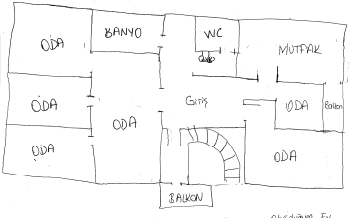

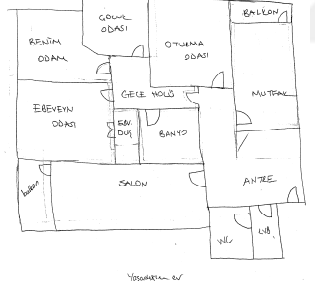
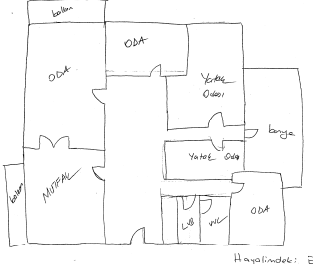
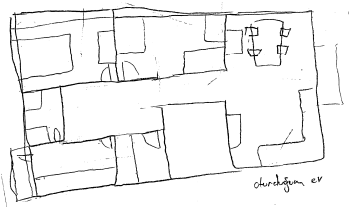
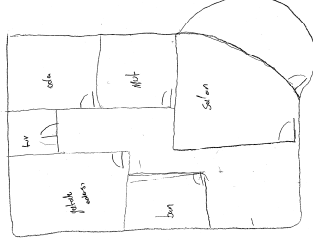
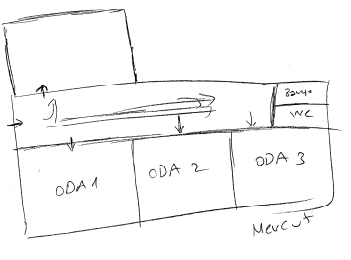
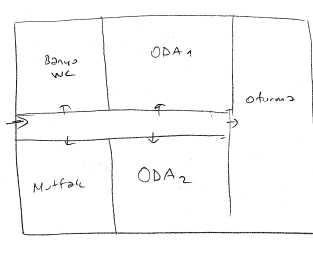
	Sayı	Yüzde Oranı
hiç bilemeyenler	11	39,3
1-3 arası bilenler	7	25
4-6 arası bilenler	4	14,3
7 bilenler	3	10,7
8 bilenler	2	7,1
9 bilenler	1	3,6
Toplam	28	100,0

3.1.4. Eskiz Çizimi Uygulaması

Tez çalışmasında, katılımcılara, şu anda ailelerinin oturduğu ev ile hayalindeki evi tasarımlarını istenmiştir. Bu uygulamadaki amaç, öğrencilerin sahip olduğu kültürün, mimari tasarıma yansımalarını incelemektir. Bu bölümde 28 katılımcının yapmış oldukları eskiz çizimleri değerlendirilmiştir.

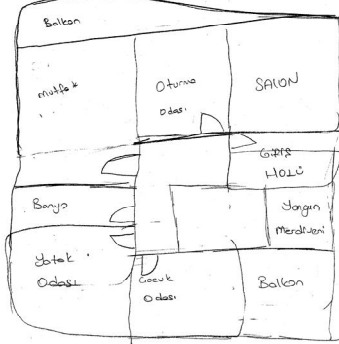
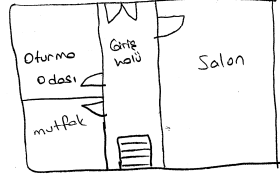
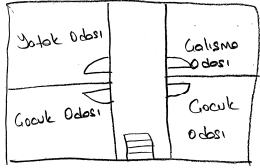

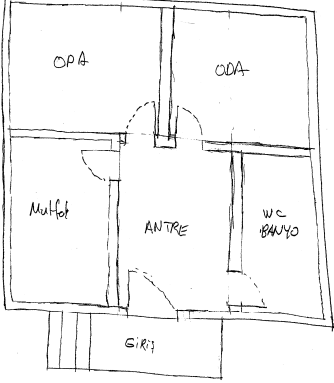
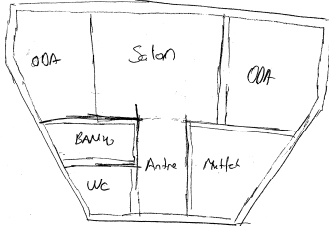
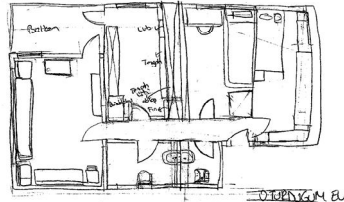
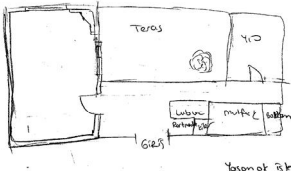
Çizelge 3.75. Katılımcıların yapmış oldukları şu anda ailesiyle oturduğu evin eskiz çizimleri ile içinde yaşayacakları kendileri ve tüm yaşam biçimlerini yansıtacaklarını düşündüklerini bir evin eskiz çizimleri

Katılımcı No	Şu Anda Ailesiyle Oturduğu evin eskiz çizimi	Açıklama	içinde yaşayacakları kendileri ve tüm yaşam biçimlerini yansıtacaklarını düşündüklerini bir evin eskiz çizimi	Açıklama
1		Banyo günlük kullanım alanındadır. Günlük kullanım alanından kişisel alanlarına uzun koridor dan geçilmektedir.		Banyo günlük kullanım alanlarından ayrılmıştır. Girişin yakınında wc, mutfak, oturma odası günlük kullanım alanları vardır.
2	Önderoğlu Ev	Kişisel alanların, günlük kullanım alanlarından uzun koridordan geçilerek ayrıldığı görülmektedir.	Hayalindeki Ev	Katılımcı şu anda oturduğu eve benzer bir tasarım ve günlük kullanım alanından kişisel alanlarına uzun koridor dan geçilmektedir.
3		Kişisel alanların, günlük kullanım alanlarından ayrıldığı görülmektedir.		Katılımcı kişisel mekanları 1.katta, günlük kullanım alanlarını 2.katta tasarlamıştır.
4	Evim	Kişisel alanların, günlük kullanım alanlarından ayrıldığı görülmektedir.		Kişisel alanlarla, günlük kullanım alanlarını ayırmamıştır.

Katılımcı No	Şu Anda Ailesiyle Oturduğu evin eskiz çizimi	Açıklama	içinde yaşayacakları kendileri ve tüm yaşam biçimlerini yansıtacağı düşünüklerini bir evin eskiz çizimi	Açıklama
5	OTURDUĞUMUZ EV	Girişin yakınında wc, mutfak, oturma odası günlük kullanım alanları vardır.	YAKINLAŞTIĞIMIZ EV	Girişin önündeki antre ve holün birbirinden ayrılmadığı görülmektedir. Ayrıca wc girişe uzak kalmaktadır.
6	Olduğum Ev	Kişisel alanlar ile günlük kullanım alanların birbirinden ayrılmadığı görülmektedir.	Hayalindeki Ev II Kat Planı	Kişisel alanların, günlük kullanım alanlarından ayrılmadığı görülmektedir. Yaşama alanı ile mutfak beraber tasarlanmıştır.
7	Yaşadığım ev	Kişisel alanlar, günlük kullanım alanlarından ayrılmadığı görülmektedir.	Hayalindeki Ev	Girişin önündeki antre ve holün birbirinden ayrılmadığı görülmektedir.
8	Olduğum ev	Kişisel alanlar ile günlük kullanım alanların birbirinden ayrılmadığı görülmektedir.		Katılımcı şu anda oturduğu eve benzer bir tasarım yapmıştır.
9	Mevcut	Günlük kullanım alanından kişisel alanlarına uzun koridor dan geçilmektedir..		Kişisel alanlar ile günlük kullanım alanların birbirinden ayrılmadığı görülmektedir.

Katılımcı No	Şu Anda Ailesiyle Oturduğu evin eskiz çizimi	Açıklama	içinde yaşayacakları kendileri ve tüm yaşam biçimlerini yansıtacağı düşünüklerini bir evin eskiz çizimi	Açıklama
10	Oturduğuna Ev	Kişisel alanlar ile günlük kullanım alanların birbirinden ayrıldığı görülmektedir.		Kişisel alanlar ile günlük kullanım alanların birbirinden ayrılmadığı görülmektedir. Ayrıca girişin önündeki antre ve holün birbirinden ayrılmadığı görülmektedir.
11	1) Oturduğuna Ev Planı	Günlük kullanım alanından kişisel alanlarına uzun koridor dan geçilmektedir.		Kişisel alanlar ile günlük kullanım alanların birbirinden ayrıldığı görülmektedir.
12	Mevcut	Kişisel alanlar ile günlük kullanım alanların birbirinden ayrılmadığı görülmektedir.	Hayalindeki Ev	Katılımcı şu anda oturduğu eve benzer bir tasarım olan kişisel alanlar ile günlük kullanım alanlarını birbirinde ayırmamıştır.
13	Yaşadığı Ev	Kişisel alanlar ile günlük kullanım alanların birbirinden ayrılmadığı görülmektedir.	Hayalindeki Ev	Katılımcı şu anda oturduğu eve benzer bir tasarım olan kişisel alanlar ile günlük kullanım alanların birbirinden ayrılmadığı görülmektedir.

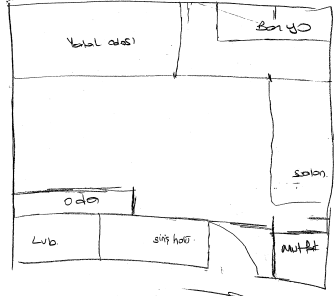
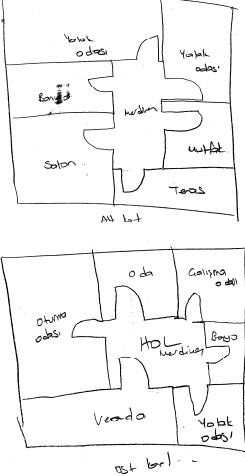

Katılımcı No	Şu Anda Ailesiyle Oturduğu evin eskiz çizimi	Açıklama	içinde yaşayacakları kendileri ve tüm yaşam biçimlerini yansıtacağı düşünüklerini bir evin eskiz çizimi	Açıklama
19		Girişin önündeki antre ve holün birbirinden ayrıldığı görülmektedir. Ayrıca kişisel alanlar ile günlük kullanım alanların birbirinden ayrıldığı görülmektedir.	2. Kat Planı 1. Kat Planı Uzun Höl, 2. Kat, Balkon, 1. Kat	Katılımcı iki katlı ev tasarımı yapmış ve şu anda oturduğu ev gibi oturma odası, mutfak ve salon gibi günlük kullanım alanlarını girişin yakınında tasarlamıştır.
20	Oturduğum Ev	Girişin önündeki antre ve holün birbirinden ayrılmadığı görülmektedir.		Kişisel alanlar ile günlük kullanım alanların birbirinden ayrılmadığı görülmektedir. Ayrıca katılımcı şu anda oturduğu eve benzer olarak bir tasarım yapmıştır.
21	Oturduğum Ev	Kişisel alanlar ile günlük kullanım alanların birbirinden ayrılmadığı görülmektedir. Ayrıca girişin önündeki antre ve holün birbirinden ayrılmadığı görülmektedir.	Yasamayı istediğim Ev	Katılımcı şu anda oturduğu evden farklı olarak girişin önündeki antre ve holün birbirinden ayırmış ayrıca kişisel alan olan yatak odasını günlük kullanım alanından ayırmıştır.

Katılımcı No	Şu Anda Ailesiyle Oturduğu evin eskiz çizimi	Açıklama	içinde yaşayacakları kendileri ve tüm yaşam biçimlerini yansıtacağı düşünüklerini bir evin eskiz çizimi	Açıklama
25		Günlük kullanım alanından kişisel alanlar uzun koridor dan geçilmektedir. Ayrıca kişisel alanlar ile günlük kullanım alanlarını birbirinden ayırdığı görülmektedir.		Katılımcı iki katlı ev tasarımı yapmış ve kişisel alanını günlük kullanım alanlarından ayırmıştır.
26		Girişin önündeki antre ve holün birbirinden ayırdığı ve kişisel alan günlük kullanım alandan ayırdığı görülmektedir.		Katılımcı iki katlı ev tasarımı yapmış ve kişisel alanını günlük kullanım alanlarından ayırmıştır.
27		Günlük kullanım alanından kişisel alanlarına uzun koridor dan geçilmektedir.		Katılımcı şu anda oturduğu eve benzer tasarım yapmıştır.

Katılımcı No	Şu Anda Ailesiyle Oturduğu evin eskiz çizimi	Açıklama	içinde yaşayacakları kendileri ve tüm yaşam biçimlerini yansıtacağı düşünüklerini bir evin eskiz çizimi	Açıklama
28		Girişin önündeki antre ve holün birbirinden ayrılmadığı görülmektedir.		Katılımcı iki katlı ev tasarımı yapmış ve kişisel alanını günlük kullanım alanlarından ayırmıştır.

Çizelge 3.75'te görüldüğü üzere biçimsel açıdan öğrencinin şu anda yaşadığı ev ile hayalindeki ev benzerlik göstermektedir. Bu benzerliğe öğrencinin ailesiyle yaşadığı evin, yaşam biçiminin ve alışkanlıklarının hayalinde tasarladığı ürüne etkisi olmuştur.

3.2. Bölüm Sonuçları

Mimarlık bölümünün başında olan birinci sınıf öğrencilerine anket çalışması uygulanmıştır. Bu anket çalışmaları; birey tanıma formu, fotoğraf tekniği ile çevresel algı değerlendirme uygulaması, mesleki yatkınlık testi ve eskiz çizimi uygulamasıdır.

Birey tanıma formunda, mimarlık bölümü birinci sınıf öğrencilerinin verdikleri yanıtlarda, mimarlık alanını bilinçli olarak tercih ettikleri ve bu alanın kendi yeteneklerine uygun olduğu sonucuna varılmıştır. Katılımcıların, üniversite sınav puanı açıklandıktan sonra yapmış olduğu tercih listelerinde, mimarlık bölümüne üst sıralarda yer vermişlerdir. Bu sonuç, mimarlık eğitiminin başında olan öğrencilerin, mimarlık bölümünü tercih ederken, bilinç düzeyinin yüksek olduğunu ve çevrenin etkisi olmadığını göstermektedir. Ayrıca bu çalışmada, mimarlık bölümünün başında olan birinci sınıf öğrencileri, mimarlık alanını tasarım ve çizim yapmak olarak tanımlamışlardır. Bunun nedeni, mimarlık eğitiminde yapılan tasarımın uygulama ve yapım aşamasının yer almamasından kaynaklanmaktadır. Fakat mimarlık bölümünü bitiren bir mimar, yaptığı tasarımın yanında tasarımın uygulanmasından ve yapımından da sorumlu olabilir. Çünkü yapılan tasarımın uygulanabilirliği olduğunda değerli

olmaktadır. Bu çalışmada, katılımcıların genelinin çekirdek aile kültürüne sahip olduğu ve müstakil ev veya villada yaşamak istediği görülmüştür. Bu yanıtlar, mimarlık bölümünün başında olan birinci sınıf öğrencilerinin sahip olduğu kültürü hakkında bilgi vermektedir.

Fotoğraf tekniği ile çevresel algı değerlendirme uygulamasında yapılan anket çalışmasında, katılımcıların çoğunun Konya'da daha önce bulunmalarına rağmen bu mimari yapıların bilinme oranının düşük kaldığı görülmüştür. Ayrıca bu çalışmada, fotoğrafları verilen tarihi camileri hem yazılı hem de görsel kitle iletişim araçlarında görmelerine rağmen katılımcılar tarafından bilinemediği gözlemlenmiştir. Bu çalışmada, mimarlık bölümü birinci sınıf öğrencilerinin, çevresel farkındalığının yetersiz olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca bireylerin çevrelerinde bulunan mimari yapıları gözleme, değerlendirme ve inceleme yapmadıkları, farklı coğrafi bölgelerde olan mimari eserlerin farkına varmadıkları anlaşılmıştır.

Mesleki yatkınlık testinde yapılan anket çalışmasında, katılımcıların mimarlıkla ilgili kitap, film ve mimari kavramları bilme oranının düşük kaldığı gözlemlenmiştir. Bu çalışmada, mimarlık bölümü birinci sınıf öğrencilerinin mimarlıkla ilgili yayınları takip etmedikleri görülmüştür.

Son olarak katılımcılara eskiz çizimi uygulaması yapılmıştır. Bu çalışmada, mimarlık bölümü birinci sınıf öğrencilerinin, şu anda oturduğu evin eskiz çizimi ile ilerde yaşamak istediği evin eskiz çiziminin birbirine benzediği anlaşılmıştır. Bunun nedeninin, öğrencinin ailesiyle oturduğu evdeki yaşam tarzı ve alışkanlıklarının etkisi olduğu, ilerde yaşamak istediği evin tasarımını etkilediği sonucuna varılmıştır.

4. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Mimarideki kültürel farklılıklar mimari yapıları şekillendirmiştir. Ayrıca yapıların şekillendirilmesinde inanç, gelenek, görenek, yüzey şekilleri ve iklim gibi faktörlerde etkili olmuştur. İnsanların yaşam şartlarındaki değişiklikler farklı mekanların yapılmasını gerektirmiştir. İnsanlar yaşadığı evlerin bulunduğu alanlarda alışveriş merkezlerine, spor alanlarına, çocuk oyun alanlarına ihtiyaç duymuşlardır. Bu nedenle tasarlanan projeler insanların ihtiyaçlarına göre yapılmıştır.

Mimari tasarım sürecinde farklı kültürlere sahip öğrencilerin tasarıma etkisi incelenmiştir. Bu doğrultuda, çalışmanın ikinci bölümünde temel kavramları ve kavramsal çerçevesi açıklanmış, üçüncü bölümünde ise, alan çalışması yapılmıştır. Alan çalışmasında, Selçuk üniversitesi mimarlık bölümü birinci sınıf öğrencileri üzerine anket yapılmıştır. Yapılan anket çalışması neticesinde aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir;

- Öğrencilerin, mimarlık bölümünü seçerken, bilinç düzeyinin yüksek olduğu görülmüştür. Katılımcıların, mimarlık bölümünü yeteneklerine uygun olarak bilinçli tercih etmeleri bu meslekte başarılı olmaları için en önemli etkidir.
- Öğrencilerin şu anda yaşadığı ev ile hayalindeki ev benzerlik göstermektedir. Bu benzerliğe öğrencinin ailesiyle yaşadığı evin, yaşam biçiminin ve alışkanlıklarının hayalinde tasarladığı ürüne etkisi olmuştur.
- Katılımcıların, çevrelerinde bulunan mimari yapıları gözlemlene, değerlendirme ve inceleme yapmadıkları, farklı coğrafi bölgelerde olan mimari eserlerin farkına varmadıkları görülmüştür.
- Katılımcıların, mimarlıkla ilgili kitap, film ve mimari kavramları bilme oranlarının düşük kaldığı gözlemlenmiştir. Katılımcıların mimarlıkla ilgili yayınları takip etmedikleri görülmüştür.

Bu çalışma sonucunda elde edilen veriler değerlendirilerek şu öneriler belirlenmiştir;

- Katılımcılar, mimarlık alanını tanımlarken tasarım yapmak ve çizmek olarak ifade etmişlerdir. Bu verilen cevapta mimarlık eğitiminin giderek uygulama ve yapım aşamasının yerini daha çok tasarım yapma ve çizime yer verilmesi etkili olmaktadır. Fakat Avrupa ve gelişmiş diğer ülkelerde mimarlık eğitiminde, yapılan tasarımların, uygulama ve yapım aşamalarında olmaktadır. Bu doğrultuda, öğrenciler tasarladıkları yapının uygulama aşamalarını ve bu

uygulamada karşılaşılan zorlukları görmektedir. Çünkü yapılan tasarımın uygulama aşamasına geçildiğinde malzeme, nakliyat veya tasarım ile uygulamanın uyumsuz olması gibi nedenlerle karşılaşılmaktadır. Bu nedenle mimarlık eğitimi sadece tasarım yapmak ve çizmekten ibaret olmamalı, uygulama ve yapım aşamalarında olmalıdır.

- Mesleki yatkınlık araştırmasında, katılımcıların, mimarlık ile ilgili kavramları bilemedikleri, mesleki kaynakları takip etmedikleri görülmüştür. Bu nedenle mimarlık eğitiminin başındaki öğrencilere, mimarlık eğitiminde verilen derslerde, mimariyle ilgili kavramlar ve kaynaklar hakkında bilgi verilmelidir. Bu kavramlar, öğrencilere, mimarlık eğitiminde verilen derslerin yanında konferanslar, söyleyişi ve sempozyumlar gibi toplantılar düzenlenerek anlatılmalıdır. Bu nedenle, öğrencilerin, mimarlıkla ilgili yayınları takip etmeleri sağlanabilir.
- Mimarlık eğitiminde, öğrenciler, yaptıkları tasarımlarda kendi kişilik ve karakterlerine özgü tasarımlar yapmaları için yönlendirilmelidir. Bu eğitimde, stüdyo yürütücüsü öğrenciye sadece yol gösterici olmalıdır.

Sonuç olarak, kişinin tasarım bilgisi, kültürü, yapacağı mimari tasarıma yansımaktadır. Problem çözme sürecinde daha önce edindikleri bilgilerin ışığında yeni bilgiler toplayıp mimari tasarıma çözümler üretebilmektedir.

KAYNAKLAR

- Altman I., Rapoport A., Wohlwill J.F., 1980, Environment and culture, Plenum Press, New York.
- Anderson, J.R., 1980, Cognitive Psychology and its Implications, W.H. Freeman, San Francisco.
- Antonides, A. C., 1990, “ Poetics of Architecture: Theory of Design_”, Van Nostrand Reinhold, New York.
- Arslantaş, H.A., 2008, Doğu anadolu bölgesi araştırmaları, 105-112.
- Aslan E., 2001, “Torrance Yaratıcı Düşünce Testinin Türkçe Versiyonu”, Atatürk Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Dergisi, 14:19-40.
- Augustinos, M., & Walker, I. 1995, Chapter 3: Social schemas. In Social cognition: An integrated introduction (pp. 33-56), California: Sage Publications.
- Aydınlı, S., 1999, Temel Tasarım Dersinin Kuramsal Altyapısı Gestalt Algı Kuramı, Yapı Dergisi, 216, 60-65.
- Ayıran, N., 1995, Mimari tasarım stüdyoları üzerine bazı notlar, Yapı 160, pp.54-60.
- Ayıran N., 2001, “Mimarlık Eğitiminin Öz Gereklilikleri”, Mimarlık ve Eğitim Kurultayı: Nasıl Bir Gelecek - Nasıl Bir Mimarlık, TMMOB Mimarlar Odası, 3-5 Aralık 2001, İstanbul.
- Bayazıt, N., Yönder, A., Bakır, A., 1976, Three Levels of Privacy in the Appropriation of Dwelling Spaces in Turkish Homes; Third International Architectural Psychology Conference, Technical University of İstanbul, Taşkışla.
- Beheshti, R., 2000, “Domain of Design Research”, Design Research in the Netherlands 2000, eds: Achten H., de Vries B., Hennessey J., Bouwstenen 63, Technische Universiteit Faculteit Bouwkunde, Eindhoven, 1-7.
- Bridges, A. H., 1995, Any Progress in Systematic Design? Design and Systems: General Applications of Methodology, pp. 155-168, Eds. Collen, A. and Gasparski, W. W., Transaction Publishers, New Brunswick, USA.
- Ciravoğlu, A., 2001, Mimari Tasarım Eğitiminde Workshop-Stüdyo Paralelliği Üzerine, Yüksek Lisans Tezi, *İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü*, İstanbul.
- Cooper, R. and Press, M., 1995, The Design Agenda: A Guide to Successful Design Management, John Wiley & Sons, Ltd., Baffins Lane, Chichester, UK.
- Cross, N., 2007, Editorial: Forty years of design research. Design Studies, 28.

- Çevik, A., 1999, Batı ve Doğu kültüründe insan-mekan-doğa ilişkileri, Mimarlar Odası İzmir Şubesi Yayınları, İzmir.
- D'andrade Roy G., 1992, "Schemas and Motivation", (Ed. R.G. D'Andrade ve C. Strauss), *Human Motives and Cultural Models*, Cambridge University Press, Cambridge, 23-44.
- Denel. B., 1981, “ Temel Tasarım ve Yaratıcılık”, ODTÜ Mimarlık Fakültesi Basım İşliğı, Ankara.
- Dikmen, Ç. B., 2011, Mimarlık Eğitiminde Stüdyo Çalışmalarının Önemi: Temel Eğitim Stüdyoları, *e-Journal of New World Sciences Academy Engineering Sciences*, Volume:6, Number:4, 1509-1520.
- Düzgün, E., 2004, Mimari Tasarım Eğitiminde “ Başarı Yönelimi”nin Ölçülmesi, Doktora Tezi, *Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü*, İstanbul.
- Edis E. ve Özkan E., 2007, Mimari yapısal öğelerin tasarımında ‘teknoloji-tasarım’ etkileşimi, *İtü Dergisi*, Cilt:6, Sayı:1, Sayfa: 31-42.
- Eceoğlu, A., 2012, Teknolojik Gelişmelerin Mimarlık Mesleğine Yansımaları ve Simülasyon Programları’nın Mekan Tasarımına Etkisi, *The Turkish Online Journal of Design, Art and Communication*, cilt:2, sayı:2, sayfa: 89-93.
- Esin, N. ve Thijssen, A.P., 1991, “ Stüdyo Çalışması Üzerine Çözümler, “ SAR” Metodolojisi ile Esnek Konut Tasarımı”, *Yapı Dergisi*, Sayı:110, Sayfa:46-52, Yapı Endüstri Merkezi Yayınları, İstanbul.
- Goldschmidt, G., 1992, “ Serial Sketching: Visual Problem Solving in Design”, *Cybernetics and Systems: An International Journal*, (23): 191-219.
- Gür, Ş. Ö., 1996, *Mekan Örgütlenmesi*, Gür Yayıncılık, Trabzon.
- Hewett, T. T., 2005, Cognitive factors in design: overview and some implications for design. In *Proceedings of the 5th Creativity and Cognition Conference*. New York: ACM Press.
- İnceoğlu, N., 1995, “ Eskizlerle Görsel Analiz ve Düşünme”, *Düşünme ve Anlatım Aracı Olarak Eskizler*, Helikon Yayınları, İstanbul, 8, 23, 59.
- Jonas, W. A., 2001, Scenario for design, *Design Issues*, Vol. 17, pp.64-80.
- Kahvecioğlu, Paker, N., 2001, Mimari Tasarım Eğitiminde Bilgi ve Yaratıcılık Etkileşimi, Doktora Tezi, *İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü*, İstanbul.
- Karabeyoğlu, A.R., ve Ersoy A., 2012, Kültürel Kavramlaştırma ve Kutadgu Bilig’de Kuş Tasvirleri, *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, cilt:7, sayı:2, sayfa: 621-642.

- Kırcı, N., 2003, Kültür Ürünü ve Tüketicisi Mimarlık, KTÜ Mimarlık Bölümü, Trabzon, 1-12.
- Kızılırmak, H., 2010, Mimari Tasarım Sürecinin Betimlenmesi, Yüksek Lisans Tezi, *Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü*, Ankara.
- Koca, S.K., 2010, Genel hatları ile kültür ve sembol ilişkisi, SAÜ Fen Edebiyat Dergisi, 87-94.
- Lang, J., 1987, *Creating Architectural Theory: The Role of the Behavioral Sciences in Environmental Design*, Van Nostrand Reinhold, NY.
- Lawson, B., 2005, “ Problems, solutions and The Design Process”, *How Designers Think*, Architectural Press, Great Britain, 32, 121-125.
- Malcolm Ian G. ve Sharifian F., 2002, Aspects of Aboriginal English Oral Discourse: An Application of Cultural Schema Theory”, *Discourse Studies*, vol. 4 no. 2, 169-181,
- Marshall, S. P., 1995, *Schemas in problem solving*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Mayer, R.E., 1983, *Thinking, Problem Solving, Cognition*, W.H. Freeman, New York.
- Mead, R., 1998, *International Management*. Second Edition, Blackwell, Oxford.
- Mcvee, M. B., Dunsmore, K. & Gavelek, J. R., 2005, Schema theory revisited. *Review of educational research*, 75(4), 531-566.
- Nishida, H., 1999, Cultural Schema Theory: in *Theorizing About Intercultural Communication* pp. 401-418, Eds. W.B. Gudykunst, Thousand Oaks, CA: Sage Publications, Inc.
- Oğuz, Sultan, E., 2010, Türkiye’de Kültür Politikaları ve Kütüphaneler 1923 – 1980, Doktora Tezi, *Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Ankara.
- Oxman, R. E., 1994, Precedents in design: a computational model for the organization of precedent knowledge. *Design studies*, 15(2), 141-157.
- Oxman, R. E., 2001, The mind in design: a conceptual framework for cognition in design education”. In C. Eastman, W. Newstetter & M. McCracken (Eds.), *Design knowing and learning: Cognition in design education*, (pp. 269-295). Oxford: Elsevier Books.
- Önal, Ketizmen, G., 2010, Mimari Tasarım Eğitiminde Öğrenciye Ait Kültürel Şemaların Tasarım Sürecindeki Etkilerinden Araştırılmasında Kullanılacak Bir Yöntem, Doktora Tezi, *İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü*, İstanbul.

- Özdemir, E. E., 2013, Mimarlık Eğitiminde Tasarım Sürecinin Geliştirilmesi Yönünde Bir Yöntem Arayışı, Doktora Tezi, *Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü*, Ankara.
- Özlem, D., 2008, *Kültür Bilimleri ve Kültür Felsefesi*, Ankara: Doğu Batı Yayınları.
- Pallasmaa, J., 2009, *The Thinking Hand Existential and Embodied Wisdom in Architecture*. West Sussex, UK: John Wiley & Sons Ltd.
- Potur, Ayyıldız, A., 2007, Mimarlık Eğitimi Başlangıcında Bireyin İlgililik-Yetenek-Yaratıcılık-Düzeyi İle Tasarım Performansı Arasındaki İlişkiler, Doktora Tezi, *Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü*, İstanbul.
- Rapoport, A., 1969, *House, Form and Culture*, Prentice-Hall Int., London.
- Rapoport, A., 1977, *Human aspects of urban form*, Pergamon press.
- Rapoport, A., 1980, *Cross-cultural aspects of environmental design*, I. Altman, A. Rapoport, J.F. Wohlwill, *Human behaviour and environment: Environment and culture*, vol:4 New York: Plenum Press.
- Reese, L., Kroesen, K. and Galimore, R., 2000, *Agency and School Performance among Urban Latino Youth*, in *Resilience Across Contexts, Family, Work, Culture and Community*, Eds. Taylor, R. D. ve Wand M.C., pp.295-332, Lawrence Erlbaum Associates, Ltd.,USA.
- Rowe, G. P., 1987, *Design Thinking*, The MIT Press, Massachusetts.
- Ruedi, K., 1996, “Architectural Education and the Culture of Simulation: History Against the Grain”, *Architectural History and the Studio*, A. Hardy ve N. Teymur (Derl.), Question Press, London.
- Sağdıç, T., 2001, *Kastamonu Geleneksel Kent Dokusunda Sosyo-Kültürel Değişimin Konut Mekanına Etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, *İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü*, İstanbul.
- Sağlamer, G., 1982, *Mimari Tasarımda Çözümün Tanımı ve Nesnel Olarak Değerlendirilmesi*, İTÜ Mimarlık Fakültesi, İstanbul Teknik Üniversitesi Matbaası, Gümüşsuyu, İstanbul.
- Salama, A., 1995, “New Trends in Architectural Education Designing the Design Studio”, Tailored Textve Unlimited Potential Publishing, North Carolina.
- Sanoff, H., 1991, *Visual Research Methods in Design*, Van Nostrand Reinhold, New York.
- Schvvetmer, O., 1987, *Die Vielfalt der Kulturen un die Einheit der Wissenschaft*. in: Sebastian Müller-Rollig (Hg.) *Stuttgart: Das Bildungswesen der Zukunft*.

- Schön, D., 1985, *The Design Studio: An Exploration of its Traditions and Potentials*, RIBA Publications, London.
- Sharifian, F., 2011, *Cultural Conceptualisation and Language: Theoretical Framework and Applications*, John Benjamins Publishing Company, Amsterdam, Philadelphia, pp. 8-12.
- Shore, B., 1996, *Culture in mind: cognition, culture and the problem of meaning*. Oxford: Oxford University Press.
- Sorokin, P., 1972, *Bir bunalım çağında toplum felsefesi*, (Çev: M., Tunçay), Bilgi Yayınevi, Ankara.
- Suwa, M., Purcell, T., Gero, J., 1998, “ Macroscopic Analysis of Design Processes Based on a Scheme for Coding Designers’ Cognitive Actions”, *Design Studies*, 19 (4): 455-483.
- Tiftik, C., *Housing, Identity and Well-Being, Livable environments&Architecture International Congress, 4-7 July, 2001, Trabzon, P155.*
- TDK, 2005, “ Türk Dil Kurumu Sözlüğü”, 10. Baskı, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 95, 262, 263, 954, 1731, 1830, 1911.
- Timuremre, N., 2004, *Kültürün Mimarlık Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi: Japon Kültürü ve Ando Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, *İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü*, İstanbul.
- Türkyılmaz, Canbay, Ç., 2010, *Mimari Tasarım Eğitiminde Erken Tasarım Evresinde Bilginin Dönüşümünün İrdelenmesi ve Bir Model Önerisi*, Doktora Tezi , *Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü*, İstanbul.
- Uluoğlu, B., 1990, *Mimari Tasarım Eğitimi: Tasarım Bilgisi Bağlamında Stüdyo Eleştirileri*, Doktora Tezi, *İ.T.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü*, İstanbul.
- Uygunkan, S.B., 2005, *Kültürleme kavramı ve televizyon*, *Kurgu Dergisi* S.21: 205-213.
- Uysal, Z. Ç., 2012, *Architectural Type as a Cultural Schema and Its Cognitive Use in Architectural Design: An Analysis of the Aga Khan Award Winning Dwellings in Turkey (1970-2008)*, Ph.D Thesis, North Carolina State University, Raleigh.
- Ültanır, G., 2003, *Eğitim ve Kültür İlişkisi – Eğitimde Kültürün Hangi Boyutlarının Genç Kuşaklara Aktarılacağı Kaygısı*, *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt:23, Sayı:3, Sayfa:291 – 309.
- Vanlehn, K., 1998, *Problem solving and cognitive skill acquisition*. In M. Posner (Ed.), *Foundations of cognitive science*. Cambridge Massachusetts: The MIT Press.
- Williams, R., 1977, *Culture and Society: 1780-1950*. Middlesex: Penguin Books.

Yakın, B., 2015, Tasarım Sürecinde Eskiz ile Biçim-İçerik Sorgulama ve Çözümlenmeleri: Bir Durum Analizi, STD Haziran, sayfa:121-137.

Yeşil, S., 2013, Kültür ve Kültürel Farklılıklar: Liderlik Açısından Teorik Bir Değerlendirme, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt:12, Sayı:44, Sayfa:52 – 81.

Yıldırım, S., 1999, Mimarlık Eğitiminde Tasarım Atölyesinin Kavramsal ve Yöntemsel Biçimlenmesi, Mimarlık Eğitiminde Tasarım Atölyesinin Kavramsal ve İşlevsel Biçimlenmesi Konferansı, İstanbul Kültür Üniversitesi, İstanbul, 9 Nisan, s. 18-22.

Zeisel, J., 1995, Inquiry by Design Tools for Environment – Behaviour Research, Cambridge University Press, California.

URL 1, <http://www.arkiplus.com/arquitectura-de-asia-oriental> (Erişim: 09.06.2018).

URL 2, <http://sivrihisar.web.tr/tag/turk-evleri> (Erişim: 09.06.2018).

URL 3, http://www.greatbuildings.com/buildings/Danish_Vernacular_House.html (Erişim: 09.06.2018).

URL 4, <http://www.doganhasol.net/mimarlik-yasalari-ve-mimarlik-politikalarinda-kultur-sanat-mimarlik-uclusu.html> (Erişim: 01.04.2018).

URL 5, <https://rize.tarim.gov.tr/Menu/14/Kultur> (Erişim: 09.06.2018).

URL 6, <http://www.sonsuzsukran.org/mimari-planlama-yerle351im-plan305-ccedilevre-ve-tarihi.html> (Erişim: 09.06.2018).

URL 7, <https://www.gezilebilecekyerler.com/koy-evleri/> (Erişim: 09.06.2018).

URL 8, <http://www.mevasehir.com/konut> (Erişim: 09.06.2018).

EKLER**EK-1 Birey Tanıma Formu**

Tarih:	
1.	Adınız Soyadınız:
2.	Okul No:
3.	Cinsiyetiniz: ☐ K ☐ E
4.	Sınıfınız:
5.	Yaşınız:
6.	Mezun olduğunuz lise:
7.	Baba eğitim durumu: ☐ ilkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Üniversite ☐ Lisansüstü
8.	Anne eğitim durumu: ☐ ilkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Üniversite ☐ Lisansüstü
9.	Baba mesleği:
10.	Anne mesleği:
11.	Uyruğunuz ☐ a.T.C ☐ b.Diğer
12.	Memleketiniz:
13.	Selçuk Üniversitesinde Yabancı Dil Hazırlık okudunuz mu? ☐ Evet ☐ Hayır
14.	Üniversiteyi kazanmadan önce, S.Ü’nde Mimarlık Bölümünde bulundunuz mu? Ne sıklıkla? ☐ Hiç bulunmadım ☐ 1-4 kere ☐ 5-10 kere ☐ Daha sık
15.	Üniversiteyi kazanmadan önce, Konya/Merkezde bulundunuz mu? Ne sıklıkla? ☐ Hiç bulunmadım ☐ 1-4 kere ☐ 5-10 kere ☐ Daha sık
16.	Doğumunuzdan bu yana hangi şehirlerde kaç yıl yaşadınız? <u>Tarih</u> <u>Şehir</u> ..... Doğum yeri:..... ....
17.	Hobileriniz, ilgi alanlarınız nelerdir?
18.	Ailenizde uzun süre devam etmiş bir meslek, hünere, sanatsal uğraşı vb. var mı?
19.	Özel bir yeteneğiniz var mı?
20.	Yetenek gerektiren özel bir alanda (spor, sanat, bilim vb.) kazanılmış bir başarınız var mı?
21.	Bir meslekten beklentileriniz için aşağıda seçenekler verilmiştir.

	A. Bu beklentiler içinden size göre en önemli olan ilk 4 tanesini sol taraftaki (A) sütununda 1,2,3,4 şeklinde sıralayabilir misiniz? B. Bu beklentiler içinden, diğerleriyle kıyaslandığında daha önemsiz gördüğünüz son 3 tanesini sağ taraftaki (B) sütununda tikleyerek işaretleyebilir misiniz? <table border="1"> <thead> <tr> <th>A (1,2,3,4)</th> <th></th> <th>B (✓)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td>Mesleğin ekonomik doyum sağlayabilmesi</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Mesleğin insanlarla iletişim kurma olanağı vermesi</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Mesleğin sosyal güvence, iş bulma güvencesi sağlayabilmesi</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Mesleğin kişinin ilgi alanlarına ve yeteneklerine uygun olması</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Mesleğin kurallara ya da kişilere çok fazla bağımlı olmadan bağımsız çalışabilme olanağı vermesi</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Mesleğin çalışma saatleri ve konfor kriterleri açısından rahat çalışma koşulları sunması</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Mesleğin bireyin kişilik özelliklerine uygun olması</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Mesleğin toplumda itibar gören meslekler içinde yer alması</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Mesleği, kişinin severek, isteyerek, zevk alarak yapabilmesi</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Mesleğin statü kazandırabilmesi, isim yapabilme imkanı sunması</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	A (1,2,3,4)		B (✓)		Mesleğin ekonomik doyum sağlayabilmesi			Mesleğin insanlarla iletişim kurma olanağı vermesi			Mesleğin sosyal güvence, iş bulma güvencesi sağlayabilmesi			Mesleğin kişinin ilgi alanlarına ve yeteneklerine uygun olması			Mesleğin kurallara ya da kişilere çok fazla bağımlı olmadan bağımsız çalışabilme olanağı vermesi			Mesleğin çalışma saatleri ve konfor kriterleri açısından rahat çalışma koşulları sunması			Mesleğin bireyin kişilik özelliklerine uygun olması			Mesleğin toplumda itibar gören meslekler içinde yer alması			Mesleği, kişinin severek, isteyerek, zevk alarak yapabilmesi			Mesleğin statü kazandırabilmesi, isim yapabilme imkanı sunması	
A (1,2,3,4)		B (✓)																																
	Mesleğin ekonomik doyum sağlayabilmesi																																	
	Mesleğin insanlarla iletişim kurma olanağı vermesi																																	
	Mesleğin sosyal güvence, iş bulma güvencesi sağlayabilmesi																																	
	Mesleğin kişinin ilgi alanlarına ve yeteneklerine uygun olması																																	
	Mesleğin kurallara ya da kişilere çok fazla bağımlı olmadan bağımsız çalışabilme olanağı vermesi																																	
	Mesleğin çalışma saatleri ve konfor kriterleri açısından rahat çalışma koşulları sunması																																	
	Mesleğin bireyin kişilik özelliklerine uygun olması																																	
	Mesleğin toplumda itibar gören meslekler içinde yer alması																																	
	Mesleği, kişinin severek, isteyerek, zevk alarak yapabilmesi																																	
	Mesleğin statü kazandırabilmesi, isim yapabilme imkanı sunması																																	
22.	Eğer; (gelecek kaygısı, ekonomik koşullar, aile isteği-baskısı, iş bulma güvencesi, toplumda belli meslek alanlarının itibar görmesi, Üniversite sınav puanı gibi) herhangi bir dış etmenin etkisi olmadan, sadece kendi isteğinizle seçim yapabiliseydiniz, hangi alanda eğitim görmeyi, hangi mesleğe sahip olmayı hayal ederdiniz? Sıralayabilir misiniz? 1. .... 2. .... 3. .... 4. .... 5.																																	
23.	Üniversite sınav puanımız açıklandıktan sonra, yapmış olduğunuz ilk 5 tercihi sırasıyla yazınız. 1. .... 2. .... 3. .... 4. .... 5.																																	
24.	Selçuk Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü kaçınıcı tercihinizdi? Kaçınıcı																																	

	C. Verilmiş olan seçenekler dışında, mimarlık bölümünü tercih etmenizde daha etken olan nedenler var ise, açıklayınız? ....
26.	Üniversite tercih listesini oluşturmadan önce, mimarlık eğitimi ve mesleğine yönelik herhangi bir ön araştırma yaptınız mı? Aşağıdaki seçenekler içinden size uygun olanını işaretleyiniz? (Not: Gerekiyor ise, birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz) ☐ Herhangi bir ön araştırma yapmadım. ☐ Özel kurs gibi yönlendirici kurumlardan bilgi edindim. ☐ Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümlerinin internet sayfalarını araştırdım. ☐ Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümlerine bizzat kendim giderek bilgi edindim. ☐ Mimar, mimarlık öğrencisi insanlara danışmak gereği duyarak, bu tür insanlarla tanışarak, önerilerini dinledim. ☐ Yakın çevremde (aile-akraba- arkadaş vb) mimar-mimarlık öğrencisi insanların varlığından dolayı, mimarlık eğitimi ve mesleği hakkında yeteri kadar bilgi sahibi olduğumu düşündüğüm için, ön araştırma yapma gereği duymadım. ☐ Diğer.....
27.	Tanıdığınız mimar, mimarlık öğrencisi var mı? (Not: Gerekiyorsa, birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz.) ☐ Çekirdek ailede var. ☐ Yakın akrabalar içinde var. ☐ Arkadaş-ahbab çevresinde var. ☐ Tercih listesi oluştururken görüştüğüm, tanıştığım insanlar içinde var. ☐ Yok. ☐ Diğer.....
28.	Eğer var ise, mimarlık eğitimini ve mesleğini tanımanızda ya da üniversite tercih listesi oluştururken, mimarlık bölümüne yer vermenizde etkileri oldu mu? ☐ evet kesinlikle oldu. ☐ kısmen etkileri oldu denilebilir. ☐ hayır olmadı.
29.	Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü tercihini bilinçli yaptığınıza inanıyor musunuz? ☐ kesinlikle bilinçli ☐ bilinçli ☐ ne bilinçli-ne bilinçsiz ☐ bilinçsiz ☐ kesinlikle bilinçsiz
30.	Mimarlık alanını yeteri kadar tanıdığınızı düşünüyor musunuz? ☐ evet, kesinlikle yeteri kadar tanıyorum. ☐ evet, yeteri kadar tanıdığım söylenilebilir. ☐ ne evet-ne hayır. ☐ hayır, yeteri kadar tanıdığım söylenilemez. ☐ hayır, kesinlikle yeteri kadar tanımıyorum.
31.	Mimarlık alanının yeteneklerimize uygun olduğunu düşünüyor musunuz?

	☐ kesinlikle uygun ☐ uygun ☐ ne uygun-ne uygun değil ☐ pek uygun değil ☐ hiç uygun değil																				
	31,32,33. sorular için ilave etmek istediğiniz açıklamalar var ise ekleyebilirsiniz?																				
32.	Size göre bir mimarın sahip olması gereken yetenekler ve kişilik özellikleri nelerdir? Açıklayabilir misiniz?.....																				
33.	Aşağıdaki tanımlamalar içinden, size göre, mimarlık alanını en iyi tanımlayan hangisidir? Bir sıralama yapıp, (A) sütununda, 1,2,3 şeklinde sıralayabilir misiniz?																				
	<table border="1"> <tr> <td>A (1,2,3)</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Mimarlık, çizmektir.</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Mimarlık, inşa etmektir.</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Mimarlık, tasarlamaktır.</td> </tr> </table>	A (1,2,3)			Mimarlık, çizmektir.		Mimarlık, inşa etmektir.		Mimarlık, tasarlamaktır.												
A (1,2,3)																					
	Mimarlık, çizmektir.																				
	Mimarlık, inşa etmektir.																				
	Mimarlık, tasarlamaktır.																				
34.	Bir sıralama yapmanız gerekse, mimarlık alanı size göre aşağıdaki grupların hangisi içinde yer alırdı? (Örneğin, Mimarlık alanının, size göre, A grubu içinde yer alması diğer gruplara oranla daha uygun ise, tablonun yukarısında boş satırda A grubuna 1 yazınız. Bu şekilde grupları 1,2,3,4 şeklinde sıralayınız.)																				
	<table border="1"> <thead> <tr> <th><u>A grubu</u></th> <th><u>B grubu</u></th> <th><u>C grubu</u></th> <th><u>D grubu</u></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>İnşaat mühendisliği</td> <td>Endüstri Tasarımı</td> <td>Ekonomi</td> <td>Resim</td> </tr> <tr> <td>Elektrik mühendisliği</td> <td>İç Mimarlık</td> <td>İşletme</td> <td>Grafik Tasarım</td> </tr> <tr> <td>Makine mühendisliği</td> <td>Peyzaj Mimarlığı</td> <td>Organizasyon</td> <td>Bileşik sanatlar</td> </tr> <tr> <td>Matematik</td> <td>Şehir Bölge Planlama</td> <td>Halkla ilişkiler</td> <td>Sanat yönetimi</td> </tr> </tbody> </table>	<u>A grubu</u>	<u>B grubu</u>	<u>C grubu</u>	<u>D grubu</u>	İnşaat mühendisliği	Endüstri Tasarımı	Ekonomi	Resim	Elektrik mühendisliği	İç Mimarlık	İşletme	Grafik Tasarım	Makine mühendisliği	Peyzaj Mimarlığı	Organizasyon	Bileşik sanatlar	Matematik	Şehir Bölge Planlama	Halkla ilişkiler	Sanat yönetimi
<u>A grubu</u>	<u>B grubu</u>	<u>C grubu</u>	<u>D grubu</u>																		
İnşaat mühendisliği	Endüstri Tasarımı	Ekonomi	Resim																		
Elektrik mühendisliği	İç Mimarlık	İşletme	Grafik Tasarım																		
Makine mühendisliği	Peyzaj Mimarlığı	Organizasyon	Bileşik sanatlar																		
Matematik	Şehir Bölge Planlama	Halkla ilişkiler	Sanat yönetimi																		
35.	Aşağıdaki seçenekleri sıralamanız gerektiğini düşünün, size göre mesleği için hangisi daha önemlidir? (A) sütununda 1,2,3 şeklinde sıralayınız.																				
	<table border="1"> <tr> <td>A (1,2,3)</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Uygulama ve şantiye</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Projelendirme ve tasarım</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Yönetim ve organizasyon</td> </tr> </table>	A (1,2,3)			Uygulama ve şantiye		Projelendirme ve tasarım		Yönetim ve organizasyon												
A (1,2,3)																					
	Uygulama ve şantiye																				
	Projelendirme ve tasarım																				
	Yönetim ve organizasyon																				

36.	İlgi, yetenek ve kişilik özelliklerinizi düşündüğünüzde bu alanların size uygunluk derecesini değerlendirebilir misiniz? <table border="1" data-bbox="395 297 1390 689"> <thead> <tr> <th data-bbox="395 297 687 443"></th> <th data-bbox="687 297 847 443">çok uygun</th> <th data-bbox="847 297 951 443">uygun</th> <th data-bbox="951 297 1145 443">ne uygun-ne uygun değil</th> <th data-bbox="1145 297 1270 443">uygun değil</th> <th data-bbox="1270 297 1390 443">hiç uygun değil</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="395 443 687 495">Uygulama ve şantiye</td> <td data-bbox="687 443 847 495"></td> <td data-bbox="847 443 951 495"></td> <td data-bbox="951 443 1145 495"></td> <td data-bbox="1145 443 1270 495"></td> <td data-bbox="1270 443 1390 495"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="395 495 687 595">Projelendirme ve tasarım</td> <td data-bbox="687 495 847 595"></td> <td data-bbox="847 495 951 595"></td> <td data-bbox="951 495 1145 595"></td> <td data-bbox="1145 495 1270 595"></td> <td data-bbox="1270 495 1390 595"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="395 595 687 689">Yönetim ve organizasyon</td> <td data-bbox="687 595 847 689"></td> <td data-bbox="847 595 951 689"></td> <td data-bbox="951 595 1145 689"></td> <td data-bbox="1145 595 1270 689"></td> <td data-bbox="1270 595 1390 689"></td> </tr> </tbody> </table>		çok uygun	uygun	ne uygun-ne uygun değil	uygun değil	hiç uygun değil	Uygulama ve şantiye						Projelendirme ve tasarım						Yönetim ve organizasyon					
	çok uygun	uygun	ne uygun-ne uygun değil	uygun değil	hiç uygun değil																				
Uygulama ve şantiye																									
Projelendirme ve tasarım																									
Yönetim ve organizasyon																									
37.	Size göre yeteneklerinizin ve kişilik özelliklerinizin en uygun olduğu meslek ve mesleki eğitim alanı hangisidir? Hangi özelliklerinizden dolayı, hangi mesleğe yatkın olduğunuzu düşünüyorsunuz? Açıklayabilir misiniz?																								
38.	Yapıtlarını bildiğiniz, önemli gördüğünüz mimarlar var mı? Yurt içinden, yurt dışından bildiğiniz, tanıdığınız mimarların isimlerini verebilir misiniz? Biliyorsanız yapıtlarını belirtebilir misiniz?																								
39.	Yurt içinden, yurt dışından en beğendiğiniz ilk beş yapı hangisidir? Neden bu yapıları seçtiniz, anlatınız?																								
40.	Mimarlık, tasarım, dekorasyon, bina yapım yöntemlerine yönelik yazılı ve görsel yayınları (dergi, tv programı gibi) takip eder misiniz? ☐ her zaman ☐ genellikle ☐ bazen ☐ nadiren ☐ hiçbir zaman																								
41.	Eğer takip ettiğiniz ya da göz gezdirdiğiniz yazılı ve görsel yayınlar var ise, isimlerini ve ne sıklıkla takip ettiğinizi yazınız?																								

	....
42.	Ailenizde kaç kişi yaşıyor? a) 3 b) 4 c)5 d) 6 ve daha fazla
43.	Oturduğunuz evin kaç odası vardır? a) 2 odalı b) 3 odalı c) 4 odalı d) 5 ve daha fazla
44.	Oturduğunuz evin türü nedir? a) Müstakil ev b) 3 katlı c) 4 ve daha fazla d) Site içi
45.	Hayalinizdeki oturmak istediğiniz ev nasıldır? a) Müstakil ev b) Villa c) Apartman d) Site içi

(Potur, Ayyıldız, A., 2007, Mimarlık Eğitimi Başlangıcında Bireyin İlgisi-Yetenek-Yaratıcılık-Düzeyi İle Tasarım Performansı Arasındaki İlişkiler, Doktora Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Birey Tanıma Formu Testinden yararlanılmıştır.)

EK-2 Fotoğraf Tekniği İle Çevresel Algı Değerlendirme Uygulaması

Fotoğrafları verilen yapıların isimleri, bulunduğu şehir ve ne yapısı olduğunu yazınız.

Not:1. Yapı örnek olarak sizin için doldurulmuştur.

Yapının Adı?
Mevlana Müzesi..
Nerededir?
Türkiye-Konya.....
Ne Yapısıdır?
Müze.....

1

Yapının Adı?
.....
Nerededir?
.....
Ne Yapısıdır?
.....

2

Yapının Adı?
.....
Nerededir?
.....
Ne Yapısıdır?
.....

3

Yapının Adı?
.....
Nerededir?
.....
Ne Yapısıdır?
.....

4

Yapının Adı?
.....
Nerededir?
.....
Ne Yapısıdır?
.....

5

Yapının Adı?
.....
Nerededir?
.....
Ne Yapısıdır?
.....

6

Yapının Adı?
.....
Nerededir?
.....
Ne Yapısıdır?
.....

7

Yapının Adı?
.....
Nerededir?
.....
Ne Yapısıdır?
.....

8

Yapının Adı?
.....
Nerededir?
.....
Ne Yapısıdır?
.....

9

Yapının Adı?
.....
Nerededir?
.....
Ne Yapısıdır?
.....

10

Yapının Adı?
.....
Nerededir?
.....
Ne Yapısıdır?
.....

11

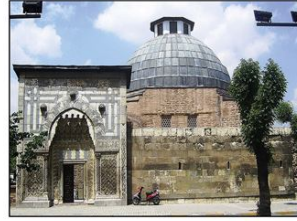
Yapının Adı?
.....
Nerededir?
.....
Ne Yapısıdır?
.....

12

Yapının Adı?
.....
Nerededir?
.....
Ne Yapısıdır?
.....

13

Yapının Adı?
.....
Nerededir?
.....
Ne Yapısıdır?
.....

14

Yapının Adı?
.....
Nerededir?
.....
Ne Yapısıdır?
.....

15

Yapının Adı?
.....
Nerededir?
.....
Ne Yapısıdır?
.....

16

17

18

19

20

(Potur, Ayyıldız, A., 2007, Mimarlık Eğitimi Başlangıcında Bireyin İlgi-Yetenek-Yaratıcılık-Düzeyi İle Tasarım Performansı Arasındaki İlişkiler, Doktora Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Fotoğraf Tekniği İle Çevresel Algı Değerlendirme Uygulaması Testinden yararlanılmıştır.)

EK-3 Mesleki Yatkınlık Testi

ADI SOYADI:

NO :

1. Aşağıda verilen kitap isimlerinden okuduklarınızı sol taraftaki (A) sütununa tikleyerek işaretleyebilir misiniz?

A (✓)	Kitap Adı	Yazarın Adı
	Yaşanan Mimari	Steen Eiler Rasmussen
	Mimarlık Temelleri - Mimari Tasarım	Jane Anderson
	Mimarlık Üzerine	Vitruvius
	Kent İmgesi	Kevin Lynch
	Mimarlık Okulunda Öğrendiğim 101 Şey	Matthew Frederick
	Görünmez Kentler	Italo Calvino
	Mimarlık Öğrencileriyle Söyleşi	Le Corbusier
	Sinan: Bir Düşsel Yaşam Öyküsü	Abidin Dino
	Tenin Gözleri: Mimarlık Ve Duyular	Junahi Pallasmaa
	Mimarlığın Öyküsü	Leland M.Roth

2. Aşağıda verilen seyrettiğiniz film isimlerini sol taraftaki (A) sütununa tikleyerek işaretleyebilir misiniz?

A (✓)	Film Adı
	Başlangıç (Inception)
	Truman Show
	Göl Evi (The Lake House)
	Avatar
	Yıldız Savaşları(Star Trek)
	Tron Efsanesi(Tron Legacy)
	Yarının Dünyası(Tomorrowland)
	Oblivion
	Aşkın (500) Günü (500 days of summer)
	Yeni Bir Yaşam(Life as a house)

3. Aşağıda yer alan kavramları, ayrılan boşluğu aşmayacak şekilde kısa ve öz olarak ifade ediniz?

a. MİMARİDE BAĞLAM;

b. ARAZİ ANALİZİ;

c. YER VE MEKAN;

d. KENTİ ANLAMAK;

e. YAPI BİLEŞENLERİ;

f. YAPI VE BİÇİM;

g. SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK;

h. YENİDEN İŞLEVLENDİRME;

i. ÖLÇEK;

j. PREFABRİKASYON;

EK-4 Eskiz Çizimi Uygulaması

ADI SOYADI:

NO :

1) Ailenizin şu anda oturduğu evi çizer misiniz?

2) İçinde yaşayacağınız, sizi ve tüm yaşam biçiminizi yansıtacağını düşündüğünüz bir ev tasarlayınız.

İstenenler:

Tasarım fikrinizi ifade eden serbest el eskiz çizimleri (kat planları, görüşler gibi sizin tercih ettiğiniz anlatım teknikleri) ve bu çizimleri anlatan yazılı ifadeler,

Notlar:

Bütün çizimlerde mekanların sahip olduğu özellikler (ör. mekanın işlevi, içeride neler olduğu ve kime niçin ait olduğu) belirtilecektir. Çizimlerde mutlaka kısa notlar biçiminde tasarım yazılı olarak ifade edilmelidir.(Önal, Ketizmen, G., 2010, Mimari Tasarım Eğitiminde Öğrenciye Ait Kültürel Şemanın Tasarım Sürecindeki Etkilerinin Araştırılmasında Kullanılacak Bir Yöntem, Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul, Araştırmaya Katılım İçin Tasarım Problemi(Öğrenci Merkezli/Dönem Başında) formundan yararlanılmıştır.)

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Ahmet Cihat Arı
Uyruğu : T.C.
Doğum Yeri ve Tarihi : Altunhisar - 04.07.1992
Telefon : 0 506 213 32 51
Faks : -----
e-mail : ahmetcel2@gmail.com

EĞİTİM

Derece	Adı, İlçe, İl	Bitirme Yılı
Lise	: Cemil Keleşoğlu Lisesi, Selçuklu, Konya	2010
Üniversite	: Selçuk Üniversitesi Mimarlık Bölümü	2016
Yüksek Lisans	: 2017-.....	
Doktora	:	

İŞ DENEYİMLERİ

Yıl	Kurum	Görevi

UZMANLIK ALANI Mimarlık

YABANCI DİLLER İngilizce

BELİRTMEK İSTEĞİNİZ DİĞER ÖZELLİKLER

YAYINLAR Arı, A. C., ve Oral, M., 2018, Mimari Tasarım Eğitiminde Kültürel Şema'nın Tasarım Sürecindeki Rolünün Araştırılması; Selçuk Üniversitesi Mimarlık Bölümü Örneği, G. Aras (Ed.), 3. Uluslararası Mimarlık ve Tasarım Kongresi özet metin kitabın içinde (ss. 94-95), İstanbul: Güven Plus Grup A.Ş. Yayınları (Yüksek Lisans tezinden yapılmıştır.).